

Aan: Provinciale Staten van Zuid-Holland,
Postbus 90602,
2509 LP Den Haag.

Van: ing. L.W. Vreugdenhil,
President J.V. Wierdsmastraat 130,
3151 EG Hoek van Holland.

Betreft: ruim 40 jaar groenbeleid in de Bonnenpolders te Hoek van Holland

Hoek van Holland, 8 maart 2023

Beste Statenleden,

Het lijkt me correct om eens in beeld te brengen wat ruim 40 jaar groenbeleid heeft betekend voor de Bonnenpolders te Hoek van Holland, wat er is gerealiseerd van de oorspronkelijk gestelde publieke doelen en welke maatschappelijke resultaten men heeft weten te bereiken.

In 1979 is het bestemmingsplan “Hoek van Holland – Buitengebied Oost” vastgesteld en daarbij toont de plankaart¹ (*bijlage 1*) aan dat er belang aan werd gehecht grote delen van de Bonnenpolder vanwege landschappelijke en natuurwetenschappelijke agrarische waarden een conserverende bestemming met de bijbehorende voorschriften² te geven. Daarmee werd ook de cultuurhistorische vorming van deze polder erkend. Er is immers op de kaart³ van Floris Jacobsz. uit 1633 al te zien hoe dit gebied toen al in cultuur was gebracht (*bijlage 2*) en deze verkaveling is tot op heden zichtbaar in het landschap. Met dit overheidshandelen werd ook een plafond in de prijs voor het agrarische vastgoed aangebracht vanwege de beperkingen in het agrarisch gebruik en derhalve de agrarische gebruiks- c.q. exploitatiemogelijkheden.

Nadat in de Derde Nota Ruimtelijke Ordening in 1974 was aangegeven dat het noodzakelijk werd geacht om naast natuurgebieden ook oude cultuurlandschappen te beschermen vanwege hun ecologie, geomorfologie, wordingsgeschiedenis, cultuurhistorie of “belevingswaarde”, werd in de jaren ’90 er ook ingezet om een deel van de Bonnenpolder tot “relatienotagebied”⁴ te verklaren. In een schrijven d.d. 17 december 1992 kreeg ondergetekende de uitnodiging om te reageren op het voorontwerpbeheersplan voor agrarische gebieden in Delfland (*bijlage 3*). Ondergetekende heeft dit in een schrijven d.d. 12 januari 1993 gedaan (*bijlage 4*). Vervolgens kreeg ondergetekende in een schrijven d.d. 14 juli 1994 bericht dat het Beheersplan Oost- en Midden-Delfland voor de Bonnenpolder ongewijzigd was vastgesteld (*bijlage 5*). Er werd vastgehouden aan de aanwijzing tot reservaatgebied met gewenste natuurdoelen en dat alles werd voorzien van een motivatie (*bijlage 6*). Vanzelfsprekend werd met deze aanwijzing het reeds door het vigerende bestemmingsplan vastgelegde prijsplafond verder geconcretiseerd. Er is door ondergetekende tegen deze aanwijzing geen bezwaar aangetekend.

¹ https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.05990000425HvHBuitOost-/p_NL.IMRO.05990000425HvHBuitOost-.pdf

² https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.05990000425HvHBuitOost-/v_NL.IMRO.05990000425HvHBuitOost-.pdf

³ https://www.nationaalarchief.nl/onderzoeken/archief/4.VTH/invnr/2352/file/NL-HaNA_4.VTH_2352

⁴ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Relatienota>

Dit groenbeleid voor de Bonnenpolders werd ook gecontinueerd in het Natuurgebiedsplan Delf- en Haaglanden (**bijlage 7**) met voor de Bonnenpolders vermelde natuurdoelstellingen (**bijlage 8**). Ook hierop is door ondergetekende gereageerd (**bijlage 9**). Wederom is hier niets mee gedaan. Er werd waarde toegekend aan de ambtelijke adviezen hieromtrent. Het gegeven dat ondergetekende in zijn bedrijfsontwikkeling aansloot op het Regionaal Groenstructuurplan uit 1996 (**bijlage 10**) werd genegeerd. Hierin werd immers voor de totale Bonnenpolders een ontwikkelingsperspectief geschetst waarbij er een ambitie was geformuleerd voor landbouw met een verbrede doelstelling, recreatief medegebruik en half-natuurlijke/multifunctionele natuur en dat alles met extra mogelijkheden voor natuur- en recreatieproductie.

Gelukkig werd op 20 november 2003 door de deelgemeenteraad van Hoek van Holland in een unaniem aangenomen motie (**bijlage 11**) aan het dagelijks bestuur van deze deelgemeente de opdracht gegeven om in het tweede kwartaal van 2004 aan de deelgemeenteraad een integrale visie op de toekomst van de Bonnenpolders ter besluitvorming voor te leggen. Daartoe werd een uitnodiging (**bijlage 12**) aan de diverse bij het poldergebied betrokken partijen gestuurd. De provinciale overheid was daarbij een belangrijke partij omdat het immers ook ging om de implementatie van landelijk en provinciaal beleid m.b.t. landbouw, landschap en natuur. Helaas was het bij het verzenden van deze uitnodiging al duidelijk dat niet voldaan werd aan de in de motie gestelde termijn en vervolgens zou ook blijken dat het doel van februari 2005 v.w.b. het voltooiën van deze gebiedsvisie ook niet worden gehaald. In het jaar 2005 was de omschakelingsprocedure naar biologisch gecertificeerde landbouw (**bijlage 13**) voor het bedrijf van ondergetekende afgerond. Uiteindelijk zou pas in het derde kwartaal van 2006 het Gebiedsontwikkelingsplan De Bonnen bestuurlijk worden vastgesteld (**bijlage 14**). In het tweede kwartaal van 2006 waren er echter signalen dat de Erven van Rijckevorsel zich niet langer gebonden achten aan de tot op dat moment genomen besluiten, gemaakte afspraken, gedane toezeggingen, gewekte verwachtingen en uitgesproken intenties. Het bestuur van de deelgemeente dreigde de regie kwijt te raken. Ondergetekende heeft toen zijn zorg kenbaar gemaakt bij een vergadering van de Statencommissie Groen, Water & Milieu op 14 juni 2006 (**bijlage 15**). Na afloop van deze vergadering doet de toenmalige Gedeputeerde voor het Rijnmondgebied Erik van Heijningen de toezegging de situatie ter plekke te komen bekijken. Hij wenst een stagnatie te voorkomen en wil zich goed informeren. Uiteindelijk komt er van dit werkbezoek niets terecht en wordt er door deze Gedeputeerde kennelijk vertrouwd op de ambtelijk aangereikte informatie (**bijlage 16**). Het uiteindelijke resultaat is een debacle bij de uitvoering van de genomen bestuurlijke besluiten en met een bestuurlijk “balletje-balletje” probeert iedere overheid zijn verantwoordelijkheid te ontlopen. Er werden wel zorgen over de rol van de Erven van Rijckevorsel in de Bonnenpolder uitgesproken (**bijlage 17**), maar geen maatregelen genomen. In een cruciale fase van het gebiedsontwikkelingsproces waarbij het ging om het realiseren van een onderdeel van de EHS, een conservering van het unieke open cultuurhistorische landschap, een robuuste verbetering van de waterhuishouding plus een verduurzaming van de landbouw met daarbij de Bonnenweg als recreatieve route door het poldergebied liet de provinciale overheid verstek gaan. Niets doen is immers ook een keuze. Een overheid die partijen uitnodigt deel te nemen aan een traject op weg naar een integrale oplossing in een gebied en halverwege dit traject kiest voor een fragmentarische oplossing om de andere partijen met extra problemen achter te laten geeft ook een onbetrouwbaar signaal af.

Terwijl in het in februari 2005 vastgestelde RGSP-2 (**bijlage 18**) er nog een eerste prioriteit was gegeven aan de Korte Bonnen en het financiële probleem voor de verwerving van de gronden aan de noordkant van de Bonnenweg was opgelost door de Erven van Rijckevorsel te gunnen een meerwaarde te verkrijgen voor de gronden aan de zuidkant van de Bonnenweg door daar landgoedontwikkeling toe te staan, bleek er “ineens” geen prioriteit meer te bestaan. Het volledige dossier laat zien dat de Erven van Rijckevorsel zelf hadden aangestuurd op deze landgoedontwikkeling en dat er een precontractueel stadium was ontstaan waaruit ontsnappen feitelijk niet meer mogelijk was. Desondanks werd het deze private partij gegund. Het ontbrak bij de overheid niet aan middelen noch aan instrumenten, maar aan normbesef.

Reeds in 2008 werd door de Raad voor het Landelijk Gebied een advies geformuleerd over de inzet van het onteigeningsinstrument voor de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur⁵ en het was toen reeds bekend dat er een adequate publieke strategie nodig was als antwoord op de private strategie van de Erven van Rijckevorsel. Daarbij had men zich verzekerd geweten van de steun van de pachtboeren in de Bonnenpolder die hun zorg voor een uitputtingsproces reeds bij de oprichting van de Stichting de Bonnen hadden verwoord en graag verlost wilden worden van deze feodale en regenteske katholieke familie. De overheid koos er echter voor om in een langdurig stil -, sluipend - en slopend proces deze adellijke familie de kans te geven om verlost te raken van agrarische ondernemers met een langjarig pachtcontract. In het jaar 2014 kwamen er een tweetal rapporten uit van de Randstedelijke Rekenkamer waarbij zowel het natuurbeleid⁶ onder de loep werd genomen alsook het grondbeleid⁷ m.b.t. het realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur. Voorts verscheen het rapport “**Gemodder in de polder**”⁸ van de Rekenkamer Rotterdam met daarin een duidelijk waarschuwend geluid voor de rol van de overheid bij het opdrijven van de prijs voor agrarisch vastgoed (**bijlage 19**). Inmiddels is duidelijk dat de conclusies en aanbeveling 4 van dit rekenkamerrapport volledig onschadelijk zijn gemaakt en dat de verwachtingen die er bij de Erven van Rijckevorsel bestonden inzake een meerwaarde voor hun agrarische vastgoed in een ambtelijk geregisseerd beeld-, opinie- en besluitvormingsproces gerealiseerd dreigen te worden (**bijlage 20**). Met het schofferen van de gebiedscommissie Hoek van Holland, de buurgemeente Westland en bewoners in en rond de Bonnenpolders is er overigens ook geen correcte uitvoering gegeven aan aanbeveling 3.

Ofschoon een natuurbegraafplaats in de Bonnenpolder haaks staat op de ambities welke in het Ambitiedocument Oranjebonnen⁹ bestuurlijk zijn vastgelegd en zelfs uitgesloten werden in §3.3.3 van bestuurlijk vastgestelde Ontwikkelplan Oranjebonnen¹⁰ werd toch ingegaan op een e-mail van Natuurbegraven Nederland B.V. (**bijlage 21**) en bleek er zelfs flexibiliteit mogelijk t.a.v. de ooit gewenste natuurdoelen (**bijlage 22**) welke later nog werd opgerekt. De focus op de in jaren '70 gestelde publieke doelen voor onze polders verschoof langzaam maar zeker.

⁵ <https://www.rli.nl/sites/default/files/mythologievanonteigening01-2008advies.pdf>

⁶ <https://www.randstedelijke-rekenkamer.nl/wp-content/uploads/2015/05/Rapport-Natuurbeleid-EHS-onder-de-loep-ZH.pdf>

⁷ <https://www.randstedelijke-rekenkamer.nl/wp-content/uploads/2015/05/Grond-voor-verandering-Onderzoek-grondbeleid-EHS-Provincie-Zuid-Holland.pdf>

⁸ <https://rekenkamer.rotterdam.nl/wp-content/uploads/2014/11/R.O.13.11-rapport-2.pdf>

⁹ https://www.planviewer.nl/imro/files/NL.IMRO.0599.BP2072Oranjebonnen-oh01/tb_NL.IMRO.0599.BP2072Oranjebonnen-oh01.pdf

¹⁰ <https://rotterdam.raadsinformatie.nl/document/3615750/2>

Mijn zorg over het gebrek aan een consistent en consequent beleid is verwoord in een mogelijkheid tot inspreken¹¹ bij de vergadering¹² d.d. 6 september 2017 (**bijlage 23**) van de Statencommissie Duurzame Ontwikkeling en voorts bij de vergadering¹³ van deze commissie op 11 april 2018 (**bijlage 24**). Er is derhalve voldoende gewaarschuwd voor de route die werd afgelegd in een proces¹⁴ dat zich uitstrekt over meerdere decennia, maar dit was helaas niet te overzien voor een meerderheid van de leden van Provinciale Staten van Zuid-Holland. Slechts het Statenlid Paul Rijken sprak zich op 6 september 2017 nog uit tegen het faciliteren van het vastgoedspel¹⁵ dat door de Erven van Rijckevorsel werd gespeeld (**bijlage 25**), maar helaas laat de geschiedenis¹⁶ verder zien dat ook het CDA in Zuid-Holland verder koos voor loyaliteit in coalitieverband boven het vasthouden aan principes c.q. “waarden & normen”.

Er kon worden afgevinkt dat ondergetekende gebruik had gemaakt van zijn democratische mogelijkheid tot inspreken, maar voor het overige werd het beschouwd als een kwestie van “*de honden blaffen, maar de karavaan trekt verder*”. Inmiddels zijn we bijna 5 jaar verder en mag ondergetekende wederom gebruik maken van zijn democratische stemrecht. Zal het een stem zijn uit overtuiging voor een bepaalde partij of een stem uit minachting voor de totale Provinciale Staten van Zuid-Holland? Wat moet ik met “volksvertegenwoordigers” die een standpunt innemen zonder voldoende dossier- en feitenkennis?

Met het opofferen van het open authentieke landschap in de Bonnenpolder ten behoeve van een kunstmatig duinbos om een natuurbegraafplaats mogelijk te maken honoreert men vooral de wens van de grootgrondbezitters om alsnog een meerwaarde voor hun agrarische vastgoed te realiseren. Men maakt ook duidelijk dat het niet gaat om de gewenste natuurdoelen, maar om areaal; de natuurdoelen worden achteraf gewoon aangepast. Met een prijs van 9 euro¹⁷ per vierkante meter (**bijlage 26**) voor gronden die deels zijn aangewezen als reserve-locatie in het kader van het Natuur Netwerk Nederland (**bijlage 27**) – en dus een prijsplafond kennen – plus dijkgronden en agrarische gronden met een slechte ontsluiting en een risico op overstroming door een beperkte waterhuishouding wordt fors boven de reguliere marktprijs¹⁸ betaalt. Zo is het recent nog mogelijk geweest agrarische grond te kopen voor een prijs beneden de 5 euro¹⁹ per vierkante meter en dat alles ook om de biodiversiteit te vergroten. De afwaardering moet met een éénmalige provinciale subsidie van vele miljoenen worden betaald en dit geldt ook voor de inrichtingskosten. Vervolgens zal er jaarlijks een provinciale subsidie voor de kosten van het beheer verlangd worden. Dit alles komt voor rekening van de provinciale overheid en de lokale overheid is er trots²⁰ op dit spel op deze wijze gespeeld te hebben. Het illustreert het door de Rekenkamer Rotterdam reeds geconstateerde gebrek aan prioriteit voor het landelijk gebied. Het illustreert voorts de minachting voor de mensen die hier wonen en werken.

¹¹ <https://www.youtube.com/watch?v=kd2lyrFgQIA&t=6s>

¹² <https://zuidholland.archiefweb.eu/#archive>

¹³ <https://pzh.notubiz.nl/vergadering/955871>

¹⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=PB7di7l6ubo>

¹⁵ <https://www.cda.nl/zuid-holland/actueel/nieuws/nu-doorpakken-project-oranjebonnen>

¹⁶ https://www.youtube.com/watch?v=gh_ZaPzw-4I

¹⁷ https://rotterdam.raadsinformatie.nl/document/7282626/1/s19bb000903_3_43459_tds

¹⁸ <https://www.nvm.nl/agrarisch-landelijk/agrarische-grondprijzen/>

¹⁹ <https://landvanons.nl/burgers-kopen-27-hectare-grasland-voor-weidevogels-in-de-hoekse-waard/>

²⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=AlUCXIg5o2o>

De minachting welke de Rotterdamse gemeenteraad heeft getoond (en nog steeds toont) voor de opvattingen in Hoek van Holland heeft ertoe geleid dat er uit een dorp van ongeveer 10.000 inwoners slechts 11 mensen konden worden gerecruteerd om als lid van de 11 zetels tellende dorpsraad te willen fungeren en er een extreem lage opkomst was bij de verkiezingen voor de gemeenteraad en deze dorpsraad. De provinciale overheid heeft aangetoond aan de leiband van de gemeente Rotterdam als lokale overheid te lopen en te weinig professionele afstand te bewaren om de oorspronkelijk gestelde doelen voor de Groenzone Maasmond te behalen. Met argumentatieve willekeur, een dubbele moraal en selectieve betrokkenheid wint de overheid niet aan vertrouwen; integendeel: men ondermijnt het noodzakelijke vertrouwen in onze democratie. Met de draai die de provinciale overheid heeft gemaakt t.a.v. de gewenste natuurdoelen in de Bonnenpolder brengt men schade toe aan het vertrouwen in de overheid! Men toont aan niets te hebben geleerd van het verleden toen het de Erven van Rijckevorsel ook lukte om een forse meerwaarde te krijgen voor het Staelduinse Bos (**bijlage 28**). Er is dan ook sprake van een fors contrast met de wijze waarop de pachtboeren in de Bonnen over een reeks van jaren door de overheid zijn behandeld. De oorspronkelijk gestelde doelen worden dus niet behaald en voorts wordt met dit handelen er maatschappelijke schade veroorzaakt door een bijdrage te leveren aan de erosie van vertrouwen in de overheid en dit is momenteel ook merkbaar in het buitengebied van Hoek van Holland (**bijlage 29**). De illegaliteit op en rondom het perceel Bonnenweg 50 (**bijlage 30**) toont ook aan hoe de ambtelijke gunfactor bepalend is bij het inzetten van het handhavingsinstrument en hoe de provinciale overheid (opnieuw) haar toezichthoudende taak hierbij verzuimt. Het is daarbij illustratief dat er in het jaar 1990 reeds werd gewaarschuwd voor de komst van een “ondernemer” in onze polders die zich niet stoort aan wetten, regels, bepalingen en voorschriften (**bijlage 31**). In samenwerking met de Erven van Rijckevorsel is er door de overheid vrij spel gegeven aan de destructieve krachten in de Bonnenpolders, waarbij zelfs een faciliterende rol²¹ werd gespeeld met het in gebruik geven van gemeentelijke NNN-gronden (**bijlage 32**). Het tekent vooral een cynische en calculerende organisatiecultuur bij deze lokale overheid en het moet een satanisch plezier geven aan de overheidsfunctionarissen die dit “regelen”.

Ruim 40 jaar groenbeleid in de Bonnenpolders toont ook aan wat de ultieme consequenties kunnen zijn voor mensen die zich verbonden voelen met een gebied, zich als een partner van de overheid hebben opgesteld en bereidheid hebben getoond om bij het bereiken van gestelde publieke doelen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen. Men kan beschikken over “*een kop vol kennis en een lijf vol energie*”, maar dat wordt niet relevant gevonden bij overheidsfunctionarissen op sleutelposities. Opleiding, vakmanschap, ondernemerschap en maatschappelijke betrokkenheid kunnen zelfs als bedreigend worden ervaren. Terecht is er door de directeur van het Zuid-Hollands Landschap bij het rekenkameronderzoek naar het “**gemodder in de polder**” het volgende – zie blz. 78²² – opgemerkt: “*Als je alle kaarten in handen hebt, maar de ontwikkeling vindt niet plaats, dan wil je niet*”. De vraag mag dan nu ook worden gesteld waarom “men” pas actief wordt als er de mogelijkheid ontstaat om de Erven van Rijckevorsel een meerwaarde voor hun agrarische vastgoed te gunnen.

²¹ <https://zuidholland.partijvoordedieren.nl/vragen/schriftelijke-vragen-bemesting-en-chemische-onkruidbestrijding-nnn-gebied>

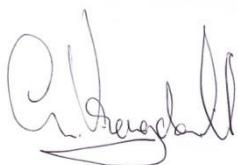
²² <https://rekenkamer.rotterdam.nl/wp-content/uploads/2014/11/R.O.13.11-rapport-2.pdf>

Welk gevoel geeft het mensen als een verzoek aan de provinciale overheid om een subsidie van € 9.000,- om een integrale visie²³ op de Bonnenpolders mogelijk te maken niet wordt gehonoreerd en men uiteindelijk wel bereid is om veel publiek geld te steken (*bijlage 33*) in een plan waarbij bewust is toegewerkt, toegerekend en toegetekend naar een vooraf gewenste uitkomst? Wat zijn alle mooie woorden waard over “*de menselijke maat*” en “*het menselijk kapitaal*” als er vanuit “volksvertegenwoordigers” die zich laten kiezen met de belofte het verschil te willen maken geen aandacht is voor de impact van bestuurlijke besluitvorming (of juist het uitblijven daarvan) op de zakelijke en persoonlijke levens van de mensen die het treft? Op basis van welke politieke principes en/of religieuze overtuiging is dit gebaseerd?

Veertig jaar groenbeleid strekt zich uit over 10 bestuurlijke periodes van 4 jaar waarbij er door “volksvertegenwoordigers” periodiek een oordeel mag worden uitgesproken over een afzonderlijke stap zonder dat men een besef heeft van de totale route die wordt afgelegd. Deze “volksvertegenwoordigers” zijn passanten in het geheel die 1- of 2-maal deze functie vervullen met de illusie om op deze manier maatschappelijk van betekenis te zijn. Dit geldt echter niet voor de mensen die geboren en getogen zijn in het buitengebied van Hoek van Holland, daar een verleden hebben en ook graag een toekomst hadden gezien. Het wordt als respectloos en gewetenloos ervaren om door overheden op de wijze waarop bij het project Oranjabonnen is gebeurd aan de kant te worden geschoven. De zorgvuldig opgebouwde façade is doorzien en het maatschappelijke resultaat is vooral een verlies aan vertrouwen.

De dames en heren politici kunnen iedere afzonderlijke gebeurtenis als een “incident” afdoen en dit beoordelen op een mogelijk electoraal gewin dat er te behalen valt. Er is echter een patroon zichtbaar bij veertig jaar groenbeleid in de Bonnenpolders en men denkt zich dat te kunnen veroorloven omdat het slechts over een beperkt aantal kiezers gaat dat hierdoor wordt getroffen. Deze houding van overheden is echter ook elders op het platteland mogelijk bij gebiedsontwikkelingsontwikkelingsprocessen. Ook dan geldt niet alleen het adagium “*Follow the Money*”, maar ook “*Het zijn de druppels die de steen uithollen*”. Langzaam maar zeker verbrokkelt het vertrouwen dat mensen behoren te hebben in de overheid en daarbij is de casus Bonnenpolder een waarschuwing voor een ieder in het landelijk gebied die wenst te kiezen voor een positieve-, constructieve – en coöperatieve opstelling jegens de overheid over de risico’s die er zijn en de ultieme consequenties die deze houding kan hebben. Het wordt dan ook door ondergetekende als een burgerplicht beschouwd om dit dossier bij een breed publiek onder de aandacht te brengen om elders zakelijk en persoonlijk leed te voorkomen.

met droeve groet,

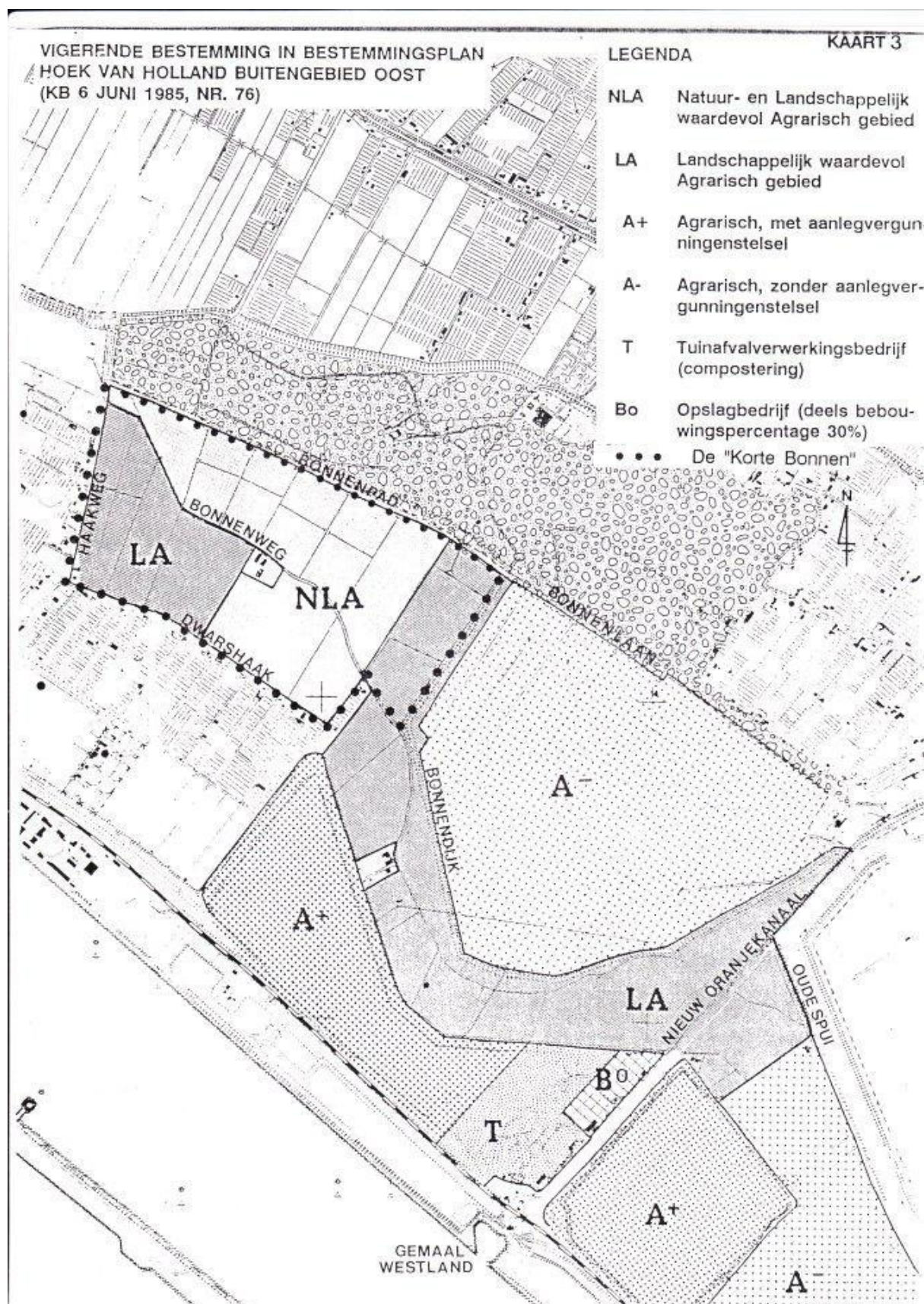

ing. L.W. Vreugdenhil

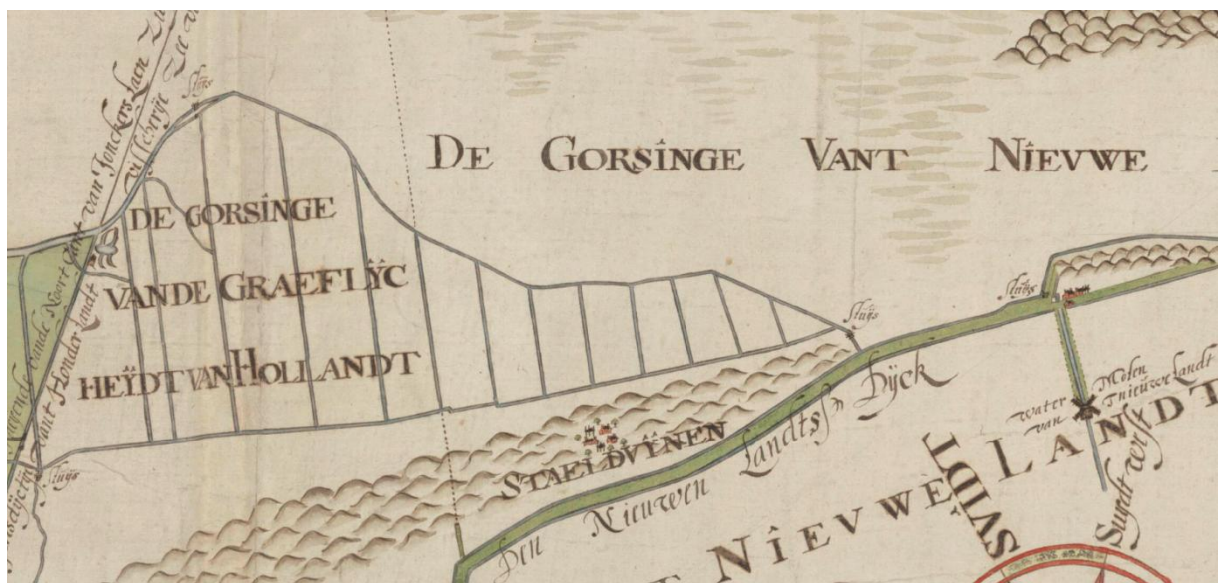
²³ https://www.debonnen.nl/html/groenesubsidie_20021115.html

- Bijlagen:
1. Plankaart bestemmingsplan “Hoek van Holland – Buitengebied Oost”,
 2. Kaart Floris Jacobsz. van oktober 1633,
 3. Uitnodiging tot het geven van een reactie op aanwijzing relatienotagebied,
 4. Reactie op aanwijzing relatienotagebied,
 5. Bericht inzake besluit tot aanwijzing relatienotagebied,
 6. Uit Relatienotagebied “de Korte Bonnen”,
 7. Natuurgebiedsplan Delf- en Haaglanden,
 8. Ambities voor de Bonnen uit het Natuurgebiedsplan Delf- en Haaglanden,
 9. Reactie op Natuurgebiedsplan Delf- en Haaglanden,
 10. Regionaal Groenstructuurplan Rijnmond,
 11. Motie gebiedsvisie,
 12. Uitnodiging aan deelnemende partijen integrale visie De Bonnen,
 13. Omschakelingsproces naar gecertificeerde landbouw succesvol afgerond,
 14. Bestuurlijk besluit Gebiedsontwikkelingsplan De Bonnen,
 15. Inspreektekst Statencommissie Groen, Water & Milieu d.d.14 juni 2006,
 16. E-mailcontact inzake afspraak met Gedeputeerde Erik van Heijningen,
 17. Krantenartikel 8 februari 2007 “Zorgen over rol Erven in Bonnenpolder”,
 18. Prioritering uitvoering groenprojecten Maasmond,
 19. Uit het rapport “Gemodder in de polder” inzake prijs agrarisch vastgoed,
 20. Conclusies en aanbevelingen uit het rapport “Gemodder in de polder”,
 21. E-mail van Natuurbegraven Nederland B.V.,
 22. E-mail aan Natuurbegraven Nederland B.V.,
 23. Inspreektekst Statencommissie Duurzame Ontwikkeling 6 september 2017,
 24. Inspreektekst Statencommissie Duurzame Ontwikkeling 11 april 2018,
 25. Bericht op de website van het CDA in Zuid-Holland op 7 september 2017,
 26. Aankoopprijs vastgoedbezit Erven van Rijckevorsel in de Bonnenpolder,
 27. Strategische NNN-reservering in de Bonnenpolder,
 28. De meerprijs bij de verwerving van het Staelduinse Bos,
 29. Foto’s van vlaggen in het buitengebied van Hoek van Holland,
 30. Verval en illegaliteit op het perceel Bonnenweg 50,
 31. Het gedogen van illegaliteit in de Bonnenpolders sinds 1990,
 32. Gemeentelijk NNN-gebied tussen Haakweg en Krimssloot,
 33. Provinciale subsidie voor natuurproject Bonnenpolder.

c.c.: - dhr. ing. A.H.M. Weterings, voorzitter Stichting de Bonnen,
- mevr. S. Rietkerk, actiegroep “Zorgen om de Bonnen”,
- dhr. J.van Dam, voorzitter Dorpsraad Hoek van Holland,
- gemeenteraad Westland,
- gemeenteraad Rotterdam,
- bestuur LTO-Nederland,
- Rekenkamer Rotterdam,
- Randstedelijke Rekenkamer,
- Ombudsman Rotterdam.

Bijlage 1**Plankaart bestemmingsplan "Hoek van Holland – Buitengebied Oost"**

Biilage 2 **Kaart Floris Jacobsz. van oktober 1633**

// Geadresseerde

**landbouw, natuurbeheer
en visserij**

uw brief van

uw kenmerk

ons kenmerk
PCBL/928144/RBT/CP

datum

17 DEC. 1992

onderwerp

doorkiesnummer
3307254

bijlagen

-

Mogelijkheid tot reageren op voor-
ontwerp-beheersplan Delfland en
voorontwerp-beheersplan.

Op 9 december j.l. is er een voorlichtingsbijeenkomst gehou-
den over de voorontwerpen voor het beheersplan Delfland en
het begrenzingenplan van het natuurontwikkelingsproject Oude
Leede in "de Hoornbloem" te Den Hoorn.

Door het merendeel van de aanwezigen is daarbij de wens geuit
meer tijd te geven voor het indienen van reacties.

De officiële termijn van terinzage legging loopt van 12
november tot 10 december. Op basis van deze termijn zou u nog
twee weken de mogelijkheid hebben om schriftelijke reactie in
te dienen tot aan 24 december 1992.

In overleg met de provincie is thans afgesproken dat de
uiterste datum voor het indienen van schriftelijke reacties
is verschoven naar: 15 januari 1993

Rijkskantorengebouw
'Transitorium'
Muizenstraat 30
2511 VW 's-Gravenhage
Postbus 30119
2500 GC 's-Gravenhage
Telefoon: 070 - 3 30 72 00
Fax: 070 - 3 61 78 20

De reacties dienen te worden verzonden naar :

College van Gedeputeerde Staten
Dienst Ruimte en Groen
t.a.v. de heer D. van Megen
Postbus 90602
2509 LP 's Gravenhage

Als u mogelijkheden ziet om nu reeds een eventuele reactie op
schrift te zetten, raad ik u aan deze zo spoedig mogelijk te
verzenden. De behandeling ervan ten behoeve van de bespreking
in de Provinciale Commissie Beheer Landbouwgronden kan dan
tijdig beginnen.

ons kenmerk datum
PCBL/928144/RBT/CP

vervolgblad
1

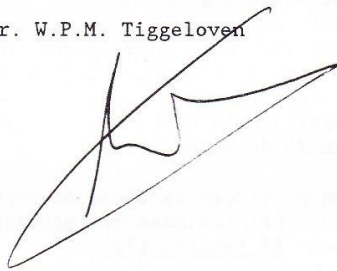
Ik heb voorts op de voorlichtingsbijeenkomst signalen ontvangen, dat niet alle grondeigenaren en gebruikers binnen de te begrenzen gebieden waren uitgenodigd. Bij het samenstellen van verzendlijsten hebben wij getracht zo zorgvuldig mogelijk te handelen. Als u echter eigenaren en of gebruikers weet die ten onrechte nog geen informatie hebben ontvangen, zou ik gaarne de namen daarvan doorkrijgen. Er zal dan voor gezorgd worden dat betrokkenen alsnog informatie toegestuurd krijgen. U kunt eventuele namen doorgeven aan:

Directie Beheer landbouwgronden
Postbus 30119
2500 GC 's Gravenhage
Telefoon : 070 - 3307254 (dhr. R. Tieman)

Ik hoop u met het voorgaande voldoende te hebben geïnformeerd

DE ADJ. SECRETARIS

ir. W.P.M. Tiggeloven

Bijlage 4 **Reactie op aanwijzing relatienotagebied**

ing. L.W. Vreugdenhil
Borrenweg 50
3114 XA Hoek van Holland

Hoek van Holland,
12 januari 1993

Aan:
het college van Gedeputeerde Staten
van Zuid-Holland,
Dienst Ruimte en Groen
t.a.v. dhr. D. van Megen,
Postbus 90602,
2509 LP 's-Gravenhage.

Geachte heer,

In de moeilijke crisisjaren heeft mijn grootvader in 1932 de hoeve "Rijckevorsel" met het daarbij behorende land gepacht. Met hard werken heeft hij het hoofd boven water weten te houden en zich hier een bestaan op weten te verwerven. Zijn enige en vrijgezelle broer pachtte het overige land in de Korte Bonnen. In de oorlogsjaren is dit afgepakt en na de oorlog nooit teruggegeven. De boerderij werd in de meidagen van 1940 platgebrand en ofschoon deze in 1942 is herbouwd, werd een groot deel van het land omgetoverd in mijnenveld, tankval en kwam er een spoorlijn doorheen te lopen. Tot op de dag van vandaag is dit te zien. Na de oorlog kon mijn grootvader praktisch overnieuw beginnen. Inmiddels is ondergetekende de derde generatie van de familie Vreugdenhil welke de hoeve "Rijckevorsel" pacht en de zoveelste telg uit een oud Westlands boerengeslacht.

Traditioneel is deze boerderij altijd als gemengd bedrijf geëxploiteerd, d.w.z. zowel met akkerbouw als melkveehouderij. Er is nooit geen gehoor gegeven aan het advies van de Dienst Landbouwvoorlichting van het

Ministerie van Landbouw & Visserij om te gaan specialiseren zoals dit vanaf de jaren '60 gegeven werd. Zo leeft nu het duidelijke besef dat de huidige trend om grond aan te wijzen als reservaatgebied wel eens erg conjunctuur-gevoelig kan zijn. Belangrijk in dit verband is een duidelijke visie en deze bestaat wel voor mijn landbouwbedrijf. In het verleden is het nodige geïnvesteerd in mechanisatie, weg- en erfverharding, drainage, perceelsvergroting, werktuigenberging, aardappelbewaring, etc. om het bedrijf rendabel te kunnen blijven exploiteren. Het gemengde bedrijf wordt uitgeoefend middels een wisselbouwsysteem, waarbij er sprake is van een rotatie van één op vier. Het organische stof-gehalte van de grond blijft zo op peil, de dierlijke mest vindt een gunstige bestemming en de behoefte aan kunstmest is gering. Al met al een bedrijf dat past in en zijn bijdrage levert aan dit landschappelijk waardevolle agrarische gebied en dat middels het gevoerde landbouwsysteem feitelijk zijn tijd ver vooruit is, kortom: een bedrijf om trots op te zijn. Helaas is dit bedrijf ook reeds getroffen door allerlei politieke besluiten. Ofschoon niet medeverantwoordelijk voor het melkoverschot, werd ook dit extensief bedrijf gekort betreffende het melkquotum. Ondanks de ruime vruchtwisseling van één op vier met de suikerbieten werden we ook hier gestraft met een beperkt quotum. Door cumulatie van allerlei naast elkaar werkende overheidsmaatregelen staat ook dit landbouwbedrijf zwaar weer te wachten.

Eén van de aanslagen is het voorontwerp-beheersplan Delfland waarbij men een tweetal van mijn percelen tot reservaatgebied wenst aan te wijzen. Bij deze teken ik hier dan ook bezwaar tegen aan. Ik garandeer U dat als deze gedachte terug komt in het ontwerp-beheersplan Delfland ik de bezwaarschriftenprocedure zal doen opstarten ten einde te voorkomen dat dit zal geschieden.

In het 3e concept-voorontwerp begrenzing relatienota gebied "Korte Bonnen" van oktober 1991 wenst men gezien kaart 5 een gedeelte van mijn land te laten vallen binnen de reservaatbegrenzing. Dit is dus overgenomen in het voorontwerp-beheersplan Delfland van juni 1992. Ik vind het een kwalijke zaak dat men nu in dit stadium pas de betrokken agrariërs laat reageren, terwijl allerlei natuurbeschermingsorganisaties al een woordje hebben meegesproken. Om een visie te ontwikkelen op een bepaald gebied is ook kennis nodig van dit gebied.

Er wordt dus naar gestreefd om op termijn de betreffende grond te verwerven ten behoeve van een terreinbeherende natuurbeschermingsorganisatie. In het 3e concept-voorontwerp begrenzing relatienotagebied "Korte Bonnen" wordt echter erkend dat de botanische waarden van deze gronden minimaal is. Gezien de vruchtwisselingsrotatie is een ander beheer dan het huidige niet mogelijk en betekent een ontvreemding op termijn dat ik de overige gronden intensiever moet gaan beheren (grove tuinbouw?). Overigens dient één perceel van mijn grond altijd als kunstweide bij mijn boerderij te liggen vanwege melken en melkopslag. Als men de natuurwetenschappelijke waarden van deze percelen wenst te versterken door ze anders in te richten en ze anders te beheren, kan dat dus betekenen dat men mij economisch dwingt de overige gronden op een andere manier te beheren waardoor per saldo het effect voor het gehele gebied de Korte Bonnen nihil is. Oftewel: er is geen visie op het totale gebied!

De Korte Bonnen wordt een ecologische corridor genoemd tussen de duinen en Midden-Delfland. Ook in dit verband is het onjuist om met de beschikbare gelden genoemde twee percelen tot reservaatgebied aan te wijzen. Het is immers zo dat de Nieuwlandse dijk ten noorden en ten westen van het Staalduinse Bos en de zgn. "hobbelwei" juist een

onderdeel van deze corridor vormen. Merkwaardig genoeg worden deze percelen niet aangewezen, terwijl toch juist de verwerving hiervan realistischer genoemd mag worden gezien de eigendoms- en gebruikerssituatie.

Ook dient te worden opgemerkt dat er geen sprake is van een logisch samenvallende beheerseenheid indien deze twee percelen tot het reservaatgebied worden gerekend. De waterhuishoudkundige situatie is anders dan bij de bewuste graslandpercelen waar de stichting Z.H.L. een oogje op heeft laten vallen. Tevens vormt het een overgang van het gebied met blijvend grasland middels het gebied met kunstweiden in een vruchtwisselingsrotatie naar het gebied met akkerbouw (Lange Bonnen). De kenners weten voorts dat juist mijn percelen boordevol fazanten en hazen zitten, dat juist hier o.m. de kievit graag nestelt en dat dus ook hier de roofvogels nogal eens hun slag proberen te slaan. Tevens kiezen overwinterende zwanen juist mijn kunstweiden uit. Met het huidige gebruik wordt er geen negatieve invloed uitgeoefend op de aanwezige fauna - integendeel zelfs - en zijn er blijkbaar toch nog waardevolle sloot- en oevervegetaties mogelijk.

Voor wat betreft het totale gebied de "Korte Bonnen" kan ook nog worden opgemerkt dat slechts ondergetekende zijn hoofdberoep in de landbouw vindt. De overige percelen zijn in gebruik bij hobbyisten of parttimers. Sommige worden ook gewoon weer onderverpacht aan hobbyisten. Al met al is er langzaam maar zeker sprake van een verpaupering van het gebied. Het perceel Bonnenweg 2 wordt al gebruikt als caravanstalling, als "manege" en als opslagterrein van een loonwerker. Dit alles kan beschouwd worden als een ongewenste ontwikkeling. Slechts ondergetekende heeft nog een levensvatbaar bedrijf. Om dit te blijven kan van inkrimping geen sprake zijn, maar is eerder uitbreiding noodzakelijk.

Samenvattend:

1. in het 3e voorontwerp begrenzing relatienotagebied
"Korte Bonnen" wordt erkend dat de agrarische gebruiks-
waarde van genoemde percelen hoog is,
2. het gemengd landbouwbedrijf met deze vruchtwisseling is
milieu-vriendelijk en rendabel en verdient respect en
sympathie,
3. om de corridorfunctie te versterken is het verstandiger
en realistischer om andere percelen in de direkte
nabijheid van het Staalduinse Bos aan te wijzen als
reservaatsgebied,
4. de reeds jaren bestaande milieu-vriendelijke wijze van
landbouw kan beloond worden door het resterende gebied
van de Korte Bonnen aan te wijzen als beheersgebied.

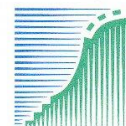
Mocht U verdere informatie wensen over de Korte Bonnen
of over mijn toekomstvisie t.a.v. mijn landbouwbedrijf dan kunt
U altijd contact met mij opnemen.

hoogachtend,

ing. L.W. Vreugdenhil

Bureau Beheer Landbouwgronden

// L.W. Vreugdenhil
Bonneweg 50
3151 XA Hoek van Holland

**landbouw, natuurbeheer
en visserij**

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk DBL/943100/YS	datum 14 juli 1994
contactpersoon R.B. Tieman		doorkiesnummer 254	bijlagen 1
onderwerp Beheersplan Oost- en Midden-Delfland en begrenzingenplan Oude Leede			

Het beheersplan voor het relatienotagebied Oost- en Midden-Delfland en het begrenzingenplan voor het natuurontwikkelingsproject Oude Leede is vastgesteld per 1 juli 1994.

Alvorens het plan definitief vast te stellen heeft het College van GS overleg gepleegd met de betrokkenen in Oost-Delfland. Dit heeft geleid tot de latere vaststelling (gepland op 01-03-93). GS heeft de oorspronkelijke begrenzing gehandhaafd.

De vaststelling per 1 juli betekent dat u vanaf die datum op grasland dat bij u in eigendom en/of gebruik is een beheersovereenkomst kunt aangaan op basis van het nieuwe beheersplan. In het natuurontwikkelingsproject kunnen geen beheersovereenkomsten worden gesloten.

Als u hierover, uiteraard vrijblijvend, een gesprek wilt of als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met dhr. R. Tieman, tel. 070-3371254 (bij afwezigheid: mw. G. Bulten, tel 070-3371253 of dhr. G. van der Geest, tel 070-3371273).

De ondernemers die reeds een aanvraag voor een overeenkomst (zowel nieuwe als omzettingen) hebben gedaan, zullen deze binnenkort toegezonden krijgen.

Het vastgestelde plan ligt bij de drukker, u ontvangt zo spoedig mogelijk een exemplaar.

**Direkteur Landbouw, Natuur
en Openluchtrecreatie
in de provincie Zuid-Holland**
Burgemeester Feithplein 2
Postbus 3010
2270 JB Voorburg
Telefoon: 070 - 3 37 12 00
Fax: 070 - 3 69 44 85

Bereikbaar met openbaar vervoer via
station Voorburg en station
Voorburg 'Het Loo'

DBL/943100/YS

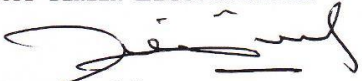
datum

vervolgblad

1

Diegenen die een bezwaarschrift hebben ingediend, zullen hierop spoedig een antwoord van het College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland ontvangen.

PLV. HOOFD BEHEER LANDBOUWGRONDEN

Ing. E.H. Meijerink

RELATIENOTAGEBIED DE "KORTE BONNEN"

INHOUDSOPGAVE:

1. *Inleiding*
2. *Toelichting op het instrumentarium van de relatienota en op de toepassing van de "Korte Bonnen"*
3. *Het ruimtelijk beleid met betrekking tot de "Korte Bonnen" en directe omgeving*
 - 3.1 *Streekplan*
 - 3.2 *Beleidsplan Natuur en Landschap en Natuurbeleidsplan*
 - 3.3 *Bestemmingsplan*
4. *Landbouw, Natuur en Landschap in de "Korte Bonnen"*
 - 4.1 *De ontstaansgeschiedenis*
 - 4.2 *Bodemgesteldheid en waterhuishouding*
 - 4.2.1 *Bodem*
 - 4.2.2 *Waterhuishouding*
 - 4.3 *Landbouw*
 - 4.4 *Natuurwaarden en Landschaps(ecologische) relaties*
 - 4.4.1 *Algemeen*
 - 4.4.2 *Vegetatie*
 - 4.4.3 *Avifauna*
 - 4.4.4 *Overige natuurwaarden*
5. *Voorstel met betrekking tot begrenzing en visie met betrekking tot het gewenste beheer van de "Korte Bonnen"*

Kaarten:

- kaart 1 Geografische ligging van de "Korte Bonnen".*
- kaart 2 Planologische aanduiding van de "Korte- en Lange Bonnen" en omgeving in streekplan Rijmond*
- Kaart 3 Vigerende bestemming van "Korte Bonnen" in bestemmingsplan Hoek van Holland (Buitengebied oost)*
- kaart 4 Bestaand grondgebruik van de "Bonnen" en omgeving*
- kaart 5 Voorstel begrenzing Relatienotagebied de "Korte Bonnen"*

Bijlagen:

- Bijlage 1 Botanische waarden van de "Korte Bonnen"*

3. Het ruimtelijk beleid met betrekking tot de "Korte Bonnen" en directe omgeving.

3.1 Streekplan

Het eerste streekplan Rijnmond is vastgesteld bij besluit van de Raad van Rijnmond op 1-2 april 1974 en goedgekeurd door ons college op 8 januari 1975. In haar vergadering van 24 september 1979 heeft de Raad van Rijnmond het dagelijks bestuur opdracht gegeven tot het voorbereiden van een integrale herziening van het streekplan. Op 16 december 1985 stelde de Raad van Rijnmond de integrale herziening vast. Bij besluit van 14 januari 1986 is door ons het thans vigerende streekplan, op een onderdeel na, goedgekeurd. Het streekplan is op 1 februari 1986 van kracht geworden.

Het ruimtelijk beleid ten aanzien van natuur en landschap in het Rijnmondgebied is erop gericht om natuurgebieden te behouden en te beschermen. Daarnaast is het streven gericht op het handhaven van de natuurwetenschappelijke waarden van het overige landelijke gebied, met name voor die delen die een relatie met natuurgebieden hebben. De waarde van het landschap dient zomogelijk te worden vergroot.

Op de plankaart van het streekplan Rijnmond staat de "Korte Bonnen", alsmede de "Lange Bonnen", aangeduid als "Natuurwetenschappelijk en/of Landschappelijk waardevol Agrarisch gebied" (NLA). Zie kaart 2. Daarnaast wordt in de beschrijving van het streekplan het noordelijk deel van de "Korte Bonnen" en het westelijk deel van de "Lange Bonnen" aangeduid als een gebied met aquatische natuurwaarde.

De "Korte Bonnen" wordt door een 'recreatief' fietspad gescheiden van het noordelijk gelegen Staelduinse Bos.

Op de plankaart van het Streekplan Zuid-Holland west is het Staelduinse Bos (gem. 's-Gravenzande) aangeduid als "Natuurgebied Landgoedbos", terwijl het fietspad is aangegeven als "Groene Ader".

3.2 Beleidsplan Natuur en Landschap (BNL) en Nationaal Natuurbeleidsplan (NBP)

In het beleidsplan natuur en landschap (ontwerp) staat het relatienota gebied de "Korte Bonnen" aangegeven als "nog niet begrensde reservaatgebied eerste fase relatienota". Tevens staat op de plankaart een ecologische verbindingzone van de eerste orde aangegeven tussen het duingebied en het reconstructiegebied Midden-Delfland, waarvan de "Korte Bonnen" gntegreerd deel uitmaakt.

Op de plankaart van het NBP zijn het Staelduinse Bos en delen van de "Korte- en Lange Bonnen" globaal aangegeven als kerngebied (duingebied). Het begrip kerngebied impliceert gebieden met in (inter)nationaal opzicht belangrijke, duurzaam te behouden ecosystemen.

3.3 Bestemmingsplan

De "Korte Bonnen" heeft in het vigerende bestemmingsplan "Hoek van Holland, Buitengebied-oost" overwegend een NLA-bestemming. In dit bij Koninklijk Besluit de dato 6 juni 1985, no. 76, goedgekeurde bestemmingsplan heeft een deel van het gebied een LA-bestemming (Landschappelijk waardevol Agrarisch gebied). Zie kaart 3.

De gronden zijn bestemd voor behoud of herstel van de voorkomende, dan wel daaraan eigen natuur en landschapswaarden en uitoefening van het agrarische bedrijf. Aan de bestemming zijn gebruiksvoorschriften ten aanzien van bebouwing en ander gebruik van grond en bouwwerken verbonden, terwijl voorts een aanlegvergunningstelsel vereist is met betrekking tot in het bestemmingsplan nader omschreven werken en werkzaamheden.

De "Korte Bonnen", als overblijfsel van het oorspronkelijke periodiek overstroomde buitendijkse gebied, vormt samen met het Staelduinse bos visueel een aantrekkelijk geheel en is van cultuur-historische waarde. De aan de oostzijde van het gebied gelegen Bonnendijk herinnert aan de relatie met de Maas en geeft de vroegere structuur weer.

De natuurwetenschappelijke betekenis van de graslanden in de "Korte Bonnen" dienen in nauwe ecologische samenhang te worden gezien met de aanwezige natuurwaarden van het Staelduinse Bos en met andere natuurwaarden in de omgeving.

Het Staelduinse Bos heeft een rijke ondergroei en is botanisch en ornithologisch van bijzondere waarde. De diversiteit van kleine natuurencaves, met name in de omgeving van de spoorlijn (met o.a. zandhagedis en rugstreeppad in een brakwatermoerasje) zijn mede bepalend voor de ecologische mogelijkheden i.c. kwaliteit en kwantiteit van het gebied.

Voorts is het grasgebied ten westen van De Korte Bonnen (zgn. Hobbelwei) van belang. Doordat hier relatief veel weidevogels broeden is sprake van uitwisseling van weidevogels tussen beide gebieden. Ook de brakwaterplassen bij Maassluis dragen bij aan de diversiteit aan natuur in het gebied.

De "Korte Bonnen" en het Staelduinse Bos hebben aan de westzijde een ecologische verbinding met de duinen via groenzones (o.a. Hobbelwei, Gravenduin) langs de Nieuwlandse Dijk. Omdat ook aan de oostzijde een "Groene Ader" tot in Midden-Delfland doorloopt bestaat er in feite een ecologische corridor tussen de duinen en Midden-Delfland. De graslanden en het Staelduinse Bos vormen hierin een natuurkern. Daarnaast vormt het agrarische gebied ten zuiden van de "Korte Bonnen" nog een open verbinding met de rivier de Nieuwe Waterweg.

In de "Bonnen" ligt een aantal kleine bunkers, welke in principe ingericht kunnen worden als winterverblijf voor vleermuizen.

4.4 Natuurwaarden en landschaps(ecologische)waarden

4.4.1 Algemeen

Torenvalk, Boomvalk, Steenuil en Ransuil zien de graslanden als voedselgebied, naast de meer algemene soorten als lijsters, duiven, kraaien, spreeuwen en andere soorten. 's-Nachts komen er veel eendachtigen in de Korte Bonnen fourageren. Deze soorten zijn afkomstig van "De Banken" en de brakwaterplassen bij Maassluis. Voor de reigerkolonie uit het Staelduinse Bos zijn de sloten in het gebied van grote betekenis.

De graslanden liggen voorts in een trekbaanroute. Gedurende de trek zijn o.a. veelvuldig Sperwer, Buizerd, Kramsvogel, Koperwiek in het gebied aanwezig.

Uit vogeltellingen is naar voren gekomen dat in de "Korte Bonnen" voornamelijk Kieviten en Scholeksters en -in mindere mate- Tureluur en Slobeend broeden. De indruk bestaat dat in de laatste jaren de stand van weidevogels en stootvogels door het wisselende en intensieve grondgebruik is achteruitgegaan. Een en ander heeft vermoedelijk ook te maken met de intensivering van de landbouw in het omringende gebied, met name door het omzetten van grasland in bouwland.

4.4.4 Overige natuurwaarden

Het Staelduinse Bos wordt in het NBP samen met het relatienotagebied de "Korte Bonnen" aangeduid als natuurkern. In principe betekent dit dat de graslanden en het Staelduinse Bos door het Rijk als één geheel worden gezien. Het ligt dan ook voor de hand, dat de potenties zoveel mogelijk op elkaar worden afgestemd.

De min of meer geïsoleerde ligging van het bos ten opzichte van andere natuurgebieden is een beperkende randvoorwaarde voor de faunistische rijkdom van het Staelduinse Bos. Versterking van de ecologische samenhang met de duinen en Midden-Delfland is ook in dit verband van groot belang. Deze verbinding is bijvoorbeeld van groot belang voor de dispersie van insecten en diverse zoogdieren (o.a. kleine marterachtigen en (vleer)muizen).

Een verkennend onderzoek (Mostert, 1986) heeft aangevoerd dat in het gebied 6 soorten vleermuizen voorkomen. Een aantal soorten hiervan overwintert in het Staelduinse Bos. De vleermuizen fourageren op insecten langs o.a. de houtopstanden op het Bonnenpad en Oude Hooislag.

In het kader van het landelijke dagvlinderonderzoek LH-EIS (1981,1986) werden 17 soorten dagvlinders in en rond het Staelduinse Bos waargenomen; een relatief hoog aantal soorten.

5. Voorstel met betrekking tot de begrenzing en visie met betrekking tot het gewenste beheer van de "Korte Bonnen"

Het voornaamste doel van de aanwijzing van de graslanden als reservaatgebied is het realiseren van een zodanige inrichtings- en beheerssituatie, dat de aan het gebied toegekende en toe te kennen functies goed op elkaar worden afgestemd, waarbij de aspecten van natuur en landschap ten opzichte van de recreatie- en landbouwfunctie, de voornaamste rol spelen.

Bij de afweging ten aanzien van de functie die de graslanden naar de mening van het provinciale bestuur zouden moeten vervullen, zijn de volgende criteria betrokken:

- de gaafheid en samenhang van ruimtelijke structuren
- de aanwezigheid en het eventueel in combinatie voorkomen van actuele en potentiële natuur- en landschapswaarden
- de landschapsecologische kwaliteiten
- de mogelijkheden van herstel en ontwikkeling van de natuur- en landschapswaarden.

Kernpunt voor de aanbeveling vormt de grote landschappelijke- en natuurwetenschappelijke samenhang tussen de graslanden en het Staelduinse Bos. Bescherming van de graslanden vormt enerzijds een bufferzone tegen ongewenste aantastingen van het Staelduinse Bos en anderzijds de mogelijkheid van herstel en ontwikkeling van de natuur- en landschaps (ecologische)waarden.

Omdat de huidige, intensieve gebruikssituatie in de "Korte Bonnen" geen garantie biedt tot het afsluiten van "zware" beheerspakketten, is aanwijzing als beheersgebied niet de aangewezen weg om natuur- en landschapswaarden veilig te stellen. Veiligstelling van een optimale natuurrelatie tussen de graslanden en het Staelduinse Bos enerzijds, en het handhaven en versterken van de ecologische corridor tussen de Duinen en Midden-Delfland anderzijds, lijkt het beste gewaarborgd door middel van verwerving als reservaat. Dit leidt tot de volgende aanbevelingen:

- Streven naar een zodanig gebruik en beheer van de graslanden, bermen en dijklichaam (extensivering graslandgebruik en verschralling), opdat soortenrijke en bloemrijke graslandvegetaties ontstaan.
Soortenrijke en bloemrijke graslandvegetaties, met name langs het Bonnenpad, dienen de relatie met de rijke vlinder- en vleermuisenstand van het Staelduinse Bos. Extensivering en verschralling zal tevens een positieve invloed hebben op de weidevogelstand en fourageerfunctie ter plaatse.
- Streven naar verbetering van de waterhuishouding, zowel in kwalitatief en kwantitatief opzicht, gericht op behoud en versterking van oever- en slootvegetaties. Gestreefd dient te worden naar zo min mogelijk inlaten van gebiedsvreemd water, opdat het vanuit het eerste watervoerende pakket opkwellende brakke water zorg kan dragen voor verbetering van de waterkwaliteit.

Het vorenstaande leidt tot een ontwerp-begrenzing zoals staat aangegeven op kaart 5. In totaal betreft het ca. 43 ha reservaatgebied.

Het reservaatgebied ligt overwegend in de "Korte Bonnen", nml. ongeveer 40 ha. Van deze 40 ha is ca. 25 ha grasland en ca. 15 ha bouwland. Het bouwland, afwisselend grasland, is binnen de begrenzing relatienota opgenomen, omdat op deze wijze niet alleen een afgerond gebied wordt begrensd, maar op deze wijze tevens een beter (waterhuishoudkundig) beheer worden gevoerd. Het overige deel van het reservaatgebied ligt binnen de begrenzing van de "Lange Bonnen"; het betreft ca. 3 ha grasland van de Bonnendijk, aansluitend aan de "Korte Bonnen".

Het relatienotagebied ligt binnen de invloedssfeer van het Zuid-Hollands Landschap. Het Staelduinse Bos is reeds in eigendom bij het Zuid-Hollands Landschap.

VOORSTEL BEGRENZING RELATIENOTAGEBIED DE "KORTE BONNEN"

KAART 5

N

LEGENDA

Begrenzing reservaatgebied
in de "Korte Bonnen" (40 ha)

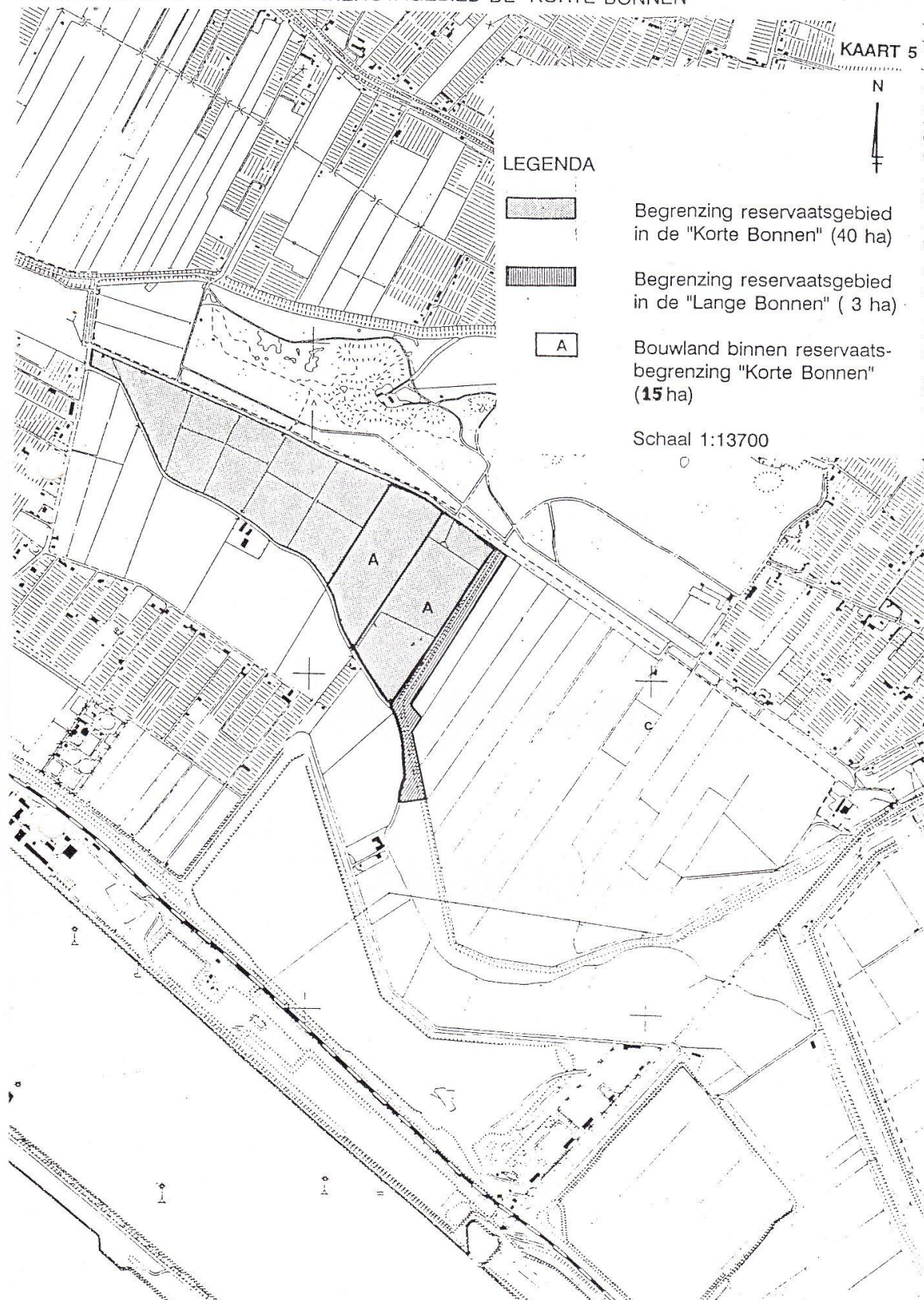

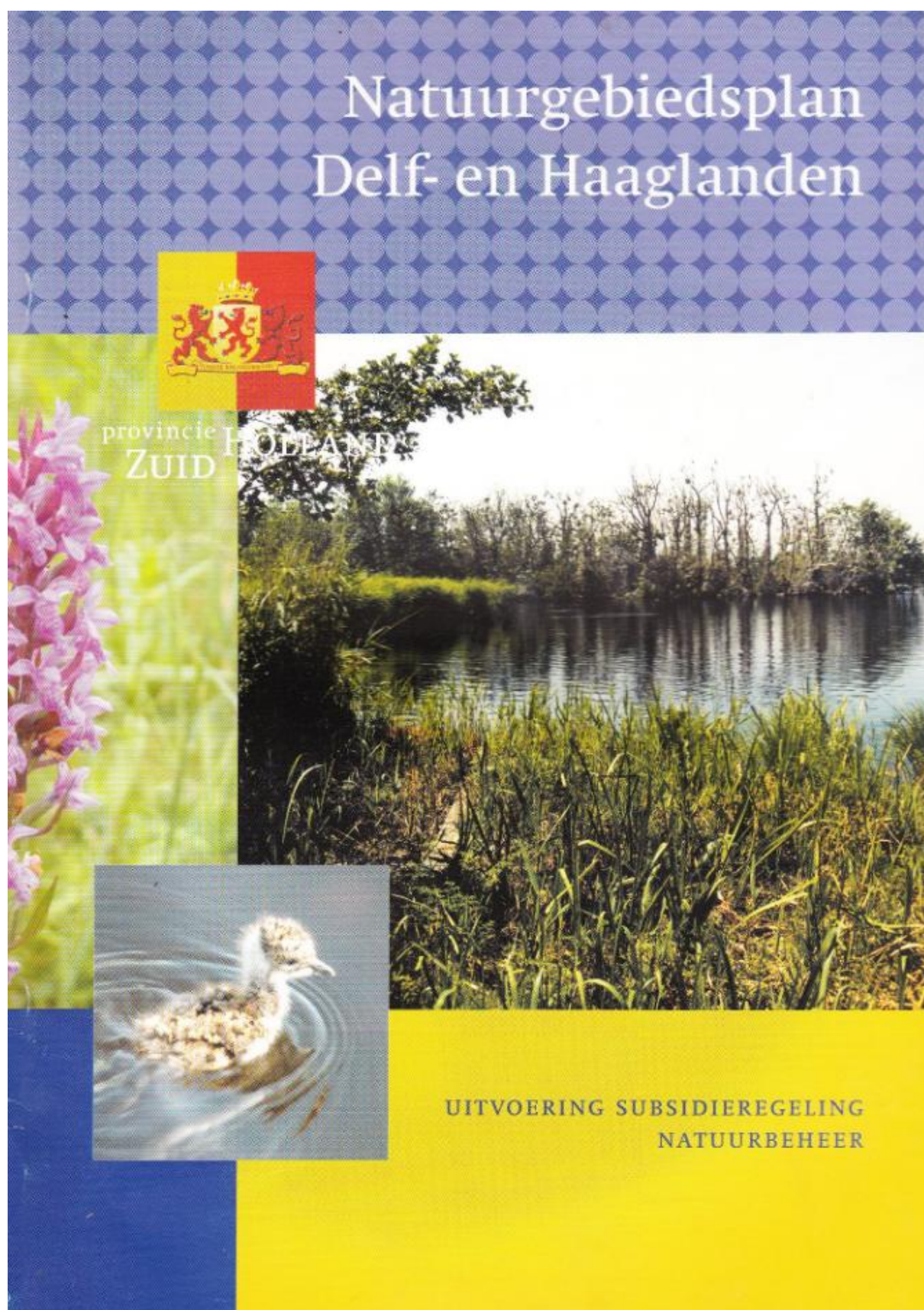
Begrenzing reservaatgebied
in de "Lange Bonnen" (3 ha)

Bouwland binnen reservaat-
begrenzing "Korte Bonnen"
(15 ha)

Schaal 1:13700

Bijlage 8 Ambities voor de Bonnen uit het Natuurgebiedsplan Delf- en Haaglanden

3.3.4 Korte Bonnen (43 ha)

Het deelgebied Korte Bonnen wordt in het noorden begrensd door het Staelduinse Bosch, in het zuiden door de Bonnenweg en in het oosten door de Bonnendijk. Zie kaart 2.

Ligging en begrenzing

Deze "buitenpolder" is ontstaan door buitendijkse landaanwinning vanaf de Maasdijk van periodiek overstromende gronden. Het gebied vormt een ecologische corridor tussen de duinen en Midden-Delfland voor onder andere watervogels.

Landschap, abiotiek en landbouw

Het landschap is open en de verkaveling regelmatig. Het beheer van de percelen is agrarisch en wisselt. Een deel van de graslandpercelen wordt na een paar jaar ingericht voor akkerbouw en omgekeerd. Opvallend in het landschap is de kreek langs de Bonnenweg, de Bonnendijk en het bos aan de noordzijde van het gebied. De bodem bestaat voornamelijk uit lichte zeeklei (vaaggrond) met een kalkrijke bovengrond. Er is plaatselijk sprake van een (brakke) kwelsituatie. Het oppervlaktewater bevindt zich op het grensvlak van zoet en brak.

In de sloten, oevers en op de graslandpercelen kan men een grote verscheidenheid aan flora en fauna waarnemen. De graslanden van de Korte Bonnen zijn van belang als fourageergebied voor vogels die in het Staelduinse Bosch hun leef- en broedgebied hebben. De Bonnendijk kent een waardevolle dijkvegetatie met soorten als wilde kruisdistel, Frans raaigras, knolboterbloem en slipbladige boterbloem. Plaatselijk komen in de sloot- en oevers langs de Bonnendijk onder andere waterranonkel, zanichellia, watergentiaan en kranswieren voor.

Aanwezige natuurwaarden

Aansluitend op de aanwezige potenties wordt in het gebied gestreefd naar de natuurdoelen Bloemrijk grasland (34 ha) en Nat schraalgrasland (9 ha).

Natuurdoelen en hectarequota

In dit gebied is het mogelijk om beheers-, recreatie- en inrichtingssubsidie aan te vragen. Daarnaast wordt de mogelijkheid geboden om gebruikt te maken van de functieveranderingssubsidie. Om de overstap van de SAN naar de SN voor particulieren te vergemakkelijken bestaat binnen het gebied tevens de mogelijkheid van overgangsbeheer.

Subsidievormen

De gronden welke in het gebied worden verworven, zullen in eigendom en beheer worden overgedragen aan het Zuid-Hollands Landschap.

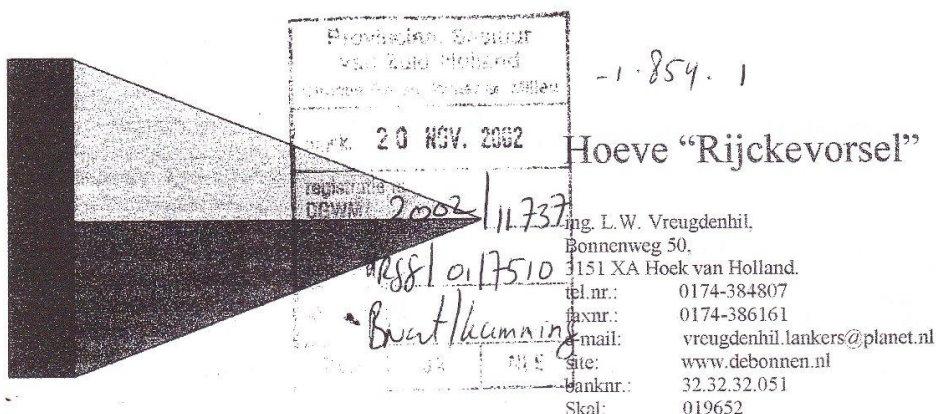
Eigendom en beheer

Om de natuurdoelen te realiseren is het mogelijk om gebruik te maken van de volgende subsidiepakketten:

Basis- en pluspakketten

Basispakket (Half) natuurlijk grasland (15) en de Pluspakketten Nat soortenrijk grasland (28), Dotterbloemhooiland (28a) en Nat schraalland (28b).

Bijlage 9 **Reactie op Natuurgebiedsplan Delf- en Haaglanden**

een biologisch landbouwbedrijf met speciale aandacht voor natuur en recreatie!

aan: het college van Gedeputeerde Staten
van de provincie Zuid-Holland,
Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602,
2509 LP Den Haag

betreft: bedenkingen tegen het ontwerp-Natuurgebiedsplan Delf- en Haaglanden

Hoek van Holland,
15 november 2002

Geacht college,

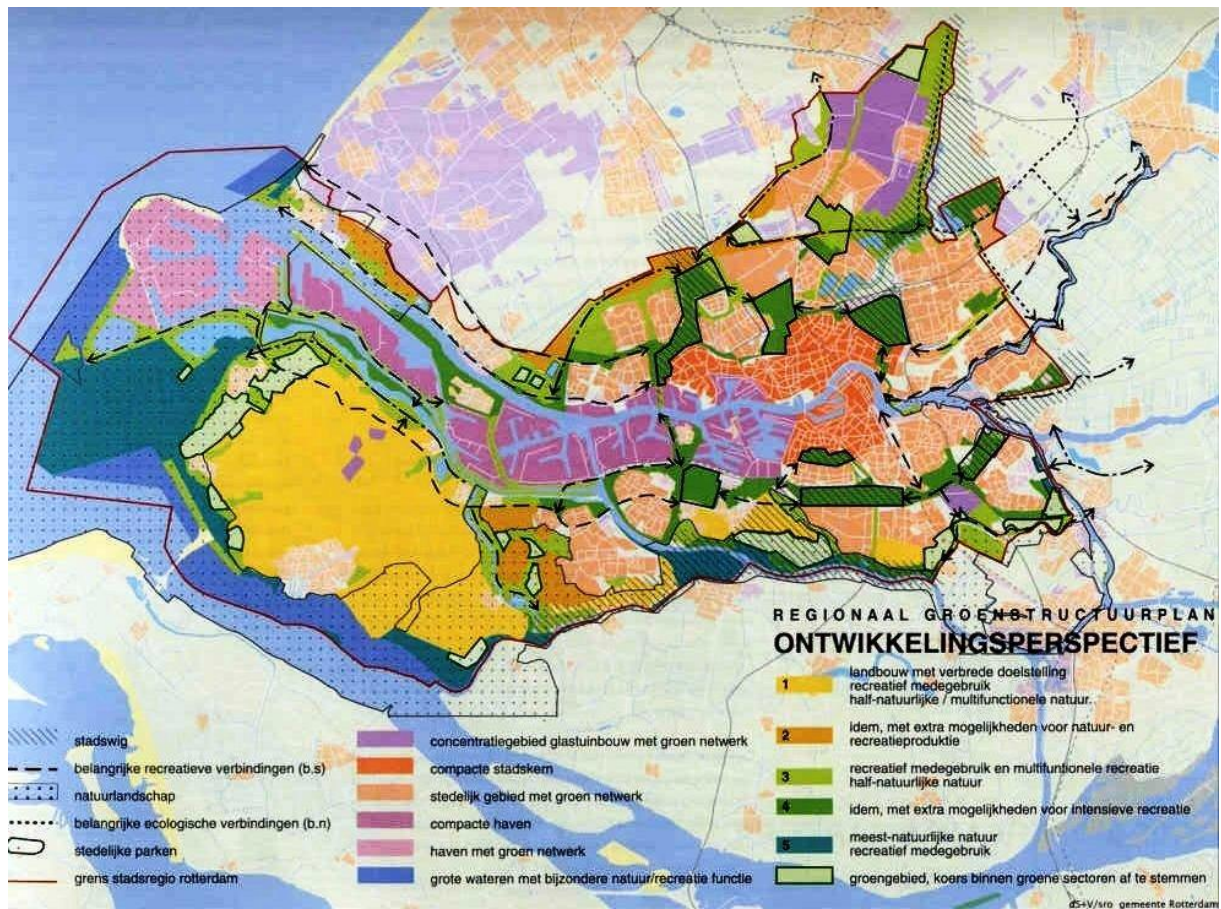
In het ontwerp-Natuurgebiedsplan staan een tweetal percelen in de Korte Bonnen ingetekend welke tot mijn bedrijf behoren. Dit bedrijf is van oudsher gemengd en dit betekent dat in het vruchtwisselingssysteem deze percelen ook gebruikt worden voor de teelt van akkerbouwgewassen. Deze gewassen vormen een onlosmakelijk onderdeel van het bedrijf, niet alleen in technische zin, maar natuurlijk ook economisch. Het bedrijf heeft indertijd niet meegedaan aan de schaalvergroting in de melkveehouderij en heeft derhalve een beperkt melkquotum. Er is echter wel een suikerquotum voor de teelt van 10 hectare biologische suikerbieten. Deze worden geteeld in een gewasrotatie van 1 op 4, dat betekent dat eenmaal per 4 jaar een perceel voor de teelt van suikerbieten wordt gebruikt. Daarnaast is ook de teelt van aardappelen traditioneel een belangrijke tak van het bedrijf. Voor de melkveehouderijtak is het belangrijk dat er altijd een perceel nabij de melkstal in gras ligt vanwege het simpele feit dat melkkoeien tweemaal daags gemolken moet worden en het een ongezonde situatie is om het vee niet vanaf mei tot en met oktober te kunnen weiden. Voorts leer de praktijk in de Korte Bonnen dat juist op mijn percelen er sprake is van veel nestelende en ook overwinterende vogels. Voor de fauna betekent mijn bedrijfssysteem winst. Voor de flora liggen er voldoende mogelijkheden middels ondermeer akkerrandenbeheer. Helaas bestaan hiervoor geen subsidiemogelijkheden in de Bonnen. Ofschoon mijn bedrijfsstrategie altijd al natuur- en milieuvriendelijk was middels het gemengde bedrijf m.b.t. de mineralenstroom en de organische stofbalans en de keuze voor geïntegreerde gewasbescherming, heb ik in 2001 vanwege de gewenste duidelijkheid definitief gekozen voor het bereiken van het eko-keurmerk. Het bedrijf is dan ook inmiddels in omschakeling en dit wordt dan ook gestimuleerd door de landelijke overheid. Helaas wordt dit initiatief niet door iedereen gesteund.

Er kan worden geconstateerd dat het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam geen voorwaarden wenst te stellen aan de kandidaat-pachter bij de uitgifte in (tijdelijke) pacht van landbouwgronden. De gemeente Rotterdam kent geen uitgiftebeleid van landbouwgronden waarbij rekening wordt gehouden met aspecten als werkgelegenheid, stimulering lokale economie en/of natuur- en milieuaspecten. Ook andere vrijkomende pachtgrond in deze wordt uitgegeven in tijdelijke pacht tegen een prijs die bij normaal landbouwkundig gebruik niet op te brengen is. Daarnaast staat men nog oogluikend merkwaardige onderpachtsituaties toe. De visie van de grondeigenaren in deze polder is dan ook een andere dan uw of mijn visie. De situatie met betrekking tot de waterhuishouding heeft sinds de gebeurtenissen in 1998, 1999 en 2001 geleerd dat het belangrijk is enerzijds voldoende berging te hebben bij overvloedig neerslag en anderzijds bij calamiteiten een snelle afvoer te kunnen bewerkstelligen vanuit de aangrenzende Nieuw- en Noordlandse polder en de deelgemeente Hoek van Holland. Het waterpeil zal dan ook gelijk moeten zijn met het niveau in het Nieuw Oranjekanaal. Ook hier spelen andere belangen dan vertolkt wordt in uw Natuurgebiedsplan en het is daarbij aan het Hoogheemraadschap van Delfland om een afweging te maken. De recreatieve druk in het gebied is groot. Ofschoon het voor het ervaren van de stilte in de Bonnen belangrijk zou zijn het Bonnenpad slechts voorbehouden te laten zijn aan fietsers, wordt ook hier een andere afweging gemaakt. De Bonnenweg is een private weg en hier heeft de gemeente geen belangstelling voor deze over te nemen, terwijl dit toch zou kunnen zorgen voor de ook door de lokale overheid gewenste betere recreatieve ontsluiting. Ook hier uit zich weer het gebrek aan een integrale visie op het gebied. In het kader van de noodzakelijk innovatie en verbreding in de landbouw kies ik op mijn bedrijf voor de mogelijkheid die de Wet op de Openluchtrecreatie mij biedt middels een minicamping volgens het ECEAT-concept en het plaatsen van paarden in pension slechts in de historische paardenstallen. Dit is een persoonlijke afweging; een andere pachter op dit bedrijf zou een andere keuze hebben kunnen maken. Het is echter geen kwestie van afstemming, maar heeft te maken met de persoonlijke visie op de toekomstige rol die de hoeve "Rijckevorsel" kan spelen in de Bonnen. Ik wil graag met mijn bedrijf midden in de samenleving staan; een ander zou er voor kunnen kiezen deze ontwikkelingen juist de rug toe te keren. De positie van de gehele Korte Bonnen is deels afhankelijk van de positie die de pachter van de hoeve "Rijckevorsel" wenst in te nemen. Amputatie van een deel van het bedrijf zal daarbij dus op bezwaren stuiten. Bij de aanwijzing tot relatienotagebied heb ik de provincie deze bezwaren (12 januari 1993) al kenbaar gemaakt. Ik heb de procedure toe niet doorgezet omdat een papieren plan dat niet praktisch uitvoerbaar is, een loos plan is en het zonde is van de energie om zich te verzetten tegen iets wat slechts fictie is. Het is daarom belangrijk niet te kiezen voor een eenzijdige benadering van slechts een deel van de Korte Bonnen, maar een realistische integrale visie te ontwikkelen op de gehele Bonnen; een visie die breed gedragen wordt door de diverse partijen en een voldoende economisch fundament en perspectief heeft.

met vriendelijke groet,

ing. L. W. Vreugdenhil

Bijlage 10 Regionaal Groenstructuurplan Rijnmond

Bijlage 11 Motie gebiedsvisie

De deelraad van Hoek van Holland in vergadering bijeen op 20 november 2003

Overwegende dat

mede door het ontbreken van een gebiedsvisie voor het gebied de Bonnenpolder het gebied verpaupert.

- door een gebiedsvisie het mogelijk wordt om samenhangend beleid te voeren over dit gebied**
- het mogelijk wordt beter te sturen in het gebied waardoor verdergaande verpaupering kan worden voorkomen.**

Draagt het dagelijks bestuur op:

- om in het eerste kwartaal van 2004 opdracht te geven een gebiedsvisie voor het gebied de Bonnenpolder te (laten) maken**
- om in het tweede kwartaal van 2004 genoemde visie in de raad ter goedkeuring voor te leggen**
- het voor het maken van de gebiedsvisie benodigde geld te zoeken binnen:**
 - de provincie
 - derden (Zuid-Hollands landschap)
 - de post nieuw beleid

Ondertekend door Van Anraad, PvdA.

Bijlage 12 Uitnodiging aan deelnemende partijen integrale visie De Bonnen

Aan de deelnemers aan het overleg inzake een gebiedsvisie voor de Bonnen.

Hierbij nodig ik u uit voor dit overleg, zoals reeds overeengekomen op donderdag 16 september 2004 om 14.30 uur in het deeltgemeentehuis aan de Prins Hendrikstraat 161 te Hoek van Holland.

De agenda voor deze bijeenkomst kan als volgt luiden:

1. opening en waar nodig kennismaking en vaststellen agenda.
2. bespreken visie van de verschillende partijen op het gebied
3. bespreken notitie, is een gebiedsvisie een goede aanpak, is opdrachtformulering goed
4. financiën
5. conclusie en vervolg afspraak.
6. rondvraag.

Hierbij gevoegd is een gespreksnotitie, die als onderlegger bij agendapunt 3 kan worden gebruikt.

Ik hoop u allen donderdag de 16^e te kunnen begroeten,

Met vriendelijke groeten,
portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening, Milieu,
Volkshuisvesting en Cultuur,

H. Noordtzij.

GEBIEDSVISIE “DE BONNEN”

Inleiding

Door de extreme neerslag in september 1998 en oktober 1999 is duidelijk geworden dat het gebied De Bonnen onder druk staat. Ook de extreme regenval in 2001 in de afgelopen maand betekende wederom grote schade, zowel economisch als aan de natuur, voor het gebied.

De positie van de vier agrarische ondernemers in de Bonnenpolders is ernstig aangetast en men is - mede onder druk van planologische en macro-economische bewegingen - bezig met een heroriëntatie van de bedrijfsvoering. Samen met een bewoner heeft men zich verenigd in een stichting welke als doelstelling heeft *“het bewaren en bewaken en waar mogelijk versterken van de kwaliteit van natuur, landschap en landbouw in de Bonnen”*. Op deze wijze probeert men ook een gesprekspartner te zijn in de contacten met overheden en maatschappelijk organisaties. Ook de negatieve gevolgen voor het Staelduinse bos zijn groot. Ofschoon in de diverse ruimtelijke plannen de Bonnenpolders staan ingekleurd als “landschappelijk en natuurwetenschappelijk agrarisch gebied” laat een SWOT-analyse zien dat op termijn de agrarische exploitatie zwakten en bedreigingen kent, maar dat de sterke kanten en kansen niet voldoende worden benut door tegengestelde belangen tussen pachters en verpachters en verschillende visies tussen diverse organisaties en overheden..

Recent heeft er een nieuw bestemmingsplan buitengebied ter inzage gelegen. Daarnaast is er door de stadsregio Rotterdam een visie 2020 waarvan ook De Bonnen deel uitmaakt. Door de provincie is er in het kader van de begrenzingen van natuurgebieden aangegeven dat een deel van de Bonnen aangekocht kan worden voor natuurdoeleinden.

Verder is het hoogheemraadschap Delfland bezig met een plan om de wateroverlast in heel haar gebied aan te pakken om te komen tot een definitieve oplossing van de wateroverlast.

Er zijn dus veel partijen die een belang hebben in De Bonnen. De vraag is hoe te komen tot een aanpak die aan alle belangen recht doet.

Historie

Sedert september 2000 probeert de Stichting De Bonnen een integrale gebiedsvisie te realiseren. De uitvoering van de opdracht door een groep studenten van de toenmalige Agrarische Hogeschool Delft is mislukt. De Stichting De Bonnen heeft zich in het voorjaar van 2001 tot de DLV gericht met het verzoek een offerte uit te brengen inzake de opdracht een integrale gebiedsvisie te realiseren voor de Bonnenpolders. De Stichting De Bonnen was van mening dat slechts een integrale visie - waarbij de DLV als intermediair zou optreden - de huidige patstelling kon doorbreken. Zij hebben bij de DLV een offerte aangevraagd.

Vervolgens is de Stichting De Bonnen op zoek gegaan naar partijen die een financiële bijdrage zouden kunnen leveren bij de realisering van deze opdracht. Helaas is het de stichting niet gelukt voldoende subsidie te verkrijgen. Het bestuur van de Stichting de Bonnen heeft in het voorjaar van 2003 besloten zich niet langer pro-actief op te stellen, maar zich zou gaan beperken tot het voeren van bezwaar- en beroepsprocedures.

Motie

Onderwijs wint bij diverse partijen de overtuiging terrein dat het noodzakelijk is een integrale gebiedsvisie voor de Bonnenpolders te realiseren en dat de fakkel dient te worden overgenomen van de Stichting De Bonnen.

Bij de begrotingsvergadering van de deelgemeente Hoek van Holland in november 2003 is de volgende motie ingediend en unaniem ondersteund:

*De deelraad van Hoek van Holland
in vergadering bijeen op 20 November 2003,
overwegende dat:*

- *mede door het ontbreken van een gebiedsvisie voor het gebied De Bonnepolder het gebied verpaupert,*
- *door een gebiedsvisie het mogelijk wordt om samenhangend beleid te voeren over dit gebied,*
- *het mogelijk wordt beter te sturen in het gebied waardoor verdergaande verpaupering kan worden voorkomen;*

draagt het dagelijks bestuur op:

- *om in het eerste kwartaal van 2004 opdracht te geven een gebiedsvisie voor het gebied de Bonnepolder te (laten) maken,*
- *om in het tweede kwartaal van 2004 genoemde visie in de raad ter goedkeuring voor te leggen,*
- *het voor het maken van de gebiedsvisie benodigde geld te zoeken binnen:*
 - o *de provincie,*
 - o *derden (Zuid-Hollands Landschap),*
 - o *de post nieuw beleid.*

Hiermee is het initiatief tot het maken van een integrale gebiedsvisie bij de deelgemeente Hoek van Holland komen te liggen. De deelgemeente neemt hiermee als lokaal deelbestuur de regiefunctie op zich t.a.v. de stimulering van de lokale (plattelands)economie en de inrichting van het open landelijk gebied De Bonnen.

Bij dit proces zijn vele partijen betrokken daarom zijn uitgenodigd om te participeren in het proces: de Stichting de Bonnen, de Stichting Het Zuid-Hollands Landschap, de provincie Zuid-Holland, het Hoogheemraadschap van Delfland en een vertegenwoordiger namens de verpachters in het gebied.

Om deze regiefunctie optimaal te kunnen uitvoeren heeft deelgemeente Hoek van Holland ook het twee grote gemeentelijke diensten bij dit overleg uitgenodigd, namelijk het ontwikkelingsbedrijf (OBR) en de dienst stedelijke ontwikkeling (DS+V).

Opdrachtformulering

De motie bevestigt impliciet de noodzaak om te komen tot een samenhangend, d.w.z. integraal beleid voor de Bonnenpolders. Dit betekent dat niet alleen zal moeten worden voldaan aan ruimtelijke claims op het gebied, maar ook aan de vitaliteit van het gebied. Concreet betekent dit dat er concessies zullen moeten worden gedaan en compromissen zullen moeten worden gesloten om de huidige impasse te doorbreken.

Door het maken van een integrale gebiedsvisie kan in kaart gebracht worden welke stappen nodig zijn om een nieuwe impuls te geven aan de kwaliteit van de De

Bonnen. Het gaat om het landschap, de natuur, de recreatieve druk, de waterproblematiek alsook om de economische rentabiliteit van de agrarische bedrijfsvoering. Per slot van rekening zijn de boeren de economische dragers van het landelijk gebied.

De opdracht zou kunnen luiden:

Welk evenwicht en draagvlak kan er gevonden worden voor toekomstige ontwikkelingen t.a.v. natuur en landschap, infrastructuur, waterbeheersing, landbouw en recreatie op een wijze die recht doet aan de cultuurhistorische vorming van het gebied en de economische perspectieven van de agrarische bedrijven als beheerders van het landelijk gebied?

Uitvoerende partij

Er zal moeten worden erkend dat de deskundigheid over plattelandsvernieuwing niet bij de deelgemeente Hoek van Holland, noch bij de gemeente Rotterdam aanwezig is. Er zal daarom externe deskundigheid moeten worden ingehuurd. Hiertoe zullen minimaal een tweetal marktpartijen worden uitgenodigd een offerte uit te brengen.

Budget

Op basis van de ervaring van de Stichting De Bonnen met de offerte van de DLV in het voorjaar van 2001 vormt medio 2004 een bedrag van € 30.000,- euro een indicatie voor het budget waarbinnen de opdracht gerealiseerd kan worden. Anno 2001 was er de mogelijkheid tot een vervolgoopdracht ingebouwd in de offerte. Aan alle partijen wordt gevraagd een financiële bijdrage te verlenen aan het realiseren van een integrale gebiedsvisie voor de Bonnenpolders:

- Van de provincie Zuid-Holland €
- Van het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam €
- Van de Stichting Het Zuid-Hollands Landschap €
- Van het Hoogheemraadschap van Delfland €
- Van de deelgemeente Hoek van Holland van €

Van de Stichting De Bonnen kan geen eigen bijdrage worden gevraagd. Deze partij heeft aangegeven dat de financiële situatie van de betrokken agrarische ondernemers dermate slecht is dat hier geen geld voor kan worden vrijgemaakt.

Tijdspad

Gezien de vele wensen, de te regelmatig terugkerende wateroverlast, de verpaupering van De Bonnen is een scherp tijdspad wenselijk. Voorstel gereed met de gebiedsvisie 1 februari 2005.

Klankbordgroep

Een dergelijk project vergt een klankbordgroep om het proces te begeleiden. Er wordt voorgesteld aan de deelnemende partijen te vragen deel te nemen in de klankbordgroep. Derhalve is de voorgestelde samenstelling van de klankbordgroep:

- Namens de provincie Zuid-Holland
- Namens de Stichting Het Zuid-Hollands Landschap ir. A. Aartsen
- Namens de deelgemeente Hoek van Holland W. de Groot of P. Tobé
- Namens het Hoogheemraadschap van Delfland M. Oostdam
- Namens de Stichting De Bonnen ing. A.H.M. Weterings of ing. L.W. Vreugdenhil
- Namens het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam ir. G. Heutink

Voorzitter van de klankbordgroep en bestuurlijk trekker is de portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening van de deelgemeente Hoek van Holland mevr. H. Noordtzijs.

DEFINITIE

Een gebiedsvisie is een basisdocument welke het karakter heeft van een convenant waarin partijen een gemeenschappelijke visie neerleggen over de mogelijkheden tot ontwikkeling en rendabele exploitatie van een bepaald gebied. Het heeft daarom een sterk financiële/economische onderbouwing. Dit document betekent derhalve niet alleen een afsprakenkader, maar daarmee ook een toetsingskader voor de ruimtelijke plannen van de overheid, de ondernemingsplannen van de afzonderlijke bedrijven, de inrichtingsplannen van het hoogheemraadschap en de beheersplannen van (groot)grondbezitters en natuur- en landschapsorganisaties. Het poogt daarmee te zoeken naar gemeenschappelijke doelen i.p.v. het aanscherpen van de tegenstellingen en wil door concessies en compromissen een stap voorwaarts komen in de ontwikkeling van een gebied voor de periode van minstens 20 jaar.

Communicatie is in dit proces dan ook een belangrijke voorwaarde.

VOORSTEL

Samenvattend:

1. Een extern bureau een integrale gebiedsvisie voor de Bonnenpolders te laten opstellen;
2. De opdrachtsformulering voor deze gebiedsvisie luidt:
"Welk evenwicht en draagvlak kan er gevonden worden voor toekomstige ontwikkelingen t.a.v. natuur en landschap, infrastructuur, waterbeheersing, landbouw en recreatie op een wijze die recht doet aan de cultuurhistorische vorming van het gebied en de economische perspectieven van de agrarische bedrijven als beheerders van het landelijk gebied?"
3. De kosten hiervan worden opgebracht door de volgende partijen volgens de volgende verdeelsleutel:

o Provincie Zuid-Holland	€
o Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam	€
o Stichting Het Zuid-Hollands Landschap	€
o Hoogheemraadschap van Delfland	€
o Deelgemeente Hoek van Holland	€
4. De klankbordgroep wordt samengesteld uit de volgende personen:
 - o Namens de provincie Zuid-Holland
 - o Namens de Stichting Het Zuid-Hollands Landschap ir. A. Aartsen;
 - o Namens de deelgemeente Hoek van Holland W. de Groot of P. Tobé;

- Namens het Hoogheemraadschap van Delfland M. Oostdam;
 - Namens de Stichting De Bonnen ing. A.H.M. Weterings;
 - Namens het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam ir. G. Heutink;
 - Als voorzitter fungeert mevr. H. Noordzij.
5. De gebiedsvisie is gereed op 1 februari 2005.

RO040837

Bijlage 13 Omschakelingsproces naar gecertificeerde landbouw succesvol afgerond

Skal
Certificatie Biologische Productie

Dr. Klinkertweg 28a
Postbus 384, 8000 AJ Zwolle
Tel.: +31 (0)38 - 4268 181, Fax: +31 (0)38 - 4213 063
E-mail: info@skal.nl
Giro: 31 26 505, Bank: 47.88.12.310
K.v.K. Zwolle 41181708, Member of IFOAM

Certificaat Biologische Productie Nederland
Bedrijfsnummer: 019652

Stichting Skal heeft na beoordeling op grond van de Skal-Certificatiegrondslagen Biologische Productie Nederland vastgesteld dat de hieronder gespecificeerde producten en/of voortbrengingsprocessen van:

Naam : **L.W. Vreugdenhil**
Handelsnaam : **L.W. Vreugdenhil**
Vestigingsadres : **Bonnenweg 50**
Plaats : **3151 XA HOEK VAN HOLLAND**
Aangesloten sinds : **7 november 2001**
Datum eerste certificatie : **7 november 2002**

voldoen aan de eisen voor de biologische productiemethode, voor de aangegeven categorie, overeenkomstig Verordening (EEG) Nr. 2092/91 zoals deze is of zal komen te luiden.

Dit certificaat heeft betrekking op de volgende producten en/of voortbrengingsprocessen:
zie de gewaarmerkte bijlage met hetzelfde bedrijfsnummer.

Dit certificaat is geldig van: **4 april 2005 t/m 4 juli 2006.**

Stichting Skal
Zwolle

Directeur

Skal

De verantwoordelijkheid is uitsluitend Skal overgelegd te maken te stellen van wijzigingen in naam- en achternaam, producten, locaties voortbrengingsprocessen en oorsprong producten die op dit certificaat en eventuele bijlagen (s) zijn vermeld.
De certificaten van het gebruikte worden als gewaarmerkte afgegeven.
De certificaten in afwijking van Skal en moet bevestigd worden getekend. Uitsluitend het origineel van dit certificaat is geldig.

Skal
Certificatie Biologische Productie

Dr. Klinkertweg 28a
Postbus 384, 8000 AJ Zwolle
Tel.: +31 (0)38 - 4268 181, Fax: +31 (0)38 - 4213 063
E-mail: info@skal.nl
Giro: 31 26 505, Bank: 47.88.12.310
K.v.K. Zwolle 41181708, Member of IFOAM

Bijlage bij Certificaat Biologische Productie Nederland
Bedrijfsnummer : 019652
Naam : **L.W. Vreugdenhil**
Vestigingsplaats : **HOEK VAN HOLLAND**

Blad 1

Deze bijlage is geldig van 4 april 2005 t/m 4 juli 2006

Nummer	Versie	Voortbrengingsproces				Product	Datum (verwijzing) certificaat	Omschrijving van product of voortbrengingsproces	Locatie voortbrengingsproces	Omslag (landbouw)	Categorie*
		Landbouw (productie)	Bereiding	Import	Product						
4965		X				4-4-2005		melkveehouderij (koeten)	Bonnenweg 50, Hoek van Holland		BIO
0625		X				24-2-2004		akkerbouw en teelt van veldgewasproducten	Bonnenweg 50, Hoek van Holland	42,59 ha.	BIO
0625					X	4-4-2005		melk, runderen voor de slachterij			BIO
0625					X	13-9-2005		runderen voor de slachterij			BIO

*: Verklaring van de categorie waarvoor het product is gecertificeerd en de aanduidingen die gebruikt mogen worden indien wordt voldaan aan de daaraan gestelde gebruikswaarden:
BIO = VO2092/91 art. 5(1) / CS BPNL art. 5.2 Overnemen product afkomstig van de biologische productiemethode. Toegestane aanduidingen: a. Verwijzing naar de biologische productiemethode; b. het BIO-keurmerk;
C. Overnemen het product uit onder de verantwoordelijkheid van VO2092/91 "Biologische landbouw" - CS-keurmerk* en/of het BIO-keurmerk.
VO2092/91 = Verordening (EEG) Nr. 2092/91;
CS BPNL = Skal-Certificatiegrondslagen Biologische Productie Nederland.

Stichting Skal
Zwolle

Directeur

Skal

De verantwoordelijkheid is uitsluitend Skal overgelegd te maken te stellen van wijzigingen in naam- en achternaam, producten, locaties voortbrengingsprocessen en oorsprong producten die op dit certificaat en eventuele bijlagen (s) zijn vermeld.
De certificaten van het gebruikte worden als gewaarmerkte afgegeven.
De certificaten in afwijking van Skal en moet bevestigd worden getekend. Uitsluitend het origineel van dit certificaat is geldig.

Skal
Certificatie Biologische Productie

Dr. Klinkertweg 28a
Postbus 384, 8000 AJ Zwolle
Tel.: +31 (0)38 - 4268 181, Fax: +31 (0)38 - 4213 063
E-mail: info@skal.nl
Giro: 31 26 505, Bank: 47.88.12.310
K.v.K. Zwolle 41181708, Member of IFOAM

Bijlage bij Certificaat Biologische Productie Nederland
Bedrijfsnummer : 019652
Naam : **L.W. Vreugdenhil**
Vestigingsplaats : **HOEK VAN HOLLAND**

Blad 2

Deze bijlage is geldig van 4 april 2005 t/m 4 juli 2006

Nummer	Versie	Voortbrengingsproces				Product	Datum (verwijzing) certificaat	Omschrijving van product of voortbrengingsproces	Locatie voortbrengingsproces	Omslag (landbouw)	Categorie*
		Landbouw (productie)	Bereiding	Import	Product						
0625					X	24-2-2004		granen, roosruchten en veldgewasproducten			BIO

*: Verklaring van de categorie waarvoor het product is gecertificeerd en de aanduidingen die gebruikt mogen worden indien wordt voldaan aan de daaraan gestelde gebruikswaarden:
BIO = VO2092/91 art. 5(1) / CS BPNL art. 5.2 Overnemen product afkomstig van de biologische productiemethode. Toegestane aanduidingen: a. Verwijzing naar de biologische productiemethode; b. het BIO-keurmerk;
C. Overnemen het product uit onder de verantwoordelijkheid van VO2092/91 "Biologische landbouw" - CS-keurmerk* en/of het BIO-keurmerk.
VO2092/91 = Verordening (EEG) Nr. 2092/91;
CS BPNL = Skal-Certificatiegrondslagen Biologische Productie Nederland.

Stichting Skal
Zwolle

Directeur

Skal

De verantwoordelijkheid is uitsluitend Skal overgelegd te maken te stellen van wijzigingen in naam- en achternaam, producten, locaties voortbrengingsprocessen en oorsprong producten die op dit certificaat en eventuele bijlagen (s) zijn vermeld.
De certificaten van het gebruikte worden als gewaarmerkte afgegeven.
De certificaten in afwijking van Skal en moet bevestigd worden getekend. Uitsluitend het origineel van dit certificaat is geldig.

Hoeve Rijckevorsel nu biologisch gecertificeerd

Op de boerderij van Leen Vreugdenhil in de Bonnenpolder (de Hoeve Rijckevorsel) is het certificeringsproces naar biologische landbouw nu definitief en positief afgerond. Reeds in het voorjaar van 2001 heeft Vreugdenhil de eerste stappen gezet om zijn bedrijf om te vormen naar de biologische productiewijze. De officiële aanvang van het omschakelingsproces werd in het najaar van 2001 gestart. Het vergt een bepaalde periode alvorens de grond en het vee het predikaat "biologisch" kunnen krijgen.

De Bonnenpolders liggen in de zogeheten ecologische hoofdstructuur tussen de duinen en het gebied van Midden-Delfland. Samen met het Staalduinse Bos en de Oranjevuttenpolder vormt het een groene oase in dit verder verstedelijkte en verglaasde gebied. Samen met drie collega-boeren en een bewoner heeft Vreugdenhil zich verenigd in de Stichting de Bonnen. Deze stichting heeft ten doel de kwaliteit van het landschap, de natuur en de landbouw te bewaren, te bewaken en waar mogelijk te versterken. Informatie over deze stichting is te vinden op www.debonnen.nl en voorts heeft deze stichting de afgelopen jaren bekendheid gekregen door de organisatie van het proza- en poëziefestival aan de Bonnenrijck, de varende fanfare vorig jaar in het Oranjekanaal bij het bedrijf van Jan Knijnenburg en de oogstdag in 2002 op de gronden van Arie Noordam ("de Bonnenboer").

Met zijn keuze voor biologische landbouw anticipeert Leen Vreugdenhil op toekomstige ontwikkelingen. De druk tot schaalvergroting en daarmee kostprijsbeheersing neemt in de landbouw door allerlei maatregelen fors toe. In de Bonnenpolder lijkt daarvoor geen plaats te zijn. Die keuze heeft Vreugdenhil overigens al eind jaren zeventig gemaakt door te kiezen voor een gemengd bedrijf: zowel melkveehouderij als de teelt van akkerbouwgewassen als aardappelen en suikerbieten. De aardappelen werden toen geteeld op basis van de vraag vanuit de omgeving en ook direct aan de particulieren in de omgeving verkocht. Het waren de traditionele rassen als Doré, Eigenheimer, Irène en de Bintjes. Vreugdenhil had plezier in het directe contact met de consumenten en het betekende natuurlijk ook een belangrijke extra inkomstenbron voor zijn bedrijf. Door externe oorzaken is deze neventak vervallen. In de toekomst hoopt Leen

Vreugdenhil echter weer deze activiteit nieuw leven in te blazen.

Dit plezier in het directe contact met de consument bracht Vreugdenhil er de afgelopen jaren ook toe een tweetal andere nevenactiviteiten op te zetten waarmee ook voldaan werd aan de recreatieve druk op het gebied en daarmee aan een maatschappelijk vraag.

Ten eerste werd er de gelegenheid

wasruimte ten behoeve van de campinggasten en heeft daarnaast ook nog elektriciteit aangelegd op het campinggedeelte in de voormalige moestuin en naast de meidoornstruiken. Het blijkt een ideale camping te zijn voor de rustzoekers, maar ook voor de toevallige passanten. Mede vanwege het kleinschalige karakter wordt volgens Vreugdenhil duidelijk in een behoefte voorzien. Deze minicamping staat ingeschreven bij Eceat, een organisatie die het kamperen op natuurterreinen en bij biologische boeren probeert te stimuleren.

Beide activiteiten zijn echter duidelijk nevenactiviteiten en daarmee ondergeschikt aan het produceren van kwalitatief hoogwaardig voedsel. Daarbij geeft

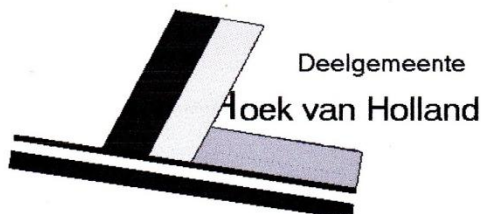
De van Rijckevorselschool bracht pas al een bezoek aan Hoeve Rijckevorsel

gegeven tot het stallen en/of weiden van een paard op de Hoeve Rijckevorsel. De behoefte daaraan bleek groot, het betekent een levendiging van het beeld in de polder en het leven op de boerderij. Het zijn met name de recreatieve ruiters die plezier hebben in een ritje door de polder, langs de Nieuwe Waterweg of naar het strand.

Ten tweede is er het initiatief van de minicamping "de Kraai". Leen Vreugdenhil heeft geïnvesteerd in een sanitaire ruimte met douches, toiletten, een keukenblok en een

Vreugdenhil graag inzicht in de manier waarop een boer zijn best moet doen om een kwaliteitsproduct te leveren en wat er voor nodig is voordat een pak yoghurt in de winkel staat of de chips in een zakje zit. Dat doet hij ook door het geven van rondleidingen voor schoolklassen. Tijdens de open dagen voor de biologische landbouw op 25 en 26 juni staat ook zijn bedrijf aan de Bonnenweg 50 te Hoek van Holland open en is een ieder van harte welkom een glaasje biologische melk te komen drinken.

Bijlage 14 **Bestuurlijk besluit Gebiedsontwikkelingsplan De Bonnen**

Behoort bij deelraadsvergadering
van 21 september 2006
Agendapunt nummer 8

Aan : de deelraad
Van : het dagelijks bestuur
Datum : 22 augustus 2006
Betreft : Gebiedsontwikkelingsplan "De Bonnen"

Aanleiding

Op 20 november 2003 heeft de deelraad in vergadering bijeen unaniem een motie aangenomen voor het opstellen van een gebiedsvisie voor de Bonnenpolder. In de vergadering van de deelraad bijeen op 21 december 2005 is besloten voor de keuze van het multifunctionele scenario en deze verder uit te werken tot een ontwikkelingsplan "De Bonnen". Daarnaast is de deelraad op 8 juni 2006 akkoord gegaan met de wijziging van het aantal landgoederen in de Bonnenpolder, te weten van 5 naar 7 stuks landgoederen.

Uitwerking

Conform uw opdracht biedt ik u het Gebiedsontwikkelingsplan "De Bonnen" aan. Het rapport is als bijlage toegevoegd

In dit ontwikkelingsplan is als doelstelling opgenomen het maken van een integraal en uitvoeringsgericht gebiedsontwikkelingsplan voor de Bonnen waarin de functies natuur, waterhuishouding, landbouw, landschappelijke kwaliteit en recreatie optimaal op elkaar zijn afgestemd of zijn gecombineerd.

Het gebiedsontwikkelingsplan is een gemeenschappelijke visie gekoppeld aan een uitvoeringsplan. Het vormt en toetsingskader voor andere plannen in het gebied en is de basis voor verdere afspraken over de ontwikkeling van "De Bonnen".

Aansluitend op het bovengenoemde gebiedsontwikkelingsplan is een intentieverklaring toegevoegd waarin de verschillende betrokkenen zich verbinden aan de uitvoering van het plan. Voor de uitvoering van het plan is een conceptplanning als bijlage toegevoegd die pas na ondertekening met alle betrokken partijen definitief gemaakt kan worden met de in de intentie overeengekomen verklaring.

Na de besluitvorming van het Gebiedsontwikkelingsplan wordt de intentieovereenkomst door alle betrokken partijen ondertekend. De ondertekening van de intentieovereenkomst is gepland op 3 oktober 2006.

Communicatie

Alle betrokken partijen worden uitgenodigd om bij de ondertekening van de intentieverklaring aanwezig te zijn.

Financiële consequenties

Bij de uitwerking van het gebiedsontwikkelingsplan "De Bonnen" en zeker na de ondertekening van de intentieverklaring zal overdracht plaatsvinden van de huidige Bonnenweg naar de deelgemeente. In financieel opzicht komt het er op neer dat het toekomstig onderhoud aan deze recreatieve weg ten laste wordt gebracht van de deelgemeentelijke begroting.

Voorstel

U wordt voorgesteld akkoord te gaan met de inhoud van dit advies en de daarbij behorende bijlagen het Gebiedsontwikkelingsplan "De Bonnen" en de intentieovereenkomst en te besluiten overeenkomstig het conceptbesluit.

Het dagelijks bestuur van de deelgemeente Hoek van Holland,
de secretaris a.i., de voorzitter,

G.V.L. Florijn.

Th. van Eijk.

Besluitnummer dr20060040

De raad van de deelgemeente Hoek van Holland;

gelezen het voorstel dr20060040 van het dagelijks bestuur de dato 22 augustus 2006;

gelezen het gebiedsontwikkelingsplan "De Bonnen" opgesteld door DLV Groen & Ruimte bv de dato 13 juli 2006;

gelezen de Intentieovereenkomst "De Bonnen", waarmee verklaard wordt dat het gebiedsontwikkelingsplan de gewenste ontwikkelingsrichting is en dat een ieder zijn verantwoordelijkheid neemt zoals omschreven op pagina 25 van het bovengenoemde rapport. Daarmee gezamenlijk vorm wil geven aan een vitale Bonnenpolder;

gelezen de concept planning na ondertekening intentieovereenkomst definitief moet worden gemaakt.

Besluit:

1. Akkoord te gaan met het Gebiedsontwikkelingsplan "De Bonnen", als bijlage toegevoegd, zoals is opgesteld door DLV Groen & Ruimte bv van 13 juli 2006;
2. Akkoord te gaan met de al bijlage toegevoegde Intentieovereenkomst.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 september 2006.

De plv griffier,

De voorzitter,

R.R. van Leeuwen-Westhoff

Th. van Eijk

GEBIEDSONTWIKKELINGSPLAN

“DE BONNEN”

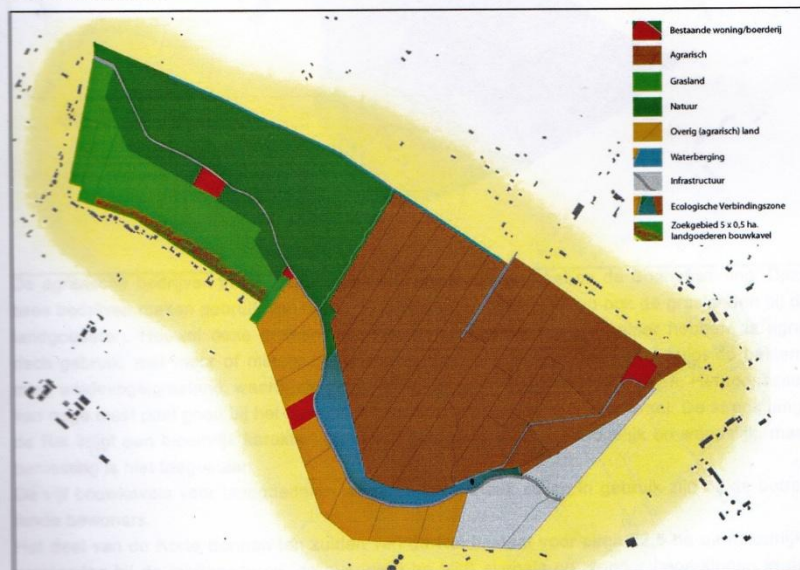
***EVENWICHT EN DRAAGVLAK VOOR DE
TOEKOMST VAN DE BONNEN***

Uw intermediair tussen beleid en praktijk

DLV Groen & Ruimte is een onafhankelijk adviesbureau met een brede expertise op het gebied van Bodem, Water, Natuur, Landschap, Planontwikkeling en Recreatie. Onze adviezen zijn deskundig, vrijblijvend en gedragen. Dit komt door onze interactieve werkwijze, waarbij we onze inhoudelijke en procesmatige kennis combineren. In onze projecten staat de inrichting van de Groene Ruimte centraal.

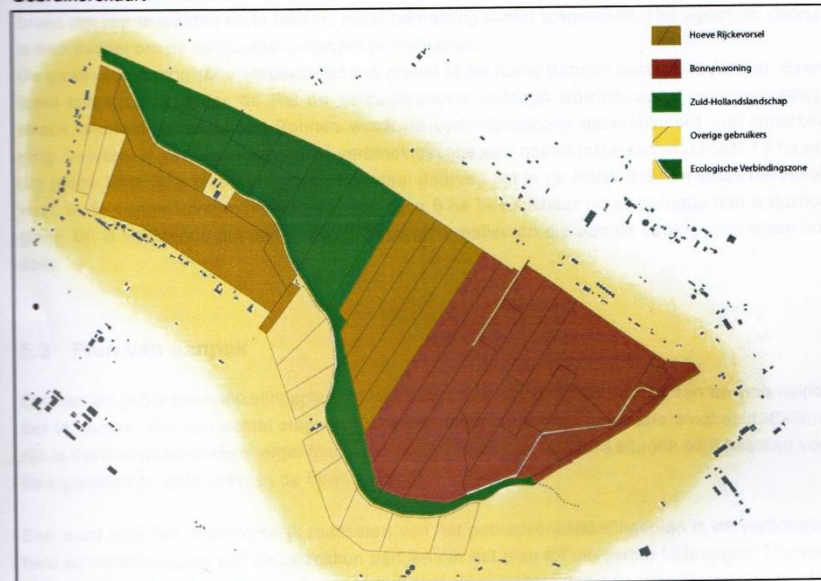
DLV Groen & Ruimte: voor projecten met draagvlak!

Bestemmingskaart

De toekomstige bestemmingen passen in het open karakter van de Bonnenpolders. Door de inrichting van een reservaatgebied met natuurlijk grasland en een landgoederenzone eveneens met grasland, blijft de Korte Bonnen een open graslandgebied dat een versterking is van de gewenste natuurwaarden. In de Lange Bonnen zal een puur landbouwgebied vorm krijgen.

Gebruikerskaart

De agrarische bedrijven in De Bonnen zijn de Hoeve Rijkevorsel en de Bonnenvoning. Deze twee bedrijven maken gebruik van de agrarische grond, maar beheren ook de graslanden bij de landgoederen. Hoewel deze graslanden grotendeels een natuurlijk karakter hebben, is agrarisch gebruik, met meer of minder beperkingen, mogelijk. Het grootste deel krijgt de bestemming weidevogelgrasland, waarbij de gebruiksbeperkingen in de maaidata zitten. Het toepassen van ruige mest past goed bij het biologisch karakter van de Hoeve Rijkevorsel. De strook langs de Rel krijgt een bloemrijk karakter, agrarisch gebruik is daar wel mogelijk en wenselijk, maar bemesting is niet toegestaan.

De vijf bouwkaavels voor landgoederen langs de Dwarshaak zullen in gebruik zijn bij de betreffende bewoners.

Het deel van de Korte Bonnen ten zuiden van de Rel bestaat voor circa 22,5 ha uit natuurlijke graslanden bij de landgoederen, de overige 5 ha blijft evenals nu, zonder beperkingen in gebruik bij de Hoeve Rijkevorsel.

5.4 Financiering

Deze paragraaf beschrijft op hoofdlijnen de financiële consequenties van het gebiedsontwikkelingsplan. Voor de realisatie van de verschillende onderdelen wordt aangegeven of de financiering daarvan gedekt is. Als dat niet het geval is, wordt een inschatting van de daarvoor benodigde middelen gemaakt.

Realisatie reservaat Korte Bonnen

De aankoop en inrichting van het beoogde reservaat kunnen worden gefinancierd vanuit het Programma Beheer. Datzelfde geldt voor het beheer van het reservaat. Voor de realisatie van het reservaat bestaat dan ook volledige financiële dekking.

Realisatie waterberging

Voor de realisatie van de verbrede watergang langs het Bonnenpad en de verbreding van de Rel zijn middelen beschikbaar bij het Hoogheemraadschap. Aanvullend daarop moet nog eens 24.000 m³ waterbergingscapaciteit worden gerealiseerd. Daarvoor bestaat nog geen financiële dekking. Het Hoogheemraadschap is daarvoor verantwoordelijk, samen met andere overheden. Uitgaande van een gemiddelde ontgravingsdiepte van 0,5 meter is ongeveer 5 ha nodig voor de realisatie van de benodigde bergingscapaciteit. De grondprijs in De Bonnen bedraagt naar schatting (op basis van gegevens van DLG) circa € 31.000,- per ha. Voor grondaankoop is dan circa € 155.000,- nodig.

De prijs voor afgraven van grond inclusief het vervoer over maximaal 5 kilometer bedraagt circa € 4,50. De totale kosten voor afgraven bedragen dan € 106.000,-. Daarbij is geen rekening gehouden met eventuele opbrengsten van de ontgraven grond. De totale directe kosten voor de realisatie van het waterbergingsgebied in de Lange Bonnen bedragen dan circa € 261.000,-. Daarbovenop komen dan nog inrichtings- en bijkomende kosten, zodat het geheel naar schatting circa € 450.000,- zal kosten. Omdat het waterbergingsgebied samenvalt met de ecologische verbindingszone kan een deel van de realisatie daaruit worden gefinancierd. Als de grond in de nabije omgeving kan worden verwerkt zal dat de kosten overigens aanmerkelijk drukken, meer dan 80% van de kosten voor afgraven en vervoeren zijn transportkosten.

Een alternatieve optie voor het vergroten van de waterbergingscapaciteit is waterberging op landbouwgrond. Voordeel daarvan is dat geen grond hoeft te worden verworven. De opbrengst-derving als gevolg van de periodieke inundatie van de agrarische grond dient in dat geval te worden vergoed. Vooral op grasland bestaan daarvoor mogelijkheden.

Realisatie Ecologische Verbindingszone

Een zone langs de Rel zal ingericht worden als ecologische verbindingszone. Voor het deel in de Korte Bonnen zal dit liggen op het terrein dat ingericht wordt als reservaatgebied en kan in die inrichting worden meegenomen. Voor het tracé door de Lange Bonnen krijgt de verbindingszone met name vorm in het waterbergingsgebied. De werkzaamheden die worden gedaan in het kader van de realisatie van waterberging, zorgen eveneens voor de realisatie van een moeraszone die geschikt is als ecologische verbinding. Ook in financieel opzicht kunnen beide zaken worden gecombineerd. 50% van de aanlegkosten van de EVZ worden door de provincie gedragen. De overige 50% zou vanuit de waterbergingsfunctie door het hoogheemraadschap en de

deelgemeente Hoek van Holland (op basis van een nader in het Waterplan te bepalen verdeelsleutel) kunnen worden betaald. In principe moet door middel van deze combinatie de realisatie van beide functies financieel mogelijk zijn.

Realisatie landgoederen

De realisatie van landgoederen omvat allereerst het inrichten van de 90% natuur die een landgoed moet omvatten. In het kader van het natuurgebiedsplan passen in deze omgeving uitsluitend verschillende typen grasland. Verder omvat het de realisatie van een woonhuis, eventueel verdeeld in een aantal wooneenheden. Het rendement dat door de grondeigenaar wordt behaald door de ontwikkeling van de landgoederen, zal deels worden gebruikt voor de sanering van de kas aan de Dwarshaak en voor de optimalisering van de agrarische structuur. Voor de realisatie van de landgoederen zijn dan ook geen publieke middelen nodig. Integendeel; dankzij het rendement op de realisatie kunnen publieke doelen worden gerealiseerd.

Optimalisering agrarische structuur

Voor een duurzame landbouw is het verbeteren van de agrarische structuur noodzakelijk. Kavelruil en optimalisatie van de pachtsituatie (geen eenjarige pacht meer) zijn genoemd als belangrijke stappen hiervoor. De kosten die hiervoor gemaakt moeten worden, liggen in de orde van enige duizenden euro's. Het gaat daarbij voornamelijk om het wijzigen en vastleggen van de pachtsituatie. Daarnaast moeten de kavels een goede ontsluiting krijgen, waarvoor een aantal dammen zal moeten worden aangelegd. Deze kosten worden gedragen vanuit de realisatie van de landgoederen. Ook het graslandreservaat zal ontsloten moeten worden vanaf de Bonnenweg ter hoogte van de Hoeve Rijckevorsel, om begrazingsbeheer daarvandaan mogelijk te maken. De kosten van een brug bedragen naar schatting zo'n € 11.000,-.

Realisatie recreatieve ontsluiting De Bonnen

Om De Bonnen in het recreatieve netwerk van de omgeving in te passen, zal er een wandelverbinding met het Staelduinse bos komen. Deze wandelverbinding kan als graspad over de oude dijk ingericht worden. Eventueel kan hiervoor subsidie van de provincie worden gekregen, omdat dit past in de provinciale Algemene Subsidieverordening (artikel 7.4).

De Bonnenweg (nu eigen weg) dient in handen te komen van de deelgemeente, waarbij uiteraard het gebruik voor de aanwonenden gegarandeerd blijft. Op dit moment is de weg begaanbaar voor recreatief gebruik, wel moet de weg afgesloten blijven voor gemotoriseerd verkeer (uitgezonderd aanwonenden), om veilig recreatief gebruik mogelijk te maken. Inrichtingskosten zijn dan ook niet nodig, uiteraard zullen er in de toekomst wel beheerkosten zijn.

Ruiters kunnen gebruik maken van (de berm van) de Bonnenweg en het Bonnenpad, ook zij zouden langs de oude Bonnendijk de doorsteek tussen Bonnenpad en Bonnenweg kunnen maken.

5.5 Verantwoordelijkheden

Om het plan van aanpak uit te voeren zijn duidelijke afspraken nodig over de verantwoordelijkheden van de verschillende partijen. Deze afspraken zullen worden vastgelegd in een intentieverklaring. Tijdens het gevoerde proces is hierop al een voorschot genomen, door een voorstel te doen voor de verdeling van de verantwoordelijkheden. In onderstaande tabel is hiervan een overzicht gegeven.

Partij	Verantwoordelijkheden
Erven van Rijkevorsel	Verkoop gronden aan Zuid-Hollands Landschap t.b.v. reservaat Verkoop gronden aan HH Delfland/ZHL i.v.m. verbreding Rel/aanleg EVZ/waterberging Normaliseren pachtsituatie voor Bonnenwoning en Hoeve Rijkevorsel Realisatie landgoederen volgens (door deelgemeente) goedgekeurd plan Sanering kas aan eind Dwarshaak (mits daar geen sprake is van bijzondere kostenposten als bodemsanering etc.)
Pachters Bonnenwoning en Hoeve Rijkevorsel	Opstellen bedrijfsplan
Stichting het Zuid-Hollands Landschap	Aankoop reservaatgebied via DLG In gebruik geven reservaat aan Hoeve Rijkevorsel Realisatie wandelpad door reservaat
Deelgemeente Hoek van Holland	Aanpassing bestemmingsplan Toetsing ontwerp landgoederen Realiseren Bonnenweg als doorgaande fiets- en wandelverbinding
Hoogheemraadschap van Delfland/ Stichting het Zuid-Hollands Landschap	Realisatie verbreding Rel/waterberging/EVZ Afspraken maken met één van beide agrariërs over beheer
Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam	Verkoop perceel Haakweg aan Erven van Rijkevorsel
Provincie Zuid-Holland	Goedkeuring bestemmingsplan Akkoord met nieuwe landgoederen
Landgoedeigenaren	Verpachten gronden aan Hoeve Rijkevorsel

Planning gebiedsproces de Bonnen versie 2006-08	2006-2	2006-3	2006-4	2007-1	2007-2	2007-3	2007-4	2008-1	Na 2008-1
DLV Groen & Ruimte			Inventariseren pacht		Inventariseren mogelijkheden kavelruil		Begeleiden kavelruil		
							Begeleiden opstellen diverse pachtafspraken		
					Toetsing ontwerp landgoederen		Evt begeleiden aanpassing bedrijfsvoering pachters		
Erven van Rijkevorsel	Aankoop perceel Haakweg			Verkoop gronden aan DLG/ZHL t.b.v. reservaat Verkoop grond aan HHD t.b.v. verbreden Rel / EVZ/ waterberging Realiseren Bonnenweg als doorgaande wandel- en fietsroute	Pachtnormalisatie Bonnenwoning en Hoeve Rijkevorsel Sanering kas Dwarshaak		Kavelruil		Ontwikkeling / aanleg landgoederen
Deelgemeente Hoek van Holland				Wijziging bestemmingsplan	Toetsing ontwerp landgoederen				
Stichting het Zuid Hollands Landschap		Afspraken maken met HHD over aankoop/ inrichting/beheer EVZ		Aankopen reservaatgebied Aankoop grond t.b.v. verbreding Rel			Inrichting reservaat		
				Maken pachtafspraken voor reservaat hoeve Rijkevorsel/ZHL			Verbreden Rel + aanleggen EVZ		
Pachters	Opstellen bedrijfsplannen			Financiering en subsidies Maken pachtafspraken voor reservaat hoeve Rijkevorsel/ZHL			Realiseren wandelroute door reservaat		
							Afspraken maken HHD over beheer		Pachtafspraken maken met landgoedeigenaren
Hoogheemraadschap van Delfland		Afspraken maken met ZHL over aankoop/ inrichting/beheer EVZ		Aankoop grond t.b.v. verbreding Rel			Verbreden Rel + aanleggen EVZ		
							Afspraken maken met één van de agrariërs over beheer		
Dhr. Van Heijst	Verkoop grond ontsluitingsweg			Toegankelijk maken Bonnenweg/verkoop aan HH					
Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam	Aankoop grond ontsluitingsweg								
	Verkoop perceel Haakweg aan Erven van Rijkevorsel								
Landgoedeigenaren									Pachtafspraken maken met agrariërs
Provincie Zuid-Holland						Toetsing ontwerp landgoederen	Goedkeuren bestemmingsplan		

Beleidsvastlegging en planvorming
Aan- en verkoop/ ruil grond
Begeleidende taak

Pacht & beheersafspraken
Schop in de grond

DLV Groen Ruimte
Projecten met draagvlak

Intentieovereenkomst 'De Bonnen'

De deelgemeente Hoek van Holland
Namens deze

De provincie Zuid-Holland
Namens deze

Het Hoogheemraadschap van Delfland
Namens deze

Het Zuid-Hollands landschap
Namens deze

Het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam
Namens deze

De Erven van Rijckevorsel
Namens deze

Stichting 'De Bonnen'
Namens deze

De heer N. van Heijst
Namens deze

Hierna te noemen partijen,

overwegende dat,

- de ruimtelijke kwaliteit van de Bonnenpolder de afgelopen jaren sterk achteruit gegaan is,
- verschillende functies ruimte nodig hebben,

- partijen gezamenlijk een ontwikkelingsgerichte weg in willen slaan,

verklaren dat,

- het in bijlage 1 opgenomen gebiedsontwikkelingsplan de gewenste ontwikkelingsrichting is,
- ieder zijn verantwoordelijkheid zoals in bijlage 2 is weergegeven neemt,
- zij aldus gezamenlijk vorm willen geven aan een vitale Bonnenpolder.

Aldus opgesteld en ondertekend d.d.

Bijlage 1: Gebiedsontwikkelingsplan De Bonnen
Bijlage 2: Verantwoordelijkheden van alle partijen

Biilage 15 Inspreektekst Statencommissie Groen, Water & Milieu d.d.14 juni 2006

Geachte leden van de commissie Groen, Water en Milieu,

Laat ik mij allereerst even aan u voorstellen. Ik ben Leen Vreugdenhil, inmiddels 30 jaar boer in de Bonnenpolder te Hoek van Holland. Naast mijn bedrijf heb ik altijd mijn maatschappelijke betrokkenheid getoond in de lokale politiek en bij diverse verenigingen, instellingen en organisaties. De afgelopen jaren heb ik noodgedwongen deze betrokkenheid beperkt tot het vervullen van het secretariaat van de Stichting de Bonnen (waarover later meer).

De provincie Zuid-Holland heeft in het jaar 2005 een hernieuwde landgoederenregeling vastgesteld. Hiermee wordt het mogelijk gemaakt agrarische grond om te zetten in natuur, waarbij men een landhuis van een aanzienlijke inhoud mag realiseren. Kort samengevat betekent het in de nieuwe regeling 1 landhuis voor 5 hectare natuur.

Deze nieuwe landgoederenregeling kan – mits goed uitgevoerd - de oplossing betekenen voor een aantal knelpunten in het landelijk gebied, mede in het kader van het realiseren van nieuwe natuur, maar ook in het positioneren van duurzame, vaak biologische, landbouw. De nieuwe natuur zal immers ook beheerd moeten worden.

Het kan echter ook een bedreiging betekenen voor de landbouw indien de grond niet in eigendom is van de boeren, maar van grootgrondbezitters. Het pachtvrij krijgen van de gronden kan al een aanzienlijke winst opleveren, maar als er vervolgens ook de mogelijkheid ontstaat de bestemming zodanig te veranderen dat er een landgoed gerealiseerd kan worden, zal de waarde van de grond wederom fors toenemen. Met de nieuwe landgoedregeling kan de deur worden opengezet voor handelingen die slechts ten doel hebben een maximale prijs voor de gronden te verkrijgen.

Het is dus van groot belang dat de lokale overheid een goede bestuurlijke regie heeft op dit proces. Men weegt belangen goed tegen elkaar af en probeert met private middelen zoveel mogelijk publieke doelen te realiseren. Dit kan worden vastgelegd in een gebiedsontwikkelingsplan, een intentieverklaring, een inrichtingsplan, een bestemmingsplan en een privaatrechtelijke overeenkomst tussen grondeigenaar c.q. ontwikkelaar en gemeente. Er zijn derhalve een aantal bestuurlijke instrumenten om greep te hebben en houden op de ontwikkelingen. Het vereist echter ook competente bestuurders en een betrokken en betrouwbare lokale overheid. Tegenover de wens van de grondeigenaren om een maximale prijs te verkrijgen voor hun gronden staat immers de verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur om zoveel mogelijk maatschappelijke doeleinden te realiseren. Daartoe behoort ondermeer het voorkomen van een koude sanering onder de boeren en het tegengaan van de verrommeling, verloedering en verpaupering van het buitengebied. Met de landgoedregeling kan men op een zodanige wijze sturing geven aan de ontwikkelingen in een gebied dat er een nieuw perspectief ontstaat voor de boeren die kunnen blijven, maar ook dat de boeren die moeten vertrekken dit op een sociaal en economisch verantwoorde wijze kunnen doen.

Wat is de rol van de provincie hierin? In uw regeling staat hierover:

“In bestemmingsplannen opgenomen initiatieven voor een nieuw landgoed worden getoetst op het reguliere provinciale beleid, de te realiseren ruimtelijke kwaliteitsverbetering en de borging van de ontwikkeling en duurzame instandhouding van het nieuwe landgoed.

Daarnaast zal de provincie zowel gemeenten als particulieren voorlichten over het onderhavige beleidskader. Zelfstandige financiële stichtings- of ontwikkelingsbijdragen worden niet verleend door de provincie.

De provincie is beschikbaar voor het vroegtijdig beoordelen van inrichtingsplannen en bestemmingsplannen waar nieuwe landgoederen aan de orde zijn. Zo weten de gemeente en de initiatiefnemer vroegtijdig waar zij aan toe zijn. Binnen de provincie is hiervoor één aanspreekpunt gecreëerd.

De provincie heeft bovendien een modelovereenkomst opgesteld voor de privaatrechtelijke overeenkomst tussen eigenaar en gemeente, waarmee de ontwikkeling, exploitatie en het beheer van het landgoed wordt geregeld.”

Wat is de huidige praktijk in de deelgemeente Hoek van Holland, onderdeel van de gemeente Rotterdam?

Sinds september 2000 pleit de Stichting de Bonnen voor een integrale gebiedsvisie voor de Bonnenpolders in de deelgemeente Hoek van Holland. De Stichting de Bonnen bestaat uit vier boeren en een bewoner van het gebied die zich ten doel hebben gesteld de kwaliteiten van landschap, natuur en landbouw in het gebied te bewaren, te bewaken en waar mogelijk te versterken. Deze kwaliteiten zijn onder druk komen te staan nadat de Bonnenpolders een aantal jaren achtereen werd getroffen door ernstige wateroverlast, mede doordat het als overloopgebied werd gebruikt voor de naburige tuinbouwgebieden in het Westland. Daarnaast werd de economische positie uitgehold door het gedogen van een illegale detailhandel in aardappelen, groenten en fruit in de gemeente Westland. Informatie hierover is te vinden op de website van de Stichting de Bonnen: www.debonnen.nl

Uiteindelijk heeft in november 2003 de deelgemeenteraad van Hoek van Holland het Dagelijks Bestuur van deze deelgemeente de opdracht gegeven medio 2004 een gebiedsvisie te presenteren om sturing te kunnen geven aan de ontwikkelingen in het gebied. Na veel vertraging heeft dit ertoe geleid dat in december 2004 er een opdrachtsformulering gereed was en dat in april 2005 aan een tweetal adviesbureaus werd gevraagd een offerte in te dienen waarop in september 2005 aan het adviesbureau DLV Groen & Ruimte de opdracht werd verstrekt een gebiedsontwikkelingsplan op te stellen. In januari 2006 is dit gereedgekomen, maar het zal nog tot juli 2006 duren alvorens dit in de deelgemeenteraad kan worden behandeld.

Dit gebiedsontwikkelingsplan voor de Bonnenpolders is voor een belangrijk deel gebaseerd op de provinciale landgoederenregeling: er ontstaat de mogelijkheid om 7 landgoederen te realiseren. De grondeigenaren hebben daarbij een stevige voet tussen de deur omdat men ook beschikt over de gronden die aangekocht dienen te worden om de tweede ontsluitingsweg naar Hoek van Holland mogelijk te maken, een onderdeel van het u ook bekende “3-in-1-project”.

Inmiddels blijkt dat één van de grondeigenaren bij deze planvorming, te weten de Erven van Rijckevorsel, zich niet langer gebonden acht aan de gemaakte afspraken, uitgesproken intenties en gewekte verwachtingen bij de totstandkoming van het gebiedsontwikkelingsplan voor de Bonnenpolders. Men belemmert de doorstartmogelijkheden van mijn biologisch melkveebedrijf. Daarmee dreig ik een speelbal te worden van grondspeculanten en wordt gevreesd voor een domino-effect bij de collega-boeren. Helaas wordt ik kennelijk nu gezien als een blokkade in het vernieuwingsproces, terwijl ik heb aangegeven graag een partner te willen zijn. Het verleden laat dit ook zien. In het najaar van 2001 ben ik omgeschakeld naar biologische landbouw om te anticiperen op de toekomstige ontwikkelingen in het gebied. Daarnaast heb ik twee recreatieve neventakken ontwikkeld ter verbreding en versterking van mijn bedrijf. In opdracht van de deelgemeente Hoek van Holland is er dit voorjaar een bedrijfsplan opgesteld die laat zien dat dit een juiste keuze is geweest en welke voorts ook de toekomstige perspectieven van mijn bedrijf laat zien. Dit bedrijfsplan is ook één van de gemaakte afspraken uit het gebiedsontwikkelingsplan. Het zal op prijs worden gesteld als ook de andere partijen zich zouden houden aan de gemaakte afspraken.

Er is nu een heel vervelende situatie ontstaan. Ik heb inmiddels een advocatenkantoor de opdracht verleend actie te ondernemen jegens de Erven van Rijckevorsel als grondeigenaar en de deelgemeente Hoek van Holland als regisseur van het project. Daarnaast zal dit advocatenkantoor nu ook een civiele procedure opstarten tegen de gemeente Westland vanwege de schade welke aan mijn bedrijfsvoering is ontstaan door het gedoogbeleid bij de eerder genoemde illegale detailhandel.

Het experimentele karakter van de landgoedregeling zorgt ervoor dat er nog geen praktijkvoorbeelden zijn elders in de provincie. Het gevaar dreigt nu dat er allerlei juridische procedures gaan volgen, welke bij een goede bestuurlijke aansturing onnodig zouden zijn geweest. Met het opstellen van een gebiedsontwikkelingsplan werd juist beoogd oplossingen aan te bieden en draagvlak te creëren. Een mislukking hiervan leidt tot bezwaar- en beroepsprocedures en zal ook zijn uitwerking hebben op initiatieven elders in de provincie. Het zal partijen immers huiverig maken voor verborgen agenda's.

Ik vraag u concreet uw invloed aan te wenden vanuit de provincie Zuid-Holland om hulp en steun te bieden bij het oplossen van de problemen die nu zijn ontstaan. Dat kan op bestuurlijk niveau, maar ook op ambtelijk niveau. Het is belangrijk dat partijen zich houden aan gemaakte afspraken, uitgesproken intenties en gewekte verwachtingen. Er mag geen misbruik gemaakt worden van gewekt vertrouwen. Dit is uitermate schadelijk voor het maken van vervolgstappen en daarmee de voortgang van de planprocedure. Het is voorts belangrijk dat er sprake is van een sterke regie van de betrokken overheden om er voor te waken dat er een zorgvuldig besluitvormingsproces plaatsvindt en alle belangen goed worden afgewogen. Voorts is snelheid belangrijk. Er is al erg veel tijd verloren gegaan en juist voor de agrarische ondernemers in het gebied geldt ook dat tijd geldt is en stilstand achteruitgang betekent.

Ik dank u voor uw aandacht en wens u wijsheid toe bij het nemen van uw beslissingen.

Bijlage 16 **E-mailcontact inzake afspraak met Gedeputeerde Erik van Heijningen**

----- Original Message -----

From:

To:

Sent: Thursday, August 24, 2006 3:13 PM

Subject: Werkbezoek Erik van Heijningen

Geachte heer Vreugdenhil,

Gedeputeerde Erik van Heijningen zou graag een keer bij u op bezoek willen komen om u uw bedrijf te bekijken en met u te praten.

Zou u, de heer Van Heijningen willen ontvangen? De heer Van Heijningen zou langs kunnen komen op 22/9 van 10.00 uur tot 12.00 uur. Is deze datum ook mogelijk in uw agenda?

Erik zou het leuk vinden om de hele bonnenpolder te bekijken. Is dat mogelijk?

Ik verneem graag uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Samantha Krayenoord

Bestuursassistent F.D. van Heijningen

T 070-4417013

F 070-4417992

Email

----- Original Message -----

From:

To:

Sent: Thursday, August 24, 2006 3:18 PM

Subject: Re: Werkbezoek Erik van Heijningen

Geachte Samantha Krayenoord,

De heer van Heijningen is van harte welkom op de door u voorgestelde datum. Eén deze dagen zal ik hem reeds een digitale versie van het bedrijfsplan Hoeve Rijckevorsel - nieuwe stijl doen toekomen. Een digitale versie van het Gebiedsontwikkelingsplan De Bonnen is hem reeds toegezonden.

met vriendelijke groet,

Leen Vreugdenhil

----- Original Message -----

From:

To:

Sent: Thursday, September 14, 2006 4:21 PM

Subject: bezoek gedeputeerde Van Heijningen op 22 september a.s.

Geachte heer Vreugdenhil,

Op 22 september a.s. van 10.00-12.00 uur zal de heer Van Heijningen, gedeputeerde van Zuid-Holland een werkbezoek brengen aan uw bedrijf en aan de Bonnenpolder.

Inmiddels is duidelijk dat de Stadsregio Rotterdam een belangrijke rol kan spelen.

Daarom heeft de heer Van Heijningen gevraagd of de heer J. Wolf (portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening van de Stadsregio) aanwezig kan zijn bij dit werkbezoek. Deze heeft daarin ingestemd.

Bij deze wil ik u bedanken voor de door u toegezonden documenten.

Ik realiseer mij dat deze slechts onderdeel uitmaken van een omvangrijk dossier.

Toch verzoek ik u niet nog meer stukken te sturen. Het is onmogelijk deze allemaal te bestuderen voor de 22e september.

Het is de bedoeling dat u tijdens het bezoek aan uw bedrijf en de Bonnenpolder de situatie schetst en uw belang op hoofdlijnen aangeeft.

Met vriendelijke groet,

Marjan Oosterwijk

Bureau Gebiedscoördinatie

Afdeling Bestuur en Beleidscoördinatie

Provincie Zuid-Holland

Van: Leen Vreugdenhil [mailto:]

Verzonden: vr 15-9-2006 11:51

Aan: Oosterwijk, MJG

Onderwerp: Re: bezoek gedeputeerde Van Heijningen op 22 september a.s.

Geachte mevrouw Oosterwijk,

De relevante informatie heb ik reeds toegestuurd. In het bedrijfsplan Hoeve Rijckevorsel - nieuwe stijl is een samenvatting te vinden en zijn conclusies + aanbevelingen weergegeven, evenals de bedrijfssituatie van collega Weterings en ondergetekende.

Ook de heer J. Wolf is van harte welkom. In verband met de excursie door de Bonnenpolder wil ik graag weten of men gezamenlijk komt met één dienstauto en aan hoeveel personen deze dienstauto plaats biedt. Kunt u mij daarover informeren?

Voorts verdient het wellicht aanbeveling om een blik te werpen op Google Earth om de Bonnenpolder vanuit een ander perspectief te bekijken.

met vriendelijke groet,

Leen Vreugdenhil

----- Original Message -----

From:

To:

Sent: Friday, September 15, 2006 4:56 PM

Subject: RE: bezoek gedeputeerde Van Heijningen op 22 september a.s.

Geachte heer Vreugdenhil,

De heer Wolf komt met eigen auto, de heer Van Heijningen met de dienstauto. Ik neem aan dat die weer weggaat en de heer Van Heijningen later ophaalt. Het lijkt me gezien uw kennis van de Bonnenpolder handiger als u zelf rijdt en de beide heren meeneemt. Het kan zijn dat er nog een persoon bijkomt, de gebiedscoördinator, de heer Van Leeuwen, maar dat weet ik pas volgende week dinsdag zeker. Dan laat ik u dat weten.

Een prettig weekend toegewenst en
met vriendelijke groet,

Marjan Oosterwijk

Bureau Gebiedscoördinatie / Rijnmond

Van: Leen Vreugdenhil [mailto:]

Verzonden: vr 15-9-2006 11:51

Aan: Oosterwijk, MJG

Onderwerp: Re: bezoek gedeputeerde Van Heijningen op 22 september a.s.

----- Original Message -----

From:

To:

Sent: Wednesday, September 20, 2006 1:03 PM

Subject: SPOED vervallen bezoek door plotseling dringende afspraak elders

Geachte heer Vreugdenhil,

Tot mijn spijt moet ik u meedelen dat het werkbezoek van gedeputeerde Van Heijningen en portefeuillehouder Wolf van de Stadsregio a.s. vrijdag 22 september geen doorgang kan vinden. Er is plotseling iets tussengekomen, waardoor de heren elders aanwezig moeten zijn.

Gezien de drukke agenda's moet een nieuwe afspraak even op zich laten wachten.

Ik neem t.z.t. contact met u op.

Met vriendelijke groet,

Marjan Oosterwijk

Bureau Gebiedscoördinatie

afd Bestuur en Beleidscoördinatie

Hoekse deelraad maakt zich zorgen over rol Erven in Bonnenpolder

HOEK VAN HOLLAND

Hoekse raadsleden maken zich zorgen over de rol van de erven van Rijckevorsel binnen het gebiedsontwikkelingsplan voor de Bonnenpolder. De erven van Rijckevorsel, grondeigenaar van een groot deel van het gebied, stellen zich passief op wat betreft het plan. „De erven zijn niet tegen, maar willen ook geen participant zijn.” Dat heeft kersverse portefeuillehouder Wim de Groot laten weten.

De gebiedsvisie voorziet in natuurontwikkeling in de Bonnenpolder, een ecologische verbindingszone, maar

ook in landgoederen en ruimte voor landbouw. De opdracht voor de procesbegeleiding was in september 2005 verstrekt aan adviesbureau DLV Groen & Ruimte.

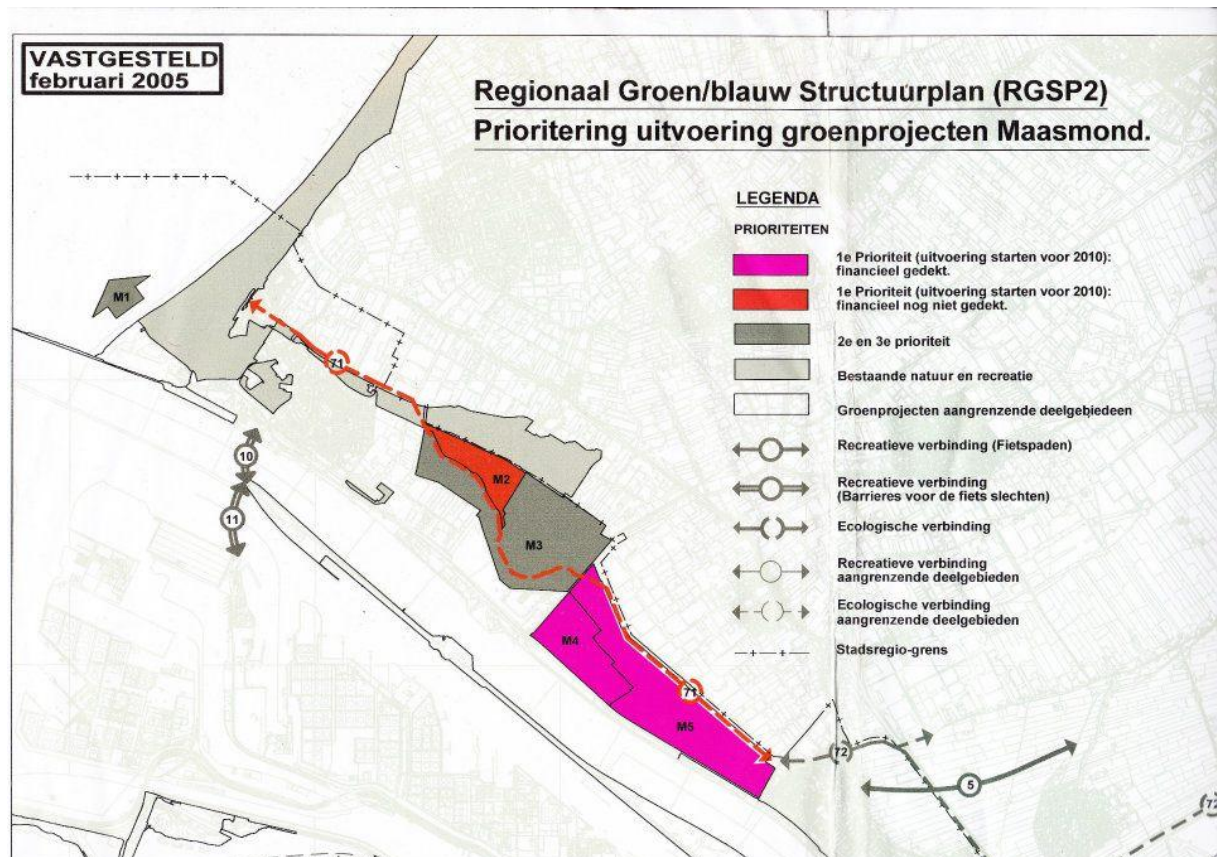
Fractie Aad Spaans uitte de verontrusting: „De ontruiming van Hoeve Rijckevorsel is tragisch. De erven hebben een zeer grote invloed op De Bonnen. Ze hebben immers al een paar keer geweigerd de intentieovereenkomst te tekenen,” aldus Spaans. Hij heeft zo zijn twijfels er opnieuw geld in te steken terwijl er 'dwarsliggende partners' in het spel zijn. De deelraad

moest zich namelijk uitspreken over een bedrag van ruim 16.000 euro voor verdere procesbegeleiding.

VVD'er Rens Lensselink is het eens met Spaans. „In het verleden is 38.000 euro in het gebied gestoken, terwijl het rendement nul is.” Het gebied laten verpauperen is geen optie.

De mogelijke realisatie van een zorgboerderij op Hoeve Rijckevorsel hoort tot de positieve berichten. Daar staat tegenover dat het boerenbedrijf er niet meer is. De Groot geeft in de volgende deelraad een stand van zaken.

Bijlage 18 Prioritering uitvoering groenprojecten Maasmond

Bijlage 19 **Uit het rapport “Gemodder in de polder” inzake prijs agrarisch vastgoed**

3-10-1 startkavel

In 2010 heeft het Zuid-Hollands Landschap een startkavel van 7 ha aangekocht van de gemeente Rotterdam.¹²⁴ figuur 3-5 laat de ligging van dit kavel zien. Dit kavel is ingericht voor begrazing door runderen en voorzien van een struinp pad.

Het startkavel heeft het Zuid-Hollands Landschap met behulp van postcode loterijgeld aangekocht, in de hoop op die manier een impuls te geven aan de ontwikkeling in de Oranjevuitenpolder.¹²⁵ Het Zuid-Hollands Landschap heeft voor 7 ha € 500.000 betaald aan de gemeente. Dat is € 7,14 per m². Volgens de gemeente Rotterdam was dit minder dan de toenmalige boekwaarde. Tegelijkertijd zijn het de duurste hectaren die het Zuid-Hollands Landschap ooit heeft aangekocht. Hierbij gaf de directeur van het Zuid-Hollands Landschap ter referentie aan dat de landbouwwaarde van grond € 4 tot € 5 per m² is en dat het Zuid-Hollands Landschap niet van plan is ooit nog zo'n prijs te betalen.¹²⁶

¹²⁴ Voor de onderhandeling hierover zie e-mail gemeente Rotterdam aan het Zuid-Hollands Landschap d.d. 22-09-2009.

¹²⁵ Interview directeur Zuid-Hollands Landschap d.d. 07-02-2014.

¹²⁶ Interview directeur Zuid-Hollands Landschap d.d. 07-02-2014.

De directeur van het Zuid-Hollands Landschap heeft aangegeven waarom de grondprijzen die Rotterdam in rekening bracht een groot effect hadden op het project: "Als eenmaal zo'n hoge prijs betaald is, heeft dat ook gevolgen voor de omliggende percelen. Naast het perceel, dat het Zuid-Hollands Landschap van de gemeente heeft gekocht, ligt het perceel van een boer die in principe wel wil verkopen. Hij vraagt alleen een hele hoge prijs omdat de grond eromheen ook voor veel geld verkocht is. De hoge grondprijs is ook een probleem voor andere initiatieven. De gemeente heeft gepraat met een golfbaan en een manege. Tot nu toe is geen van die plannen gerealiseerd. Dat zijn allemaal initiatieven waarbij voor de realisatie de grondprijs doorgaans van doorslaggevend belang is. Met de grondprijs die het Zuid-Hollands Landschap aan Rotterdam betaald heeft voor het startkavel, heeft het landschap, naar eigen zeggen, de hoogste grondprijs voor natuur ooit in Nederland betaald. Het verbaast het Zuid-Hollands Landschap dat de gemeente Rotterdam geen beleidskeuze maakt om de realisatie van groene gebieden wel mogelijk te maken. De gemeente heeft met de grondpositie de sleutelrol in handen. Daarom heeft het Zuid-Hollands Landschap aangegeven dat het Zuid-Hollands Landschap stopt met het leveren van een bijdrage aan de gesprekken; als de gemeente niet bereid is om te kiezen voor de ontwikkeling van deze gebieden, heeft het Zuid-Hollands Landschap geen capaciteit om daarover in gesprek te blijven. (...) Het Zuid-Hollands Landschap ziet het als volgt: als je als overheid geen groene ontwikkeling wilt, wees dan duidelijk. Onduidelijkheid

¹⁶¹ Interview deelgemeente Hoek van Holland 18-02-2014, interview provincie Zuid-Holland 17-01-2014, interview directeur Zuid-Hollands Landschap 07-02-2014, interview Stadsregio 17-12-2014.

¹⁶² Interne notitie t.b.v. herziening GREX vergadering 26 aug d.d. 23-08-2010.

leidt tot veel frustratie bij andere partijen als het Zuid-Hollands Landschap. Als je alle kaarten in handen hebt, maar de ontwikkeling vindt niet plaats, dan wil je niet."¹⁶³ Al met al geven de publieke partners in het project aan dat de manier waarop de gemeente Rotterdam zich opgesteld heeft als grondeigenaar weerstand heeft opgeroepen bij hen.

2-3 aanbevelingen

In 2012 is besloten de ontwikkeling van de Oranjevuitenpolder en de Bonnenpolder samen te voegen in het combinatieplan Oranjebonnen. Dit plan richt zich voornamelijk op het realiseren van ecologische en recreatieve verbindingen, waarbinnen ruimte is voor de realisatie van private initiatieven als een hippisch centrum. Het combinatieplan Oranjebonnen kent daarmee een aanzienlijk lagere ambitie dan de plannen die eerder voor beide polders zijn opgesteld. Gegeven de conclusies van dit onderzoek en met het oog op de realisatie van de huidige doelen voor de Oranjebonnen doet de rekenkamer de volgende aanbevelingen aan het college van B en W:

- 1 Het project Oranjebonnen is opgedeeld in twee fasen. De financiering voor de tweede fase is nog niet volledig rond. Gelet op de financiële disbalans in eerdere plannen voor de Bonnenpolder en Oranjevuitenpolder beveelt de rekenkamer aan te blijven bewaken dat de ambities voor het gebied in balans zijn met de beschikbare financiële middelen.
- 2 Borg dat er voldoende ambtelijke en bestuurlijke prioriteit wordt gegeven aan de gebiedsontwikkeling van de Oranjebonnen in het bijzonder en gebiedsontwikkeling in het buitengebied in het algemeen.

- 3 Investeer blijvend en zichtbaar in de relatie met publieke en private partijen die bij de ontwikkeling van de Oranjebonnen betrokken zijn, zodat initiatieven een grotere kans van slagen hebben.
- 4 Borg en bewaak dat bij gebiedsontwikkelingen in informele contacten tussen bestuurders of ambtenaren en individuele burgers geen uitlatingen worden gedaan die te hoge verwachtingen kunnen wekken.

Bijlage 21 **E-mail van Natuurbegraven Nederland B.V.**

[REDACTED]

Van: [REDACTED] Natuurbegraven Nederland [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 18 maart 2016 15:52
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: oranjebuitenpolder/bonnenpolder
Bijlagen: Natuurbegraven volgens NBN NM.PDF; Brochure Heidepol.pdf

Geachte [REDACTED]

Via uw collega [REDACTED] en [REDACTED] ben ik bij u terecht gekomen als betrokkene bij de ontwikkeling van Oranjebuitenpolder/Bonnenpolder.

Vanuit een maatschappelijke behoefte willen we in Rotterdam een of meerdere natuurbegraafplaatsen realiseren. Uit onderzoek van TNS NIPO blijkt dat 1 op de 3 Rotterdammers (55+) geïnteresseerd is in natuurbegraven. Dit merken we ook op onze natuurbegraafplaats Heidepol, vanuit omgeving Rotterdam komen mensen daar naar toe voor een laatste rustplaats in de natuur.

Met [REDACTED] en [REDACTED] hebben we een locatie in de Noord-Kethelpolder op het oog. Gesprekken hierover zijn positief. Ook bestuurlijk [REDACTED] en [REDACTED] aangegeven positief te staan ten opzichte van natuurbegraven. In de gesprekken is ook de Bonnenpolder naar voren gekomen als een mogelijke locatie naast Noord-Kethelpolder.

Het huidige aanbod aan natuurbegraafplaatsen laat vooral zien dat de meesten zijn gesitueerd in een bos. Dit heeft vooral te maken met de ligging van de natuurbegraafplaatsen op hoge droge zandgronden. We kijken juist ook goed naar de wensen van de mensen. Daaruit blijkt een voorkeur voor open velden en juist dat willen we realiseren in de polders van Rotterdam. De Oranjebuitenpolder of Bonnenpolder lijkt daarvoor heel geschikt.

Bijlage 22 **E-mail aan Natuurbegraven Nederland B.V.**

----- Oorspronkelijk bericht -----

Van: [REDACTED]@pzh.nl>

Datum: 06-09-16 14:46 (GMT+01:00)

Aan: [REDACTED] | Natuurbegraven Nederland <[REDACTED]@nbnederland.nl>

Onderwerp: (strategische reservering) EHS Bonnenpolder

Beste [REDACTED],

Ik heb zojuist even met mijn collega [REDACTED] gesproken over de strategische reservering EHS in de Bonnenpolder. Hij vond natuurbegraven op de schaal waarop jullie in de Bonnenpolder ambiëren een interessante ontwikkeling en wil graag het gesprek over de mogelijkheden aangaan.

Er is voor het EHS-gebied overigens een doelstelling geformuleerd in het natuurbeheerplan 2017; dit is N12.02 – Kruiden- en faunairijk grasland.

Dit is een natuurbeheertype dat geen hele hoge eisen stelt en dat met gebruik van het juiste ophoogmateriaal wel te realiseren moet zijn. Je kunt het natuurbeheerplan hier vinden:

<http://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/landschap/natuur-0/>

Geachte leden van de commissie Duurzame Ontwikkeling,

Allereerst dank voor uw uitnodiging mijn visie te komen geven op de gebeurtenissen in het landelijk gebied tussen Hoek van Holland en Maassluis!

De afgelopen jaren heb ik u periodiek geïnformeerd over de zorgen die er bestaan in het bereiken van de ooit gestelde publieke doelen voor wat nu het project Oranjabonnen heet.

Het is inmiddels ongeveer 11 jaar geleden dat ik de aandacht moest vragen van de leden van de toenmalige Statencommissie Groen, Water & Milieu. Dit heeft geleid tot de toezegging van de toenmalige Gedeputeerde Erik van Heijningen een werkbezoek aan onze polders te brengen. Hij vond dat er doorgepakt moest worden en stond voor een daadkrachtig, doortastend en slagvaardig beleid. Helaas heeft hij later dit werkbezoek om onduidelijke redenen geannuleerd en heb ik niets meer van hem vernomen. Er is door deze ervaring wat wantrouwen ontstaan of bestuurders wel echt het verschil kunnen maken als men slechts luistert naar de ambtelijke adviseurs. De ervaringen van de afgelopen decennia laten in onze polders laten zien dat religieuze overtuigingen en/of politieke principes niet echt herkenbaar zijn in het beleid. Er is tamelijk onzorgvuldig omgegaan met het in het gebied aanwezige “menselijke kapitaal”. Het dossier Bonnenpolders heeft daarbij laten zien wat de ultieme consequenties kunnen zijn als men kiest voor een positieve -, constructieve - en coöperatieve opstelling jegens de overheid. Het blijkt dat er geen waarde kan worden toegekend aan de bestuurlijke toezeggingen, - afspraken, - verwachtingen, - intenties en - besluiten. Er zijn altijd wel argumenten te bedenken om hieraan te ontsnappen. Cynisch en calculerend gedrag wordt beloond. Het lijkt wel alsof je niet goed bij je hoofd bent als je waarde toekent aan wetten, regels, voorschriften en bepalingen. Van controle en handhaving is geen sprake. Bij de selectie van kandidaten voor gemeentelijke landbouwgrond gaat het niet om het hebben van “*kennis van*”, maar het hebben van “*kennis met*”. Het is volstrekt onduidelijk waarop de ambtelijke gunfactor is gebaseerd. De rechtvaardiging voor een keuze is niet gebaseerd op objectieve criteria, gebeurt niet transparant en wordt achteraf verzonnen. Verantwoordelijke bestuurders worden voor dit beleid gesteund door partij- en coalitiegenoten en die steun is meer gebaseerd op loyaliteit dan op een partij- of coalitieprogramma. Met die houding win je niet aan vertrouwen. De gebeurtenissen in de Bonnenpolders laten immers zien dat opleiding, vakmanschap, ondernemerschap en maatschappelijke opstelling geen relevante succesfactoren zijn als je te maken hebt met een onbetrouwbare overheid die niet alle beschikbare middelen gebruikt om de gestelde publieke doelen te behalen. In tegenstelling tot de ondernemers in het gebied wordt er geen inspannings-, resultaats- en verantwoordingsplicht gevoeld. Er is een grote mate van vrijblijvendheid waarbij vooral steeds opnieuw beleidsnota's worden geproduceerd, bediscussieerd en geëvalueerd zoals een slager zijn eigen vlees keurt. Helaas ontbreekt het aan een professionele afstand tussen provinciale en gemeentelijke overheid waarbij er sprake is van een “*bestuurlijk balletje-balletje*”. Er wordt zo vaak met allerlei verantwoordelijkheden geschoven dat uiteindelijk niemand meer verantwoordelijk is. Uiteindelijk heeft dit ertoe geleid dat mogelijke oplossingen steeds verder weg zijn komen te liggen. Daarbij heeft men partijen die zich ooit als partner van de overheid hadden opgesteld in een langdurig uitputtings- en ontmoedigingsproces met extra problemen achtergelaten. Het is onduidelijk welke maatschappelijke resultaten men hiermee wil bereiken.

Het is echter wél duidelijk dat er met het groenbeleid van de afgelopen decennia geen publieke doelen zijn behaald. Er was geen publieke strategie als antwoord op de private strategie van de vastgoedspeculanten in het gebied om meer dan de agrarische waarde te kunnen krijgen. Er was geen publieke strategie om duurzame en verbrede landbouw te bevorderen, de waterhuishouding te verbeteren, de biodiversiteit d.m.v. “nieuwe natuur” te verhogen en te zorgen voor een verbeterde recreatieve ontsluiting. Er is in de Bonnenpolders niets gerealiseerd uit het Ambitiedocument Oranjebonnen. Er zal zonder adequate strategie ook een stevig probleem zijn om iets uit het Ontwikkelplan Oranjebonnen in onze polders te realiseren. Er wordt gewacht op investeerders van buitenaf, terwijl men in de afgelopen decennia het in het gebied aanwezige “menselijke kapitaal” heeft verwaarloosd door hen stelselmatig te frustreren, te schofferen en te negeren. Inmiddels is duidelijk waartoe de voorgewende deskundigheid heeft geleid. Met eindeloos neuzelen en treuzelen zijn er veel kansen verprutst en mogelijkheden onbenut gebleven. Agrarische ondernemers hebben niets aan beleidsnota’s die niet leiden tot uitvoering. Het rapport van de Rekenkamer Rotterdam **“Gemodder in de polder”** heeft laten zien wat vooraf ging aan het project Oranjebonnen. De actuele situatie laat zien dat het ‘gemodder in de polder’ helaas gewoon doorgaat.

Ik vraag u uw taakstellende rol als provinciale overheid voor de doelstellingen concreet te verwoorden. Ik vraag uw bestuurders om voldoende moreel overwicht om bedenkelijke spelletjes te bestrijden die geen publiek doel dienen en geen maatschappelijk resultaat opleveren. Ik vraag hen niet alleen aandacht te hebben voor de fysieke infrastructuur, maar ook voor de psychische impact van besluitvorming en het uitblijven van de uitvoering hiervan c.q. *“de menselijke maat”*. Ik vraag hen ook alerter te zijn op de beoordelings- en functioneringsgesprekken die met de verantwoordelijke ambtenaren worden gehouden. Onze democratie kent niet alleen externe bedreigingen, maar er is ook het gevaar van een erosie van vertrouwen door het onvermogen om daadwerkelijk als democratisch gekozen bestuurder het verschil te kunnen maken. Dit onvermogen heeft geleid tot de huidige neergang van de duurzame landbouw in de Bonnenpolders. Ons noodlot is onze betrokkenheid met dit gebied en ons gevoel voor verantwoordelijkheid. Het zal op prijs worden gesteld als óók de provinciale overheid haar betrokkenheid toont en haar verantwoordelijkheid neemt. De actuele situatie laat zien waartoe achterover leunen leidt. De actuele situatie laat zien wat er kan gebeuren als men een blind vertrouwen stelt in ambtelijke adviezen. De actuele situatie laat zien wat de gevolgen kunnen zijn van het marginaliseren van bestaande gebiedskennis. De actuele situatie laat zien wat er kan gebeuren als men vrij spel biedt aan vastgoedspeculanten en het ontbreekt aan een strakke regie. De actuele situatie laat zien wat er kan gebeuren als men de beschikbare bestuurlijke instrumenten niet of onvoldoende inzet. Nog even en er is geen sprake meer van **“duurzame landbouw”** in de Bonnenpolders.

Biilage 24 Inspreektekst Statencommissie Duurzame Ontwikkeling 11 april 2018

Geachte leden van de Statencommissie Duurzame Ontwikkeling,

In de voorbereiding op dit moment vroeg ik mij af hoe vaak ik in mijn leven een beroep had gedaan op de provinciale overheid. Per slot van rekening ben ik nog opgevoed met het principe dat het belangrijk is je eigen broek op te houden en je eigen boontjes te doppen. Behalve dat ik een enkele keer als betrokken burger/ondernemer een zienswijze of een reactie had gegeven op een bepaald beleidsonderdeel bleek dat ik mij driemaal tot de provinciale overheid had gewend met het verzoek haar invloed aan te wenden om een impasse op lokaal niveau te doorbreken.

De eerste maal was in 1995. Ik had toen al 5 jaar lang last van het gedoogbeleid van de naburige gemeente inzake een illegale detailhandel op een voormalige boerderij in aardappelen, groenten, fruit, bloemen, planten, eieren en zelfs zuidvruchten. Met deze illegale activiteit werd mijn directe verkoop van zelfgeteelde producten aan de consument – met name aardappelen en uien – ondermijnd. Deze neventak op mijn bedrijf betekende een waardevolle bijdrage aan het inkomen en wordt tegenwoordig ook wel als “stadslandbouw” omschreven. Het oogluikend toestaan van een illegale activiteit in de ene gemeente kan uiterst vervelende consequenties hebben voor een ondernemer in een andere gemeente. Ik kreeg van de provinciale overheid het advies maar een bezwaarprocedure te gaan beginnen tegen deze lokale overheid. Daar had ik een probleem mee omdat ik in die periode zelf bestuurder was van de toenmalige deelgemeente Hoek van Holland. Uiteindelijk heb ik dit toch gedaan en in april 2001 werd deze bestuursrechtelijke procedure winnend afgesloten bij de Raad van State. Ook toen werd er door deze gemeente nog naar argumenten gezocht om aan haar bestuurlijke plicht om adequaat te controleren en te handhaven te kunnen ontsnappen. Het heeft geduurd tot medio 2005 voordat er daadwerkelijk sprake was van controle en handhaving en de illegale activiteit werd beëindigd. In 2005 was de gemeente 's-Gravenzande opgegaan in de nieuwe gemeente Westland en er was sprake van een nieuwe wethouder Ruimtelijke Ordening en een nieuwe ambtelijke leiding. Er waren toen 2 lessen. De provinciale overheid bleek overbodig doordat ze blind had vertrouwd op de informatie die werd aangereikt door een lokale overheid. Voorts bleek het belang van een frisse bestuurs- en organisatiecultuur bij de overheid om daadwerkelijk van betekenis te zijn voor burgers/ondernemers die wél respect kunnen en willen opbrengen voor wetten, regels, voorschriften en bepalingen.

De tweede maal dat ik een beroep deed op de provinciale overheid was in juni 2006 toen ik mij ernstig zorgen begon te maken over het verlies van de regie door de lokale overheid bij het integrale gebiedsontwikkelingsproces in de Bonnenpolders. Dit proces was al ernstig vertraagd sinds er in november 2003 door de deelgemeenteraad van Hoek van Holland unaniem een motie was aangenomen waarbij aan het dagelijks bestuur de opdracht werd gegeven om in het tweede kwartaal van 2004 een gebiedsvisie voor de Bonnenpolder ter besluitvorming voor te leggen. Uiteindelijk werd dit geen gebiedsvisie maar zou het een uitvoeringsgericht gebiedsontwikkelingsplan worden en pas in december 2005 werd hiervan een ontwikkelingsscenario vastgesteld. De uitwerking hiervan zou leiden tot het definitieve Gebiedsontwikkelingsplan De Bonnen. In mei 2006 bleek echter dat er sprake was van een dubbele c.q. verborgen agenda van de Erven van Rijkevorsel waarbij een ieder op het verkeerde been was gezet. Dit kan ook als misleiding c.q. bedrog worden gekwalificeerd.

Er bestond het risico dat men deze partij zou laten ontsnappen aan het vastgestelde afsprakenkader. Er was verzuimd om tijdig het onteigeningsinstrument in te zetten als “stok achter de deur” bij de verwerving van de gronden welke nodig waren om de huidige Hoekse Baan te kunnen aanleggen. Er was gerekend op een minnelijke verwerving in het kader van het integrale gebiedsontwikkelingsplan voor de Bonnenpolders waarbij er al was toegegeven aan de wensen van de Erven van Rijckevorsel. Toenmalig gedeputeerde Van Heijningen was in eerste instantie tamelijk resoluut in het vasthouden aan de gemaakte afspraken, beloofde een werkbezoek en maakte hiervoor ook een afspraak. Uiteindelijk werd hij teruggefloten door ambtelijke adviezen vanuit de gemeente Rotterdam. Het werkbezoek werd uitgesteld en heeft uiteindelijk nooit meer plaatsgevonden. In februari 2007 werd de dubbele agenda van de Erven van Rijckevorsel voor iedere andere partner bij het gebiedsontwikkelingsproces ook duidelijk, bestuurlijk was men de regie volledig kwijt en tot een uitvoering van het bestuurlijk vastgestelde Gebiedsontwikkelingsplan De Bonnen is het nooit meer gekomen. Er waren toen weer 2 lessen. De provinciale overheid was overbodig want men had blind vertrouwd op de aangereikte informatie vanuit de lokale overheid. Voorts was het heel onverstandig geweest om waarde toe te kennen aan bestuurlijk uitgesproken intenties, bestuurlijk gewekte verwachtingen, bestuurlijk gedane toezeggingen, bestuurlijke afspraken en zelfs bestuurlijke besluiten. De overheid had zich uiterst onbetrouwbaar getoond.

De derde maal dat ik mij tot de provinciale overheid heb gericht was vanwege mijn zorg bij de regievoering van het huidige project Oranjebonnen. Er zijn stevige problemen met het realiseren van de gestelde publieke doelen binnen de vastgestelde termijnen en budgetten welke men tracht te camoufleren met allerlei mistige informatie. Het falen komt met name tot uiting in de Bonnenpolders waar tot op heden nog niets gerealiseerd is. De gedeputeerde heeft toegezegd te komen met een verantwoording van de besteding van de provinciale subsidie en in gesprek te gaan met de gemeente Rotterdam over de realisatiestrategie. Zowel over de besteding van de provinciale subsidiegelden alsook de realisatiestrategie heb ik schriftelijk gereageerd en deze reacties behoren inmiddels tot het provinciale dossier en daarmee ook tot uw dossier om uw kaderstellende en controlerende rol als volksvertegenwoordiger goed te kunnen vervullen. Het is onmiskenbaar dat de ambtelijke informatie vanuit de gemeente Rotterdam niet tijdig, juist en volledig plaatsvindt. Daarmee tracht men een beeld op te roepen dat men alles onder controle heeft en lukt het de bestuurlijke besluitvorming in een bepaalde richting te manoeuvreren c.q. manipuleren. Dit geschetste beeld vanuit de ambtelijke torens in Rotterdam komt niet overeen met de werkelijkheid waarmee wij in Hoek van Holland worden geconfronteerd. Als dit bestuurlijk zal worden geaccordeerd, wordt ook het vertrouwen in de overheid nog verder ondermijnd. De gemeenteraad van Rotterdam zal zich als hoogste bestuurlijke orgaan van de lokale overheid nog over de voortgang van het huidige project Oranjebonnen moeten uitspreken. Er is sprake van een verkeerde loyaliteit als de provinciale overheid het “gemodder in de polder” van de lokale overheid nog langer tolereert. Zo heeft het rekenkamerrapport over de gebeurtenissen in de Groenzone Maasmond al impliciet aangetoond hoe landelijk en provinciaal beleid op het gebied van ecologie, waterhuishouding, landschap en duurzame landbouw op lokaal niveau wordt gefrustreerd. Het is u bekend wat de maatschappelijke resultaten zijn van een aantal decennia groenbeleid in de Bonnenpolders en de Oranjevouterpolder. Er is veel publiek geld verspild met dit “gemodder in de polder”.

Het is u ook bekend dat de gemeente Rotterdam worstelt met een fors intern probleem bij het cluster Stadsontwikkeling. Als voormalig bestuurder van de deelgemeente Hoek van Holland is mij het verschijnsel bekend van “de staat in de staat” en “de vierde macht”. Voor bepaalde ambtenaren zijn volksvertegenwoordigers en bestuurders slechts passanten en is men vergeten dat ambtenaren “civil servants” zijn, oftewel dienaren van de samenleving. Men opereert als “schaduwmacht”. Bestuurlijk kan het een fors probleem vormen om een cultuuromslag te maken binnen het ambtelijk apparaat als het ontbreekt aan een frisse organisatiecultuur. Het zal u duidelijk zijn dat het “gemodder in de polder” geen op zichzelf staand incident betreft, maar een onderdeel vormt van het diep gewortelde probleem van een zieke cultuur. Iedere arts weet dat een ziekte in een vroegtijdig stadium behandeld moet worden en dat een gezwel niet de kans moet krijgen om te gaan woekeren. Iedere agrarische ondernemer weet dat onkruid en ongedierte bestreden moet worden om het gewas en het vee te beschermen. Een bestuurder moet alert zijn op spelletjes binnen het ambtelijk apparaat die geen publiek doel dienen. Ambtenaren waarbij het ontbreekt aan voldoende moreel besef zijn een intern gevaar voor onze democratie. Zij ondermijnen het noodzakelijke vertrouwen in de overheid.

Het is nu de vraag welke lessen er ditmaal kunnen worden getrokken uit mijn verzoek aan de provinciale overheid. Vertrouwt men weer blindelings op de ambtelijk aangereikte informatie vanuit een lokale overheid? Op welke wijze wenst men van betekenis te zijn voor burgers en ondernemers die graag een maatschappelijke bijdrage willen leveren, maar duidelijk worden geconfronteerd met “gemodder”? De gebeurtenissen in de Groenzone Maasmond laten zien hoeveel maatschappelijke -, zakelijke - en persoonlijke schade is aangericht bij de meest betrokken burgers en ondernemers. Het is daarbij uiterst kwetsend dat men hen jarenlang aan hun lot heeft overgelaten en nu zoekt naar investeerders van buitenaf. Het is daarbij uiterst kwetsend dat er onderscheid wordt gemaakt tussen A-Rotterdamers, B-Rotterdamers en rijke niet-Rotterdamers. De A-Rotterdamers genieten i.t.t de B-Rotterdamers een ambtelijke voorkeur en de rijke niet-Rotterdamers nemen geld mee en zijn dus altijd een gesprekspartner. Met argumentatieve willekeur wordt er een onderbouwing voor dit handelen gezocht. Communicatiemedewerkers moeten dit gedrag camoufleren en zoeken naar woorden om dit cynische en calculerende gedrag te rechtvaardigen. Deze houding bij de overheid geeft geen vertrouwen en zorgt voor een erosie van onze democratie. Ik ben ook opgevoed met het adagium van “eerlijk duurt het langst”, maar toch verzucht ik regelmatig dat ik tegen zoveel slechtheid niet opgewassen ben. Met deze negatieve basishouding bij de overheid organiseert men wantrouwen en mobiliseert men verzet. Integratie gebiedsontwikkelingsprocessen in het landelijk gebied van de provincie kosten jaren extra als er geen aandacht is voor de menselijke maat en het menselijk kapitaal. Het zal op prijs gesteld worden als u ook lessen trekt uit uw kaderstellende en controlerende rol als provinciale overheid. Het is dus nu de vraag of u in staat bent het verschil te maken. Bent u in staat om de opgebouwde façade te doorzien en bent u moedig genoeg om uit te spreken dat “de keizer geen kleren aan heeft”. Overigens geldt ook voor mij dat driemaal scheepsrecht is.

Het is tijd dat er een einde komt aan de vertragings- en sabotagetactieken van de grootgrondbezitters in de Oranjabonnenpolder. Dat zei Statenlid Paul Rijken gisteren in de commissie Duurzame Ontwikkeling. "Er moet zo snel mogelijk een publieke strategie op tafel en het is van belang dat de afspraken daaruit vervolgens nagekomen worden. Twintig jaar gedoe is lang genoeg, wat de CDA-fractie betreft."

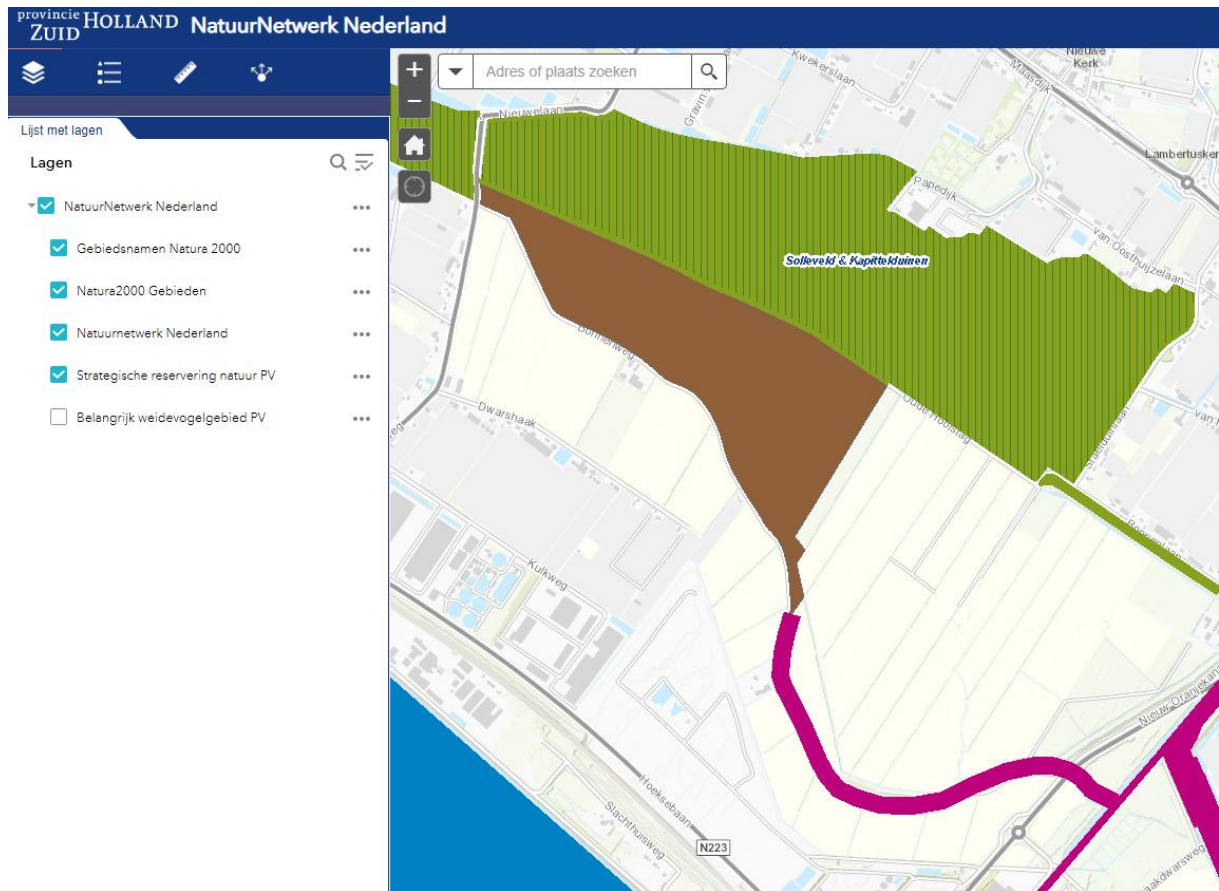
Het project Oranjabonnen is bedoeld om het gebied tussen Maassluis en Hoek van Holland een nieuwe kwaliteitsimpuls te geven. Onlangs haalde de polder het nieuws vanwege plannen voor de aanleg van een natuurbegraafplaats. Daar kon Rijken kort over zijn: "Dit past niet in de ambitie. Er is geen draagvlak voor. Stoppen dus."

Biilage 26 Aankoopprijs vastgoedbezit Erven van Rijckevorsel in de Bonnenpolder

Op basis van bovenstaande aannames is een volgende indicatieve range van financiële consequenties voor het scenario zonder natuurbegraven te geven:

Aankoop grond 128 hectare landbouwgrond €9,-/m2	11.520.000	11.520.000
Afwaardering 30 hectare landbouwgrond naar natuur- en recreatie (€9,- naar €2,50/m2)	1.950.000	1.950.000
Aankoop boerderij Bonnenweg	380.000	380.000
Inrichting natuur en recreatie €4,- tot- €7,-/m2	1.200.000	2.100.000
Bijdrage investeringsfonds natuur	500.000	500.000
Plankosten/onvoorzien 35% van inrichtingskosten	420.000	735.000
SUBTOTAAL	15.970.000	17.185.000
Verkoop 98 hectare landbouwgrond aan NM/ZHL €9,-/m2	8.820.000	8.820.000
TOTAAL	7.150.000	8.365.000
Jaarlijks beheer en onderhoud: 30 ha. natuur en recreatie €2.500,-/hectare.	75.000	75.000

Bijlage 27 Strategische NNN-reservering in de Bonnenpolder

I. Staelduinse Bos – Oranjeplassen (71)

Status: prioriteit 2.	Lengte: ca. 4,5 kilometer.
Type: Moeras- en bosverbinding.	Beoogde breedte: 25-50 meter.

Beheertypen (de procentuele verdeling geeft globaal de ambitie weer)

N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland (10%), N10.02 Vochtig hooiland (10%), N05.01 Moeras (30%), N14.02 Hoog- en laagveenbos (20%), N04.02 Zoete plas (30%).

Ambitie en streefbeeld

Dit wordt een gevarieerde verbinding met zowel bos-, moeras-, als graslandelementen. Verspreid langs het tracé worden ecologische stapstenen ingericht; hier komen onder andere poelen en bosjes. De poelen worden voorzien van een natuurvriendelijke oever, waardoor een moerassige verbinding ontstaat. Rondom de poelen is ruimte voor bloemrijk grasland. De bosjes zijn verspreid aanwezig en hebben een zoom- en mantelstructuur die bestaat uit overjarige ruigtekruiden en struweel. Door deze structuurvariatie vormen de stapstenen geschikt leefgebied voor een verscheidenheid aan insecten, broedvogels en kleine zoogdieren als noordse woelmuis, waterspitsmuis en hemelijn. De stapstenen worden met elkaar verbonden door de oeverzone van de doorgaande watergang op een ecologische manier in te richten. Dit kan door het verflauwen van de oevers waardoor natuurvriendelijke oevers ontstaan. Is dit niet mogelijk dan zijn plasdrasbermen een geschikt alternatief.

Deze verbinding loopt vanaf het Staelduinsebos in oostelijke richting via de Bonnenpolder en de Oranjabuitenpolder; hier sluit hij aan op de Oranjeplassen. Tussen het Staelduinse bos en de verbinding ligt een stuk zogenoemde "strategische reservering natuur". Als dit t.z.t. niet wordt ingericht, wordt aanbevolen om de verbinding door te trekken tot het Staelduinsebos.

De bestaande waterlopen van de Rel en Oude Spui (waarlangs de verbinding komt) fungeren als corridor voor de ecologische inrichting. Er zijn reeds twee maatregelen uitgevoerd: de aanleg van een vispaaplaats van ca. 1.1 ha en een brug met faunarand over het Oranjekanaal.

Doelsoorten

Zoogdieren: waterspitsmuis, dwergspitsmuis, hemelijn, bunzing, wezel. Amfibieën: rugstreeppad.

Vlinders: argusvlinder, bruin zandoogje, hooibeestje, zwartsprietdikkopje, groot dikkopje, bruin blauwtje. Libellen: vroege glazenmaker, glassnijder, gewone pantserjuffer, grote roodoogjuffer.

Vissen: bittervoorn, kleine modderkruiper, paling, driedoornige stekelbaars, snoek. Slakken: platte schijfhoren.

Vogels die deze verbinding als broedbiotoop (kunnen) benutten zijn: moerasbroeders als blauwborst, snor, rietzanger en bos/parkbroeders zoals groene specht, nachtegaal, ransuil, boomvalk.

Knelpunten

Geen.

No 6515
Vrijdag 5 augustus 1966
61e jaargang

De Westlander

Redakteur: Leo 't Hart
Telefoon 010-266900
Alle stukken bestemd voor redactie
aan het bureau te 's-Gravenzande

**NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD
VOOR HET WESTLAND EN OMSTREKEN**

**UITGAVE: F
's-Gravenzande**

Is voor geld alles te koop?

Het bericht in „De Westlander” omtrent een mogelijke verhuur van een deel van het Staelduinsebos in 's-Gravenzande aan de Rotterdamse Golfclub, zal ongetwijfeld vele lezers een onaangename smaak in de mond hebben gegeven.

Niet alleen, omdat daardoor een belangrijk stuk van het Westlandse recreatiegebied voor het „gewone publiek” zal worden afgesloten doch ook, omdat een groot aantal jongemensen er ieder jaar de gelegenheid had om er middels kamperen van de vrijheid te genieten.

Het was ons reeds lang bekend, en we hebben er in ons blad ook melding van gemaakt, dat plannen bestonden om een flink stuk van het Staelduinsebos beschikbaar te stellen van een groepje Rotterdamse haven-, bank- en andere baronnen, om er hun exclusief golfspel te beoefenen.

Daarvoor hebben zij dan het „ge-

selecteerde gebied” nodig en kostte wat het kostte, is er genoemd plekje grond voor uitverkoren.

Er is uit de Rotterdamse kring weliswaar meegedeeld, dat de plannen nog niet zeker zijn, doch volgens onze informaties staat het vrijwel vast, dat een nieuw stuk van het bos zal worden afgesloten.

Dit is ook reeds het geval met de 45 hectare, welke het rijk inbeslag meende te moeten nemen voor opslag van minutie.

—0—

De toevoeging aan het bericht, dat de Stichting het Z. H. Landschap reeds eerder heeft getracht het Staelduinse Bos aan te kopen, doch dit niet mogelijk bleek vanwege de zo hoge prijs, dat zelfs het Rijk en Provincie er middels subsidie niet in zouden trappen, doet bij het lezen ook al minder prettig aan.

Men kan iedere grootgrondbezit-

ter het recht gunnen tot verkopen van zijn grond, doch het minste dat men kan vragen is, dit op redelijke wijze te doen, zodat de gemeenschap de kans krijgt er ook iets van te genieten.

De exclusiviteit van het grondgebied, dat zoals het Staelduinsebos een belangrijke recreatie waarde bezit, mag niet worden uitgebuit tot het scheppen van een situatie, waardoor een enkel persoon de bewegingsvrijheid van de mens, die deze vrijheid toch reeds beperkt ziet door allerlei omstandigheden, nog meer te beperken.

Het is te hopen, dat alle kwade geruchten in deze geschiedenis niet tot werkelijkheid worden, dat integendeel het Staelduinsebos ruimer recreatiemogelijkheden zal gaan schenken voor bewoners der in het westen van ons land toch reeds overvolle steden.

Golfclub in de strijd

In de strijd om het bezit van het Staelduinsebos in Hoek van Holland, gedeeltelijk ook in 's-Gravenzande heeft de Rotterdamse Golfclub een royale puntenvoorsprong behaald op de Stichting Recreatie in Den Haag. De ruim 1500 leden tellende Rotterdamse Golfclub heeft namelijk kans gezien om volledige overeenstemming te bereiken met de eigenaresse van het Staelduinsebos, de familie Van Rijckevorsel, die in Hoek van Holland uitgebreid grondbezit heeft. De golfclub is voornemens om een golfbaan aan te leggen in het openbare gedeelte van het bos. Een groot deel van dit bos is namelijk thans gepacht door militaire instanties en dient als munitie-opslagplaats. Dit gedeelte van het bos wordt tamelijk streng bewaakt en is niet toegankelijk voor bezoekers.

Hoekse wijkraad tegen golfbaan Staelduynse bos

(Van een onzer verslaggevers)

ROTTERDAM — De wijkraad van Hoek van Holland heeft nu officieel stelling genomen tegen de plannen om in het Staelduynse bos een golfbaan aan te leggen. Het dagelijks bestuur legde een voorstel op tafel om een nieuwe actie te gaan voeren voor het behoud van heel Staelduynen. Het bosgebied dient volgens de wijkraad ingepast te worden in een basisplan voor de algehele recreatie in en om Hoek van Holland.

Het gebied ten zuidoosten van de Hillwoning wil men in de komende jaren daartoe reeds richten. Het gebied is eigendom van de gemeente. Wijkraadsvoorzitter L. van der Houten speelde in feite de zaak terug op de gemeente Rotterdam. Zes jaar geleden was het bos te koop maar Rotterdam toonde geen belangstelling.

Momenteel staan we voor de droevige zaak dat alleen de minister de zaak nog kan terugdraaien, hetgeen echter een forse schadeclaim tot gevolg zal hebben. Voorgesteld werd een morele oproep te richten tot de leden van de golfclub zelf.

Wat gebeurt er met het Staelduinse bos?

Gedeputeerde, mev. Chr. A. de Ruijter-de Zeeuw heeft in de Provinciale Staten meegedeeld dat Gedeputeerde Staten contact zullen opnemen met de eigenaren van het Staelduinse bos bij 's-Gravenzande. Het landgoed is voor het publiek slechts toegankelijk met een entreekaart die door de eigenaren wordt verstrekt waarover door het Statenlid H. K. van Minnen enige opmerkingen waren gemaakt. Wel zei mevrouw mr. Chr. A. de Ruijter-de Zeeuw dat Gedeputeerde Staten vrij machteloos staan omdat het gebied particulier eigendom is, wat in ons land door de wet wordt beschermd.

Wie al een tijd van plan was om eens naar het Staelduinse bos te gaan, maar het nog steeds niet heeft gedaan, of wie er wel geweest is en

er nog eens naar toe wil, doet er goed aan die gedachte zo gauw mogelijk, althans voor juni ten uitvoer te brengen. De kans is namelijk groot, dat dit bos, gelegen ten zuiden van de dijk tussen Maasdijk en Hoek van Holland op het grondgebied van de gemeente 's-Gravenzande, over enige tijd niet meer voor bezoekers toegankelijk zal zijn. De huidige eigenaar, erigenaam van de familie Van Rijkevorsel onderhandelt over verkoop van het Staelduinse bos. De aspirant-koper zou het terrein geschikt willen maken voor de golfsport.

Het Staelduinse bos was tot voor kort toegankelijk voor bezitters van jaarkaarten en dagkaarten. Eind vorig jaar werd besloten geen jaarkaarten meer uit te geven, maar daar is men

DAG 23 DECEMBER 1975

'truc' van GS Zuid-Holland niet gelukt

Geen golfbaan in Naaldwijkse polder

een verslaggever

HAAG — De 'truc' zoals de gemeente Naaldwijk het noemde, van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland om een paar pachters in het Westland van hun grond te krijgen ten behoeve van de Rotterdamse Golfclub, is niet gelukt.

De nu pas bekend is geworden, dat de Centrale Grondkamer in een enige tijd geleden beslist heeft geen redenen zijn om de pachters het eerste recht tot koop van hun grond te ontnemen.

In feite, dat Rotterdam het bestemmingsplan Rijnpoorthaven ter had gelegd, waarin het stuk land in kwestie was opgenomen, hier geen verandering in brengt. Zeer belangrijk hierbij was de regeling, dat Rotterdam helemaal niet van plan was om het

plan uit te voeren en het alleen op verzoek van de provincie ter visie had gelegd, aldus mr. W. L. van den Brink, raadsman van de pachters.

De pogingen van de provincie om een stuk grond te verwerven voor een golfbaan in het Westland dateren al van een paar jaar terug. Gedeputeerden Staten van Zuid-Holland hebben namelijk de verplichting om de Rotterdamse Golfclub een kleine zestig hectare aan te bieden, waarop een zg. '18-holes-

course' kan worden aangelegd. Dit in ruil voor het feit, dat de club (voorlopig) heeft afgezien van haar recht om zich in het Staelduinse Bos te vestigen. Tegen dit voornemen was op grote schaal actie gevoerd door milieubeschermers, die niet wilden dat een 'prachtig' bos ontoegankelijk zou worden door 'omheiningen van een besloten sportvereniging'.

Transactie

Zoekend naar een vervangend ter-

rein liet de provincie toen het oog vallen op de polder 'Lange Bonnen'. De familie Van Rijkevorsel, eigenaar van de grond, was bereid met de provincie een transactie te sluiten. Maar sommige pachters elsten het recht tot koop van de aan hun verhuurde grond, waarbij zij zich beriepen op de Pachtwet. GS zagen toen een mogelijkheid om het artikel in de wet buiten werking te stellen: Rotterdam moest zijn bestemmingsplan Rijnpoorthaven ter visie leggen. B en W van Rotterdam voldeden aan dit verzoek, maar enige gemeenten in het Westland, zoals Naaldwijk, die niet van een Rijnpoorthaven moeten hebben, brachten de zaak naar bui-

ten. Met als gevolg dat mr. Van den Brink aan de hand van officiële brieven voor de centrale grondkamer kon bewijzen dat GS via een 'truc' de grond in handen hadden willen krijgen.

Intussen is de provincie nu naarstig op zoek naar weer een ander terrein. De tijd begint zo langzaam te dringen, want als men voor februari 1977 geen stuk grond in ruwbouw kan opleveren, dan zal de Rotterdamse Golfclub alsnog het Staelduinse Bos betrekken. Volgens een woordvoerder van de provincie zijn er over een week of vier nadere besprekingen over de zaak te verwachten.

's-GRAVENZANDE

Toekomst van Staelduinsebos

Door het lid van Prov. Staten, mevr. W. Hartemink-Trouw (D'66) te Naaldwijk, zijn aan Ged. Staten maar aanleiding van de Prov. begroting, enkele vragen gesteld met betrekking tot het Staelduinse Bos.

Zij vraagt:
Is het juist dat in de begroting 1973 geen gelden zijn gereserveerd voor de aankoop van gronden ten zuiden van het Staelduinse Bos ten behoeve van de uit de koopovereenkomst van het bos voortvloeiende verplichting

een vervangende golf course aan te leggen?

Antwoord van Ged. Staten luidt:
Bij de 9e begrotingswijziging, dienst 1972, werd een bedrag van f 6.000.000 op de kapitaaldienst geraamd ten behoeve van de aankoop van gronden voor een vervangend golfterrein ten zuiden van het Staelduinse Bos en daarmee samenhangende uitgaven (statenbesluit van 17 maart 1972, nr. 36). In de begrotingsvergadering van Prov. Staten zal een voorstel aanhan-

gig worden gemaakt om het in 1972 niet bestede gedeelte van dat krediet over te brengen naar de begroting 1973.

De vereniging Vrienden van het Staelduinse Bos is voornemens een bezoekerscentrum in te richten in een oude landbouwschuur in het bos. Het openbaar lichaam Rijnmond heeft hiervoor een subsidie toegezegd van f 7500. Is het college bereid, aldus de volgende vraag, evenals Rijnmond, hiervoor een bijdrage te leveren en als post op de begroting op te nemen?

Een subsidieverzoek ter zake is tot op heden nog niet bij ons ingediend, zo antwoorden Ged. Staten. Beantwoording van de vraag, of wij even als Rijnmond bereid zijn een bijdrage te geven en als post op de begroting op te nemen, is daarom vooralsnog niet op te geven. Regel is, dat een subsidieaanvraag, om voor inwilliging in aanmerking te komen, vóór de indiening van de begroting moet zijn ingekomen.

Maasland akkoord met aanleg van golfcourse

Maasland — De aanleg van een golfcourse in de Broekpolder is opnieuw dichtbij de realisering gekomen. Na Vlaardingen heeft nu ook het gemeentebestuur van Maasland zich akkoord verklaard met de aanleg van het golfterrein. Het verzoek om de grond in de Broekpolder beschikbaar te willen stellen, was gedaan door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Nu het licht door Vlaardingen en Maasland op groen is gezet, is de aanleg van een golfcourse in het Staelduinse bos definitief van de baan.

De aanleg van een golfcourse in de Broekpolder is volgens het provinciaal bestuur het enige alternatief voor het Staelduinse bos. Als eigenares van het westelijk deel van dit bos wilde de Stichting tot bevordering van de totstandkoming van een achttienholes golfcourse in Rijnmond, daar aan het eind van de jaren zestig een golfcourse aanleggen.

Hiertegen rees toen allerwege verzet. Na onderhandelingen met de provincie deed de golfstichting begin 1971 haar eigendom aan de provincie over voor een bedrag van f 1.580.000. Bij deze transactie werd overeengekomen, dat de provincie voor een vervangend terrein van zestig ha. moet zorgen.

De enige locatie waar de aanleg van de golfcourse mogelijk is gebleken, is gelegen in de

Broekpolder. Het betreft het noordelijk deel van deze polder waardoor de golfcourse een onderdeel van Midden Delfland gaat vormen.

Van de benodigde zestig ha. ligt de helft op Vlaardings grondgebied. De andere helft is Maaslands gebied en grenst aan de Vlaardingse Vaart, de Boonervliet en het Bommeer. De betreffende gronden zijn eigendom van de Directie Beheer Landbouwgronden. Bij het localiseren van de golfcourse is rekening gehouden met het door rijkswaterstaat ontworpen tracé voor een eventuele Rijksweg no 24.

Voorwaarden

Tijdens de dinsdag te houden raadsvergadering stelt het Maaslandse college voor om aan de aanleg van de golf-

course medewerking te verlenen. Daarbij zijn door Maasland een aantal voorwaarden gesteld, die door G.S. grotendeels zijn ingewilligd.

Er komen vrij toegankelijke fiets- en wandelroutes in het golfterrein dat voor de Maaslandse bevolking direct bereikbaar zal worden gemaakt. Daartoe wordt langs de Boonervliet een pad aangelegd, dat via de parallelweg langs rijksweg 20 en de nieuwe brug over de Boonervliet bereikbaar is. Slechts over de aanleg van een ruiterpad hebben G.S. nog twijfels.

Het langs de Boonervliet gelegen beschermd natuurgebied zal niet worden geschaad, terwijl volgens de gestelde voorwaarden ook Maaslanders lid moeten kunnen worden van de beheerders golfclub. Voor niet leden komt er vervolgens nog een mogelijkheid op bepaalde tijden het golfspel te bedrijven. Noch aan de aanleg van de golfcourse noch aan de gestelde voorwaarden, zijn voor de gemeente Maasland geen financiële consequenties verbonden.

De medewerking van Maasland

betekent wel, dat het bestemmingsplan moet worden gewijzigd. Nog altijd is er over het bestemmingsplan Landelijk Gebied geen uitspraak door de Kroon gedaan.

Niet wachten

Daarop kan echter niet langer worden gewacht want de aanleg van de golfcourse is inmiddels in een spoedeisend stadium gekomen. Vóór 25 januari a.s. moet de provincie de golfstichting een alternatief golfterrein aanbieden. Wordt daaraan niet voldaan dan kan de golfclub het betreffende grondgebied in het Staelduinse bos — inmiddels eigendom van de stichting „Het Zuid Hollands Landschap“ — eventueel weer terugkopen.

De medewerking van Maasland om de Broekpolder als golf terrein in te richten betekent voor de gemeenteraad van Maasland derhalve meteen een principe uitspraak om het bestemmingsplan te zijner tijd te wijzigen. Voornamelijk betekent dat het omzetten van een agrarische in een recreatieve bestemming.

Zie:

<https://schiedam.courant.nu/issue/RD/1976-12-31/edition/0/page/1>

Met fl. 1.580.000,- voor circa 45 ha. natuurgrond werd een forse meerwaarde betaald!

Ter vergelijking de prijzen voor agrarische gronden in deze periode:

Vaste kosten

4. Koopprijzen van los bouwland

Ontwikkeling van koopprijzen van los bouwland (in gld per ha)

	verpacht						
	7-1969	7-1970	7-1971	7-1972	7-1973	7-1974	7-1975
	t/m 6-1970	t/m 6-1971	t/m 6-1972	t/m 6-1973	t/m 6-1974	t/m 6-1975	t/m 6-1976 ¹⁾
Zeekleigebieden	8.180	8.170	8.100	9.040	10.000	10.350	
— noordelijk	6.600	6.375	6.610	7.280	8.900	10.630	
— zuidwestelijk	8.560	8.470	8.550	9.300	10.290	10.640	
Rivierkleigebied	8.180	8.530	8.160	9.080	10.660	11.820	
Veenkoloniën	7.260	7.190	7.310	7.760	9.790	12.790	
Zandgebieden	7.070	6.460	7.080	7.670	8.390	10.020	

Ontwikkeling van koopprijzen van los bouwland (in gld per ha)

	onverpacht						
	7-1969	7-1970	7-1971	7-1972	7-1973	7-1974	7-1975
	t/m 6-1970	t/m 6-1971	t/m 6-1972	t/m 6-1973	t/m 6-1974	t/m 6-1975	t/m 6-1976 ¹⁾
Zeekleigebieden	10.140	10.420	10.660	11.370	15.150	16.390	
— noordelijk	8.220	7.680	7.230	8.640	10.730	14.330	
— zuidwestelijk	11.920	11.570	11.920	12.680	16.560	18.480	
Rivierkleigebied	10.540	9.350	10.460	10.240	14.800	15.390	
Veenkoloniën	9.780	9.180	8.540	9.930	11.490	13.520	
Zandgebieden	8.150	8.250	8.220	9.800	11.570	13.800	

¹⁾ Bij het ter perse gaan nog niet bekend.

Gemiddelde koopprijs van los bouwland in 1973/1974 t/m 1974/1975 naar grootte van objecten (in gld per ha).

Omschrijving	verpacht			verpacht
	1 — < 5 ha	5 — < 10 ha	10 — < 20 ha	20 ha en meer
Zeekleigebieden	10.700	9.650	9.840	9.780
Rivierkleigebieden	11.040	8.690	—	—
Veenkoloniën	9.480	10.740	—	—
Zandgebieden	9.390	8.100	—	—

Bron: C.B.S. statistiek van de pacht- en koopprijzen van landbouwgronden.

Gemiddelde koopprijs van los bouwland in 1973/1974 t/m 1974/1975 naar grootte van de objecten (in gld. per ha).

Omschrijving	onverpacht			onverpacht
	1 — < 5 ha	5 — < 10 ha	10 — < 20 ha	20 ha en meer
Zeekleigebieden	15.960	17.770	11.970	15.580
Rivierkleigebieden	15.640	13.580	—	15.590
Veenkoloniën	16.640	13.400	14.060	—
Zandgebieden	12.570	12.250	11.810	15.160

Bron: C.B.S. Statistiek van de pacht- en koopprijzen van landbouwgronden.

Bijlage 29 **Foto's van vlaggen in het buitengebied van Hoek van Holland**

Bijlage 30 **Verval en illegaliteit op en rond het perceel Bonnenweg 50**

Verval na antikraakbewoning sinds februari 2007

Zie: <https://www.youtube.com/watch?v=H2aXJpyRIuo>

Illegaliteit op het perceel Bonnenweg 50 sinds februari 2007

Zie: <https://www.youtube.com/watch?v=ET1qguXDW24>

RESULTATEN

U bent hier: [Zoeken](#) > Resultaten

Resultaten: 2

Weergave opties

Aantal p.p.

14

Sorteren

Geen

↑ oplopend

Gemeente

☐ Rotterdam (2)

Archiefdienst

☐ Stadsarchief Rotterdam (2)

FILTEREN

Resultaatweergave

Dossiernummer: P52-13-1941
Onderdeel van Dossier(s): [P52-13-1941_V001](#)

Stichting
Bonnenweg 50-50 Rotterdam

19-12-1941

Stadsarchief Rotterdam

Dossiernummer: B2-1423-1980

Bouwen loods
Bonnenweg 50-50 Rotterdam

07-05-1981

Stadsarchief Rotterdam

Taxatieverslag Niet Woningen

OBJECT: Bonnenweg 50

Objectnr 166898
PC + Woonplaats 3151XA Hoek van Holland
Locatie
Straatcode 33804

Peildatum 01-01-2020
Taxatiedatum 26-11-2020
Toestandsdatum 01-01-2020

Objectgegevens

Soort object 3243 - Melkveebedrijf
Wijk/Buurt Deelgemeente Hoek Van Holland / Rynpoort
Bouwjaar 1942
Grootte OBJECT
Oppervlakte 5525 m² grond

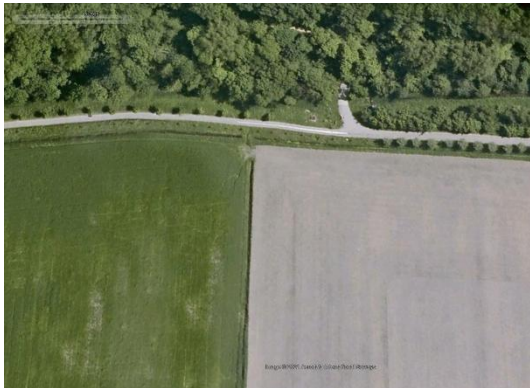
Vastgestelde WOZ-waarde € 369.000

Onderdelen

Onderdelen	Type	BAG-id	Bouwjaar	Oppervlakte (m²)	Inhoud (m³)	Aantal
Erf, grond bij niet-woning				3.500		
Grond bij woning				600		
Erfverharding			1942	650		
Grond bij niet-woning				775		
Woning verbonden aan	Verblijfsobject	0599010000224849	1942		336	
Woning verbonden aan	Verblijfsobject	0599010000224849	1942		232	
Mestkelder			1942		80	
Aanbindstal			1942	235		
Mestkelder			1942		160	
Traditioneel bedrijfsgebouw	Pand	0599100010012374	1942	210		
Hooi-/stroschuur			1900	64		
Werktuigenberging/wagenloo	Pand	0599100010061393	1981	718		
Asbest opruiming			1981	791		

De illegale bouwsels staan hier niet in vermeld

Illegale dammen

Illegale dam naar het Bonnenpad

Illegale dam naar de Haakweg

Zie: <https://www.rotterdam.nl/omgevingsvergunning-inrit-of-uitrit-aanvragen>

Delfland handhaaft op wegspruiten onkruid

Om te zorgen dat de kwaliteit van slootwater goed blijft, letten we erop dat er geen chemische middelen of andere vervuilingen in de sloot terecht komen. In Hoek van Holland hebben we naar aanleiding van een melding het water gecontroleerd en maatregelen getroffen.

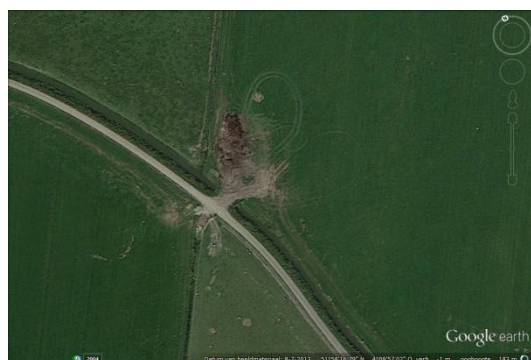

31 augustus 2017

Begin juli 2017 kreeg het Hoogheemraadschap van Delfland een melding binnen dat in de regio Hoek van Holland de begroeiing van een slootkant was doodgespoten. Naar aanleiding van deze melding zijn handhavers van Delfland een kijkje gaan nemen. Uit onderzoek naar de waterkwaliteit bleek dat de slootkant langs een perceel van een vee- en akkerbouwbedrijf inderdaad behandeld was met grote hoeveelheden gewasbeschermingsmiddelen, waaronder Roundup, MCPA en Onkruidolie AX aangetroffen. Het is niet toegestaan met deze middelen de slootkant te behandelen; gebruik een elektrische grasmaaier.

Ook zijn er middelen aangetroffen die volgens het 'College voor de toezicht van gewasbeschermingsmiddelen en biociden' niet meer zijn toegelaten. Daarom wordt, met ondersteuning van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, de eigenaar van het bedrijf zowel bestuurs- als strafrechtelijk aangeschreven.

Merkt u op dat er bespuiting van een slootkant plaatsvindt of heeft plaatsgevonden, kunt u dit melden bij het Hoogheemraadschap van Delfland, telefoonnummer: [015 – 260 81 08](tel:015-2608108) of e-mail naar loket@hhdelfland.nl

Mesthopen zonder mestplaat

Bijlage 31 **Het gedogen van illegaliteit in de Bonnenpolders sinds 1990**

S.V. RENTMEESTER EN TAXATIEBUREAU

C.W.J. BARON DE WEICHS DE WENNE

5860 AA WANDBUM - Postbus 1806
5862 AB GEIJSTEREN - Maasheerweg 6
(Oen. Maasheer-Wanseaum)
Telefoon 04784 - 2387
Bank: Rabobank Wanseaum
Rek. nr. 15.85.01.884
Postgiro 1164440
Handelereg. nr. 18819

GEIJSTEREN, 5 juli 1990

Ref. :
Uw ref. :
Betr. :

Aan de Erven P.de Bruyn
p/a W.P.M. de Bruyn
Galgenweg 3
2671 MR 's Gravenzande

Geachte Heer de Bruyn,

Het schijnt, dat er veelvuldig vee uitbreekt, dat eigendom is van J.Boers, Maasdijk 53 te 's Gravenzande, aan wie kennelijk het weiland in de Korte Bonnen is onderverpacht.

Ik verzoek U dan ook, die maatregelen te treffen, die nodig zijn, om aan deze situatie een einde te maken, mede teneinde te voorkomen, dat wegens wanprestatie ontbinding van de pachtovereenkomst gevorderd moet worden.

Hoogachtend,

's-GRAVENZANDE

Aan de heer ing. L.W. Vreugdenhil,
Bonnenweg 50,
3151 XA HOEK VAN HOLLAND

ONS KENMERK WROM/PP/1215 e.a.
BIJLAGEN --
UW BRIEF VAN 28 juni 1990 e.a.
UW KENMERK --
ONDERWERP Gebruik loods Maasdijk 53
voor detailhandelactiviteiten.

's-GRAVENZANDE 28 februari 1991 1991
VERZONDEN

Geachte heer,

Diverse malen heeft u ons schriftelijk benaderd omtrent het gebruik van een loods, gelegen op het perceel grond, kadastraal bekend gemeente 's-Gravenzande, sectie L, nr. 5123, plaatselijk bekend Maasdijk 53.

Vanuit genoemde loods worden door de eigenaar, de heer J. Boers, verkoopactiviteiten (detailhandel) gepleegd.

De grond waarop de loods staat heeft ingevolge de bestemmingsplannen "Landelijk Gebied" en "Plan in Hoofdzaak" de bestemming "agrarische doeleinden". Gronden met deze bestemming zijn bestemd voor de bedrijfsvoering van agrarische bedrijven. Daarnaast is het verboden onbebouwde gronden en bouwwerken te gebruiken op een wijze of een doel strijdig met de in het bestemmingsplan aan de grond gegeven bestemming en met de daarbij opgenomen voorschriften. Gelet op het hiervoor vermelde zijn detailhandel activiteiten in strijd met de bestemming en ongewenst. Alleen produkten die een agrariër zelf teelt mogen worden verkocht.

Aangezien een groot deel van de door de heer Boers aangeboden produkten niet in Nederland en niet door hem worden geteeld hebben wij hem bij brief van 1 februari 1991 aangeschreven de verkoop van niet door hem zelf geteelde aardappels, groenten, fruit, planten en eieren te staken. Wij menen u met het bovenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van 's-Gravenzande,
de secretaris, de burgemeester,

Mr. G. Koorevaar

Mr. J.H. Ekkers

ONS TELEFOONNUMMER
IS PER 5 JULI 1990
(01748) - 30123
FAX NR (01748) - 10541

POSTREKENING 15942

BEZOEKADRES
VIA DE POST

CORRESPONDENTIE-ADRES
INVESTITIE 107 3600 AF

stadhuis
coolsingel 40
postbus 70012
3000 kp rotterdam

Aan dhr. L.W. Vreugdenhil,
Bonnenweg 50,
3151 XA HOEK VAN HOLLAND.

directie stedelijke
ontwikkeling en beheer

uw kenmerk

telefoon
(010) 4172732

ons kenmerk
SOB
Registratuur

uw brief van
2 juli 1990

fax
(010) 417 22 44

betreft
Bezwaarschrift overtredingen
van de Pachtwet.

datum
05-07-90

Geachte heer Vreugdenhil,

Hierbij deel ik u mede dat uw boven aangehaalde brief in goede orde is ontvangen.
De betreffende wethouder is in kennis gesteld van de inhoud van uw brief en zal na overleg met betrokken (gemeentelijke) instantie(s) u zo spoedig mogelijk berichten.

Hoogachtend,
de Directeur van de directie
Stedelijke Ontwikkeling en Beheer
voor deze

Hoek van Holland,
11 november 1990

Aan Burgemeester & Wethouders
van de gemeente Rotterdam,
Coolsingel 40,
3000 KP Rotterdam.

Uw kenmerk: BEH / 02.001700

Betreft: gebruik gronden te Hoek van Holland

Geacht college,

Gisterenmiddag, tijd 16.45, heeft dhr. J. Boers (de huurder van Uw pachter P.L. Noordam) mij met de dood bedreigd als ik mijn bezwaarschrift van 2 juli 1990 niet zou intrekken. Ik heb hiervan de politie in kennis gesteld.

Sinds 19 februari 1990 is bij het Grondbedrijf Rotterdam de kennis aanwezig omtrent de met het pachtcontract en de pachtwet strijdige onderverhuur. Blijkbaar geeft U er de voorkeur aan deze zaak te gedogen. Sinds 2 juli 1990 ligt er een bezwaarschrift dat U in procedure dient te brengen. Voor wat betreft Uw brief van 2 oktober jl. heb ik U afdoende geantwoord met mijn schrijven van 6 november jl.

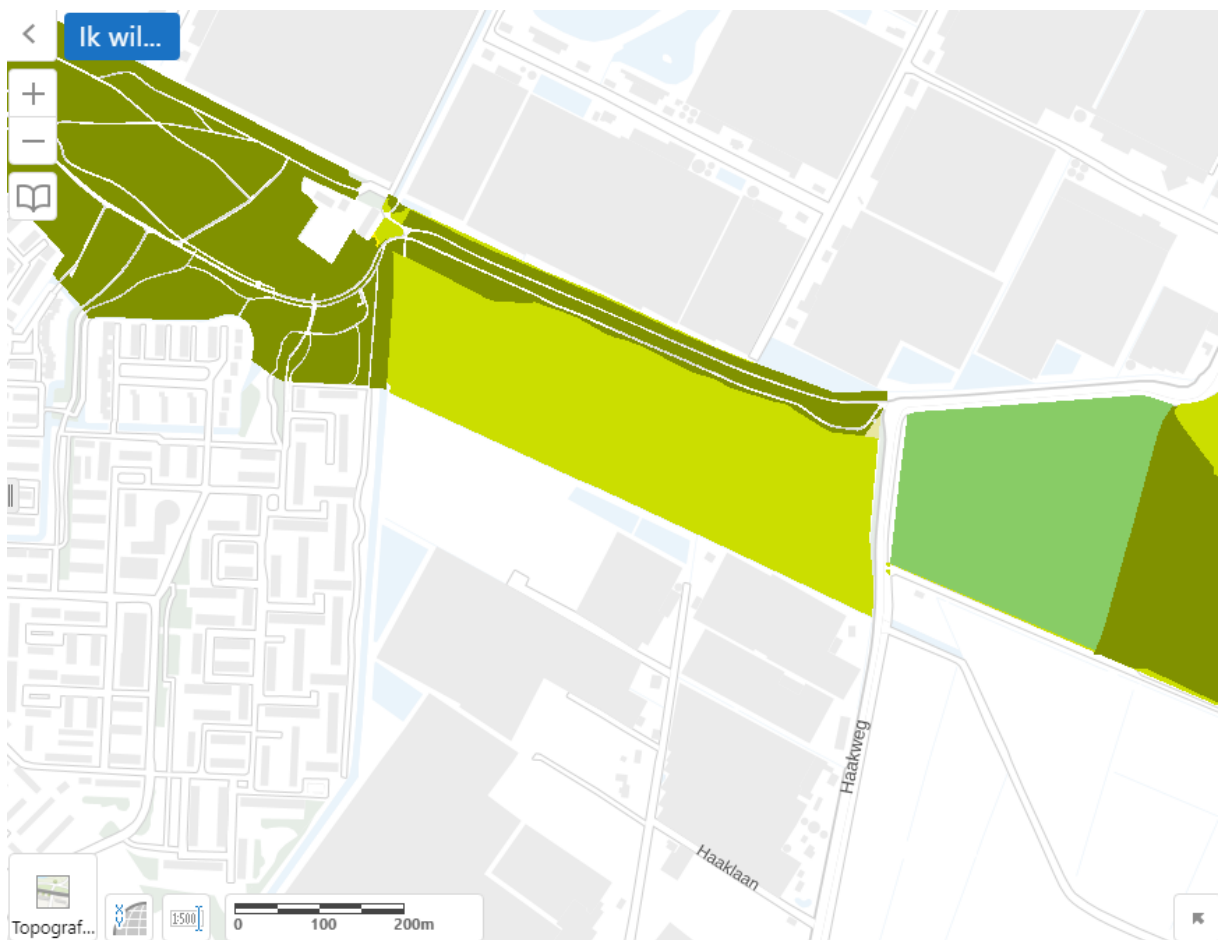
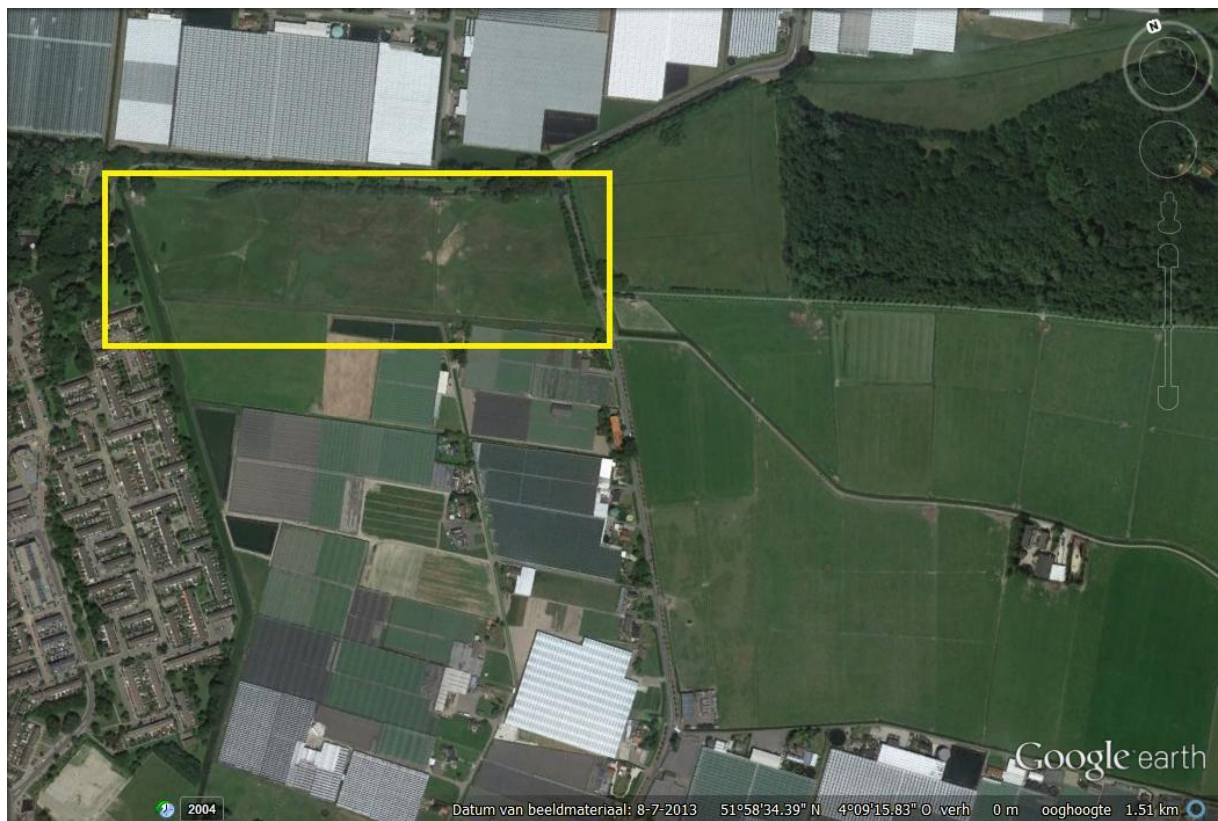
Ik wijs U er bij deze op dat ik er niet van gediend ben met de dood te worden bedreigd door de huurder van Uw pachter P.L. Noordam. Overigens hoeft iemand die zeker is van zijn zaak zich niet te bezondigen aan dergelijk primitief gedrag. Ik verzoek U nogmaals er zorg voor te dragen dat de pachtwet en het pachtcontract tussen U en dhr. P.L. Noordam wordt nageleefd.

hoogachtend,

ing. L.W. Vreugdenhil

Bijlage 32 **Gemeentelijk NNN-gebied tussen Haakweg en Krimssloot**

Bijlage 33 Provinciale subsidie voor natuurproject Bonnenpolder

Natuur in de Bonnenpolder voor Provincie Zuid Holland ten behoeve van Kadernota Groen

Financieel overzicht (indicatief)

12 april 2018

Uitgangspunt voor dit overzicht is ontwerp plan Natuur in de Bonnenpolder van december 2017

Het totale plangebied omvat 128 ha natuur, welke zal worden begrensd als NNN:

- 56 ha co-financiering door provincie conform besluit Statencommissie DO 11 april 2018
- 42 ha is aan geduid als strategische reservering
- 30 ha krijgt nevenfunctie natuurbegraven, gefinancierd door de particuliere initiatiefnemers (geen financiering door provincie)

De verdeling van de financiering is nu nog niet terug te rekenen naar strategische reservering (42 ha) en extra NNN (56 ha), dit is nu naar verhouding van oppervlakte gedaan.

Afwaardering

Verwachte taxatie waarde (ha) *) € 77.000

Beheertype	Areaal (hectare)	Taxatiewaarde	Provinciale bijdrage	Afwaardering
			Provincie	
N14.03 Haagbeuken- en essenbos	3	€ 231.000	€ 196.350	85%
N12.02 Kruiden- en faunarij grasland	46	€ 3.542.000	€ 2.302.300	65%
N12.05 Kruiden- en faunarijke akker	25	€ 1.925.000	€ 1.443.750	75%
N10.02 Vochtig hooiland	10	€ 770.000	€ 616.000	80%
N12.01 Bloemdijk	4	€ 308.000	€ 231.000	75%
N05.01 Moeras	5	€ 385.000	€ 327.250	85%
N04.02 Zoete plas	5	€ 385.000	€ 327.250	85%
N12.02 Kruiden- en faunarij grasland	4			0%
N12.01 Bloemdijk	8			0%
N15.01 Binnendijk Duinbos	18			0%
Totaal	128	€ 7.546.000	€ 5.443.900	

56 ha NNN conform Statencommissie besluit 11 april 2018 : Provinciale bijdrage	€ 3.110.800
42 ha NNN strategische reservering : Provinciale bijdrage	€ 2.333.100
30 ha NNN natuur met natuurbegraven zonder provinciale bijdrage	€ -

*) op basis van verkoop aanliggend perceel en publicaties verkochte percelen in regio Rotterdam in vakblad Boerderij

Inrichting

Beheertype	Areaal (hectare)	Inrichtingskosten	Dekking	Norm bedragen (per ha) **)
			Provincie (SKNL)	
N14.03 Haagbeuken- en essenbos	3	€ 87.000	€ 87.000	€ 29.000
N12.02 Kruiden- en faunarij grasland	46	€ 690.000	€ 690.000	€ 15.000
N12.05 Kruiden- en faunarijke akker	25	€ 375.000	€ 375.000	€ 15.000
N10.02 Vochtig hooiland	10	€ 440.000	€ 440.000	€ 44.000
N12.01 Bloemdijk	4	€ 60.000	€ 60.000	€ 15.000
N05.01 Moeras	5	€ 225.000	€ 225.000	€ 45.000
N04.02 Zoete plas	5	€ 340.000	€ 340.000	€ 68.000
N12.02 Kruiden- en faunarij grasland	4			
N12.01 Bloemdijk	8			
N15.01 Binnendijk Duinbos	18			
Totaal	128	€ 2.217.000	€ 2.217.000	

56 ha NNN conform Statencommissie besluit 11 april 2018 : Provinciale bijdrage	€ 1.266.857
42 ha NNN strategische reservering : Provinciale bijdrage	€ 950.143
30 ha NNN natuur met natuurbegraven zonder provinciale bijdrage	€ -

**) norm bedrag conform brief PZH-2018-641 953647 van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten

Beheer

Beheertype	Areaal (hectare)	Standaardkostprijs per ha per jaar	Jaarlijkse beheerkosten	Bijdrage	
				Provincie (SNL)	ZHL
N14.03 Haagbeuken- en essenbos	3	€ 63,78	€ 191	€ 144	€ 48
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	46	€ 230,77	€ 10.615	€ 7.962	€ 2.654
N12.05 Kruiden- en faunarijke akker	25	€ 935,72	€ 23.393	€ 17.545	€ 5.848
N10.02 Vochtig hooiland	10	€ 1.262,88	€ 12.629	€ 9.472	€ 3.157
N12.01 Bloemdijk	4	€ 1.957,56	€ 7.830	€ 5.873	€ 1.958
N05.01 Moeras	5	€ 954,28	€ 4.771	€ 3.579	€ 1.193
N04.02 Zoete plas	5	€ 57,15	€ 286	€ 214	€ 71
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	4				
N12.01 Bloemdijk	8				
N15.01 Binnendijk Duinbos	18				
Totaal	128		€ 59.716	€ 44.787	€ 14.929

56 ha NNN conform Statencommissie besluit 11 april 2018 : Provinciale bijdrage	€	25.593
42 ha NNN strategische reservering : Provinciale bijdrage	€	19.194
30 ha NNN natuur met natuurbegraven zonder provinciale bijdrage	€	-